

UTRIP

Letnik xxv
Številka 8
November 2017

Glasilno Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

nejših zadevah
nicami.
že, ameriška
ji. Poročala je,
uniformne obleke

Delo medicinske sestre se deli:

- 1/ Delo v klinikah in bolnicah
- 2/ Socialno higijensko delo (pa)

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

DOBOUM 14. KURPUSU

Hkrati bomo proslavljali tudi 15. obletnico Gorške fronte in obletnico zgodovinskih bojov na Sutjoki

Slovesnost se bo začela ob 10. uri dopoldne. Na Trnovo bodo vozili avtobus gorškega območja iz vseh smeri s 25% popustom pri ceni.

Priljubljeni odbor pri Okrajnem odboru ZB v Novi Gorici

Hasen tega se tudi mnenja, da dom ponovno prče za ljudi, ki ljano iskati služ v njem stalni št šarske organizac jo sezonsko deli tudi same gradit v okviru gospod in sicer naj bi bili ti domovi hotelskega tipa, kjer bi delavci do bili stanovanje za časa zapostavitve v podjetju.

G. M.

ZABELEŽENO
ojanja vredna
grobost

OBISK GENERALNE SEKRETARKE MEDNARODNE ORGANIZACIJE MEDICINSKIH SESTER

Priznanje naši zdravstveni službi in njenim kadrom

Padec otroške umrljivosti je — kakor je dejala ga. Bridges na poslovlilnem obisku v Ljubljani — največji uspeh naše usmeritve v preventivno varstvo

Ljubljana, 9. sept. — Pred nekaj dnevi je prišla v Jugoslavijo na prvi uradni obisk generalna sekretarka mednarodne organizacije medicinskih sester gospa Bridges, ki je na svoji poti po naši državi sedaj obiskala tudi Slovenijo. Ta organizacija vključuje 60 držav in lani je bila sprejeta tudi organizacija jugoslovanskih medicinskih sester v njeno članstvo.

Ga. Bridges se je v Sloveniji zanimala predvsem za delo medicinskih sester, njihovo solanje in za delo njihove organizacije. Ogledala si je partizansko bolnišnico »Franjo«, pomembnejše zdravstvene ustanove v Ljubljani, v Kopru pa so jo zdravstveni strokovnjaki seznanili z organizacijo zdravstvene službe v okraju. Sedaj odhaja v Zagreb in na danšnjem poslovlilnem večeru v Ljubljani, ki so se ga udeležili zastopniki množičnih organizacij in družbenih organov, ki sodelujejo z društvom medicinskih sester, se je ga. Bridges pristožno zahvalila za topla sprejem ter izredno pohvalila uspehe medicinskih sester pri skrbi za ljudsko zdravstvo. Med drugim je dejala, da je sestarska organizacija v naši državi po vojni dosegla negel in silen vzpon, kar pripisuje tradiciji sestarske službe iz vojnih let, ki je redila globoko razumevanje za potrebe ljudi in medsebojno pomoč. Znanji ji upaja zdravstvena usmeritev v preventivno varstvo, pri čemer šteje za največji uspeh padec otroške umrljivosti.

Nedvomno je ta obisk v Jugoslaviji zelo pomemben, saj služi kot številni obiski ga. Bridges v najrazličnejših državah, k izpolnjevanju osnovnih ciljev mednarodne sestarske organizacije. Ti so: izmenjava izkušenj, stalen dvig strokovne ravni članic in poglobljeno prijateljstvo med članicami po vsem svetu v velikem poslanstvu pomoči človeku in čuvanju miru v svetu.

M. N.

oprav so zdravstveni domovi pravno varstvene ustanove na principu
nih storitev morajo danes vendarle najti vir dohodkov, ki naj
zan n preventivno delo n.pr. posvetovalnice za matere, proti
ozno skrbstvo, ki naj bo dosledno brezplačno. Uvede naj se pe
ze kurativno delo /izvzeti siromašni/, zlasti v primerih, ko
ent moral izkleti zdravnika, trošiti za pot do zdravnika in si
p, ki jo prejme v zdr.v. domu ozir. postaji prihrani ogromno več
ke.

nečelnik je pozval vse sestre, da predložijo ministrarstvu za
dravje, odd. za ljudsko zdravstveno zaščito osnutek tarif za
storitve, da se bo iz teh predlogov sestavilo enotna cene
izdiranje za lobin, praveze rane ali hrest 5 Din itd. Sestre
te predloge!

rens prispevke sevnikiži v pričo pacijenta v knjigo, pacient
ilo podpiše. Sestre so predlagale naj se uvedejo za to potrdi
kopižo. Več sester /Kerman, sr.Kopač itd./ so že vpeljala
roastovoljnih prispevkov v hranilnične pebiralnike. Tov. neče

komunalnega Hviljena hkrati s splošnim izost tudi občinski zbori povalavcey. Navzile tema pa je v delu občinskih ljudskih odborov se vedno štiti nekateri pomorjki-vojni, ki v največ primerih izvirajo iz neznanstva določb ljudskih odborov. Nekateri pomorjki-vojni je moč razbrati tudi iz svojih zapisov občinskih ljudskih odborov, ki jih le-ti pošiljajo na okraj. Tako so nekateri občine ljubljanskega okraja pošiljali na okraj nepopolno sestavljene zapiski (na pr. občina Loka dočim. Dobrava pri Ljubljani, Moravce, Ivančna Gorca, Mengo), saj iz njih ni mogole razbrati, kake so vse postotake, prav tako pa manjka izjava odborov ali posameznih izlask davnega reda.

KDO LABKO PREDLAGA, KDO PA BAJE LE POSUDE ZA SKLEPE?

● Za kelen pregled zapisikov pove, da postajajo v nekaterih občinskih ljubljanskega okraja seje napadne in v nasprotju s določbami občinskih statutov in zakona o občinskih ljudskih odborih. Pravi tako je iz zapisikov moč razbrati, da nastopajo na občinskih sejah kat predlagatelj sklepev in poročevalci skoraj dosledno občini; tajniki ali drugi udeleženci na pr. občinski ali posamezni referenti, ki nisoče ne marajo nastopiti pred ljudskimi odborom. Mnogo bolj poredko pa predlagajo sklepe ali priporočila ljudski odborniki, člani svetov pri ljudskih odborih ali člani odborovskih komisij. In vendar drugi odstavki št. člena zakona o ljudskih odborih popolnoma jasno pove, da je lahko predlagatelj na seji ljudskega odbora samo odbornik, odborinika komisija ali svet. Vskodo drug je lahko le pobudnik za predlog v praksi pa lega razlikovanja med pobudniki in predlagateli se vedno ni štiti. Čelo nasprotov: popolno so pobudniki predlagateli in poročevalci nekoga sklepa slišnečih občinskih ljudskih odborov, namreča da bi o predlogu, ki naj bi o elem ljudski odbor odločil na seji, najprej strokovno razpravljalo tajništvo oštrna organizacijska enota, ki v njeno delovno področje predlog sodi nato pa predlog prvotni predlagatelj obravnava sveti in se odborinika komisija.

Nekateri jemali tudi o sklepa o predlog ljudskega prapreje z do metu z vami kon dovolji splošnega lu v primeru, drugo zemlji tajejo, naj i beri pri nek vsem pri p takt, bolj so ne bilo tako. Hiti nekateri občinskih okra Vsekakor ški odboriniki zlasti došči in zakona o borka, še h in odločati zakonito.

delajo pri tbc. bolnikih (kliniki, zdrs pregledane vsake 3 mesece pljuca in ren
Sestre kjerkoli je nastavljeni se mora vo
toteka. To kartoteko ob slučaja premestitve se odda s služben
Vsaka ustanova je dolžna voditi kontrolo nad medicinskimi se

DELO ZBORNICE - ZVEZE
11. KONGRES ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE
NEGE SLOVENIJE 2017:
Medicinske sestre in babice - ključne za
zdravstveni sistem

PRILOGA
Načrti aktivnosti in strokovnih
izpopolnjevanj v letu 2018
Regijska strokovna društva
Strokovne sekcije pri Zbornici - Zvezi

POČITNICE v Termah Čatež

UGODNOSTI za članice in člane Zbornice - Zveze

»Udobje bivanja« v Hotelu TERME****, dvoposteljna soba

v terminu 01. 10. – 20. 12. 2017

2 polpenziona + 3 dni kopanja

Cena: 219 € - 15 % popust za člane Zbornice – Zveze

186,15 € za DVA

Doplačila: turistična taksa, prijavnina

Več informacij o paketih: www.terme-catez.si, »Vroča ponudba«

Pogoji za uveljavljanje popusta v hotelih: predhodno potrjena rezervacija Term Čatež (E: info@terme-catez.si, T: 07 49 36 700); obvezna predložitve kupona iz revije Utrip na recepciji ob prihodu; popust velja za članico/člana Zbornice - Zveze in njegove ožje družinske člane; popusti se izključujejo.

»Paket za naju« v Hotelu ŽUSTERNA*** v Kopru, dvoposteljna soba brez balkona

v terminu 01. 10. – 20. 12. 2017

2 polpenziona + 3 dni kopanja

Cena: 180 € - 15 % popust za člane Zbornice – Zveze

153,00 € za DVA

Možnost doplačila za sobo z balkonom po ceni 4,50€/osebo/noč.

ZIMSKA TERMALNA RIVIERA

V terminu od 01. 10. - 20. 12. 2017 nudimo članom Zbornice – Zveze ob nakupu dveh celodnevni vstopnic za zimsko Termalno riviero, **BREZPLAČEN celodnevni vstop za otroka**, starega med 5 in 14 let.

Pogoji za uveljavljanje ugodnosti: ugodnost lahko članice in člani Zbornice – Zveze uveljavljajo s predložitvijo članske izkaznice in osebnega dokumenta na blagajni zimске Termalne riviere ob nakupu vstopnic po rednih individualnih cenah.

Več informacij na www.terme-catez.si ali pokličite na številko 07/49 36 000

UTRIP

strokovno informativni bilten Zbornice zdravstvene in
babiške nege Slovenije –
Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in
zdravstvenih tehnikov Slovenije

letnik XXV Številka 8, 2017

GLAVNA UREDNICA:
Monika Ažman

ODGOVORNA UREDNICA:
Ksenija Pirš

UREDNIŠKI ODBOR:
Irena Keršič, Andreja Krajnc, Suzana Habot, Marjeta
Berkopec, Anita Prelec

STROKOVNA RECENZIJA:
Anita Prelec

LEKTORIRANJE:
Jelica Žalig Grce

NAKLADA:
15.000 izvodov

NASLOV UREDNIŠTVA:
UTRIP, Ob železnici 30 a, Ljubljana
Tel. št.: 01 544 5480, E: 01 544 5481

TRR Zbornice – Zveze pri NLB, d. d.,
poslovalnica Tavčarjeva, Ljubljana
številka: SI56 0201 5025 8761 480

OGLASI:
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic
in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Tel. št.: 01 544 5480, E: 01 544 5481
trzenje@zbornica-zveza.si

OBLIKOVANJE IN PRIPRAVA ZA TISK:
Starling d. o. o.,
Opekarska cesta 38, Vrhnika
Tel. št.: 01 755 7850
starling@starling.si

TISK:
Salomon d. o. o.

SPLETNA STRAN ZBORNICE – ZVEZE:
www.zbornica-zveza.si
Utrip (online)

ELEKTRONSKI NASLOV UTRIPA:
utrip@zbornica-zveza.si

**SPREMEMBE V ZVEZI Z NASLOVI
POŠILJAJTE NA:**
clanarina@zbornica-zveza.si

ISSN 1581-3738

Revija izhaja 9-krat letno.
Datum izida: 5. 11. 2017

Fotografije za naslovnico:
Izrez iz Revije Delo 10. 9. 1958: Priznanje naši
zdravstveni službi in njenim kadrom.
Pravilnik o delu medicinskih sester 1. stran
Zapisnik sestanka zaščitnih sester 9. 3. 1946
Zapisnik sestanka zaščitnih sester 9. 3. 1946 zadnji
odstavek in na roko napisan tekst
Zapisnik sestanka kurativne in preventivne
sekcije 27. 2. 1954

UVODNIK

4 Prispevek prevoda Negovalnih diagnoz NANDA-I k zdravstveni
negi v slovenskem prostoru

DELO ZBORNICE – ZVEZE

7 Jesensko obarvan oktober na Zbornici – Zvezi
10 11. Kongres zdravstvene in babiške nege Slovenije 2017
11 Pogovor z Natašo Piletič, članico Upravnega odbora Zbornice – Zveze

IZ ZGODOVINE

14 Pravilnik o delu medicinskih sester iz leta 1954

AKTUALNO

16 Pravi moški skrbi zase: Zakorakaj k zdravju
17 Svetovni dan duševnega zdravja 2017
18 Samo precepljenost zagotavlja varnost
20 Management krhkosti na individualni ravni: Zdravljenje z zdravili
22 Management krhkosti na individualni ravni: Telesna dejavnost

PREDSTAVLJAMO VAM

25 Knjiga Negovalne diagnoze NANDA International
27 Dr. Majda Šlajmer – Japelj prejemnica nagrade za življenjsko delo
28 Zveza društev upokojevcev Slovenije in Zbornica – Zveza na T3ŽO

MEDNARODNA SREČANJA

30 Mednarodno srečanje evropskih babic
30 2. Simpozij paliativne oskrbe z mednarodnim sodelovanjem

PRIDOBIVAMO NOVA ZNANJA

33 Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji ob 30. obletnici
36 Diseminirani plazmocitom, hemofilija in novosti v ZN
37 Strokovna ekskurzija na manifestacijo »Dani zdravstva«

ŽIVLJENJE MEDICINSKE SESTRE

39 Minute s Saro Gregori

IZ DRUŠTEV

41 DMSBZT Nova Gorica: Razpis volitev za namestnika predsednika
Društva in izredni volilni občni izbor
42 DMSBZT Maribor: Regijski utrip zgodovinskega delovanja
43 DMSBZT Maribor vabi na prednovoletno srečanje članov
43 DMSBZT Maribor vabi na likovno razstavo
44 DMSBZT Maribor vabi: Predavanje Sanje Lončar
44 DMSBZT Maribor vabi: Za osebno in duhovno rast
45 DMSBZT Gorenjske: Razpis za podelitev priznanja srebrni znak in
naziv častni član društva
46 SLADKO PRESENEČENJE: "Zdravnik" v hiši
48 DMSBZT Gorenjske: Izlet gorenjskega društva v Valencio
49 DMSBZT Gorenjske: Planinski izlet Koštabona–Pomjan–Puč
50 DMSBZT Ptuj Ormož: Okužena kronična rana
51 DMSBZT Ljubljana vabi: Decembrski ženski večer
52 DMSBZT Ljubljana: Likovnice ljubljanskega društva razstavljamo
53 DMSBZT Ljubljana: Spoznali smo otok Vis
55 DMSBZT Ljubljana: Spoznavanje Plečnikove dediščine in druženje
57 DMSBZT Ljubljana: Druženje in predavanje Sekcije upokojenih
medicinskih sester

NAGRADNI NATEČAJ

58 Moj dan v referenčni ambulanti

IZ DELA ZDRAVSTVENIH ŠOL

60 Študenti Fakultete za vede o zdravju posneli promocijski video
61 11. šola za klinične mentorje: Profesionalizacija mentorstva v
kliničnem okolju
63 Jana Koteska na Srednji šoli Zagorje
64 Prva pomoč je za dijake velik izziv
65 Dijaki in zaposleni Srednje šole Jesenice na krvodajalski akciji
66 Mobilnost – prihodnost?
68 Lutke na Srednji zdravstveni in kemijski šoli ŠC Novo mesto

ŽIVIMO ZDRAVO

69 Za zmedo v razumevanju zdrave prehrane je kriva prehranska
industrija
73 Kakšna je dobra telesna drža?

PREJELI SMO

74 »Sestra, kdaj pride diplomirani brat?«

NAGRADNA KRIŽANKA Tosama d. o. o. 75

IZOBRAŽEVANJA 76

NAČRTI AKTIVNOSTI IN STROKOVNIH IZPOPOLNJEVANJ V 2018

81 - 93 Načrti aktivnosti in strokovnih izpopolnjevanj regijskih društev v 2018
94 - 102 Načrti aktivnosti in strokovnih izpopolnjevanj strokovnih sekcij v 2018

Prispevek prevoda Negovalnih diagnoz NANDA-I k zdravstveni negi v slovenskem prostoru

Mag. Maja Klančnik Gruden, Andreja Mihelič Zajec,

Tamara Lubi

Kadar poklic raste in se razvija, začuti potrebo, da opredeli obseg področja in ga jasno razmeji v primerjavi z drugimi strokami (McKenna, et al., 2014; Pajnkihar, 2003). Zdravniki so za opisovanje in kodiranje svojega znanja razvili mednarodno klasifikacijo bolezni (MKB-10), strokovnjaki, ki obravnavajo motnje v duševnem zdravju, uporabljajo Diagnostični in statistični priročnik duševnih motenj, medicinske sestre pa imamo klasifikacijo negovalnih diagnoz NANDA International (NANDA-I) (Gallagher-Lepack, 2017).

Ko smo v Sloveniji sprejeli odločitev, da prevedemo negovalne diagnoze NANDA-I, smo sprejeli odločitev, da bomo sledili mednarodno priznanemu strokovnemu jeziku. Zakaj je to tako pomembno? Terminologija je skupen jezik stroke, je nabor standardiziranih pojmov prakse in znanosti zdravstvene nege (Tastan, et al., 2014). Enotna terminologija medicinskim sestram omogoča enotno razumevanje ključnih terminov pri komunikaciji o zdravstvenih problemih pacientov ter, kot navaja Müller-Staub s sodelavci (2009), jasno, konsistentno in natančno komunikacijo. Pomembna je tudi za dokumentiranje (predvsem pri oblikovanju elektronskega zdravstvenega zapisa), za izobraževanje in raziskovanje. Strokovna terminologija je živ jezik, se nenehno spreminja in razvija. Tako so se v preteklosti v različnih okoljih pojavile številne terminologije, kar za uporabnike lahko predstavlja zmedo. Zato je Ameriško združenje medicinskih sester/American Nurses Association (ANA) objavilo seznam sedmih priznanih terminologij za področje zdravstvene nege: NANDA-I, NIC (Nursing Interventions Classification), NOC (Nursing Outcomes Classification), ICNP (International Classification for Nursing Practice), OMAHA sistem, CCC (Clinical Care Classification) sistem (prej HHCC [Home Health Care Classification]), PNDS (Perioperative Nursing Data Set) (Nursing World, 2012). NANDA-I, NIC in NOC predstavljajo set treh terminologij, ki skupaj ustrezajo zahtevam procesa zdravstvene nege. Tastan in sodelavci (2014) pa so analizirali uporabo terminologije v praksi na podlagi pregleda literature ter ugotovili, da so se uspešno integrirale in se uporabljajo znotraj elektronskega zdravstvenega zapisa terminologije NANDA-I, NIC in NOC ter OMAHA sistem.

Kot že rečeno, ko profesija raste, potrebuje poleg enotne terminologije tudi klasifikacijsko in taksonomsko razvrstitev izrazov oz. pojmov za opredelitev in razmejitev področja delovanja. Taksonomija je nauk o razvrščanju in poimenovanju izrazov, pri čemer so pomembna razmerja oz. relacije med enotami razvrščanja. Herdman (2017) navaja, da kadar govorimo o samih negovalnih diagnozah, govorimo o terminologiji, ko govorimo o tem, na kakšen način strukturiramo ali kategoriziramo NANDA-I diagnoze, pa govorimo o taksonomiji. Taksonomija je pomembna, ker:

- »zagotavlja model ali kognitivni načrt znanja na področju zdravstvene nege kot znanstvene discipline;
- izraža to znanje, perspektive in teorije;
- zagotavlja strukturo in urejenost tega znanja;
- služi kot orodje za pomoč pri kliničnem odločanju;
- zagotavlja način organiziranja negovalnih diagnoz v elektronskem zdravstvenem zapisu« (von Krogh, 2011, cit. po Herdman, 2017, p. 57).

Ena od v svetu najbolj priznanih in poznanih taksonomij zdravstvene nege je NANDA-I, ki je na voljo v angleščini, španščini (evropske in latinskoameriške izdaje), portugalsščini, nemščini, francoščini, italijanščini, nizozemščini, švedščini, bahasa indonezijščini, baskovščini, češčini, estonščini, japonščini, kitajščini in slovenščini (Herdman & Kamitsuru, 2017a). Taksonomija NANDA-I združuje znanje stroke zdravstvene nege na enem mestu. Znanje zdravstvene nege vključuje odzive, tveganja in zmožnosti posameznika, družine, skupine ali lokalne skupnosti. Predstavlja na dokazih utemeljeno zdravstveno nego.

Različni avtorji so ugotavljali pri pacientu povezanost med kompleksnostjo zdravstvene nege in izidi. D'Agustino in sodelavci (2017) so definirali kompleksnost zdravstvene nege s postavitvijo šest ali več negovalnih diagnoz pri pacientu. Dokazali so, da je kompleksnost zdravstvene nege pacienta, statistično značilno povezana z dolžino hospitalizacije in umrljivostjo.

Medicinske sestre se ukvarjamo z odzivi posameznikov, družin, skupin in lokalnih skupnosti na zdravstveno stanje ali življenjske procese (Gellapak-Lepak, 2017). Diagnosticiranje oz. postavljanje negovalnih diagnoz je ključni korak procesa zdravstvene nege in predstavlja klinično presojo medicinske sestre na omenjene odzive. Medicinske sestre diagnosticiramo tri vrste negovalnih diagnoz (Herdman & Kamitsuru, 2017b): diagnoze usmerjene k problemu (klinična presoja nezaželenih človeških odzivov), potencialne diagnoze (klinična presoja dovzetnosti) in diagnoze promocije zdravja (klinična presoja motivacije in želje). Diagnosticiramo pa tudi sindromske negovalne diagnoze, ki predstavljajo klinično presojo skupine negovalnih diagnoz.

Pred postavitvijo negovalne diagnoze je nujno izvesti fazo ocenjevanja, ki vključuje negovalno anamnezo in oceno stanja. Podlaga ocenjevanja je lahko teorija zdravstvene nege (npr. teorija samooskrbe) ali teoretični okvir za ocenjevanje (npr. Funkcionalni vzorci zdravega obnašanja po Marjory Gordon). Poleg tega je za postavljanje negovalnih diagnoz nujno potrebno poznavanje in razumevanje temeljnih diagnostičnih fokusov stroke zdravstvene nege (npr. dihanje, izločanje, termoregulacija) (Gallagher-Lepak, 2017).

Postavljanje negovalnih diagnoz se bistveno razlikuje od izbiranja negovalnih diagnoz (Herdman & Kamitsuru, 2017b). Pri postavljanju negovalnih diagnoz moramo medicinske sestre ločiti nenormalne podatke od normalnih, združevati povezane podatke, prepoznati manjkajoče podatke, zaznati neskladnosti v podatkih ter postavljati domneve (Alfaro-Lefebvre, 2004). Ta kompleksni proces imenujemo klinično sklepanje, ki se navadno zaključi s klinično presojo ali odločitvijo o pacientovih potrebah, skrbeh ali zdravstvenih težavah. Postavljanje negovalne diagnoze je torej veliko več kot izbiranje negovalne diagnoze s seznama.

Za klinično sklepanje in klinično presojo pa je nujno tudi, da medicinske sestre poleg oznake negovalne diagnoze poznamo tudi definicijo in diagnostične indikatorje (diagnostični kazalci,

spremljajoči dejavniki, dejavniki tveganja), ki so utemeljeni v dokumentaciji zdravstvene nege. Brez diagnostičnih indikatorjev ni možno preveriti točnosti negovalne diagnoze, kar, kot pravi Gallagher-Lepak (2017), postavlja pod vprašaj kakovost zdravstvene nege.

Kaj torej že imamo narejenega v slovenski zdravstveni negi na področju enotne terminologije? Imamo Mali leksikon terminoloških izrazov v zdravstveni negi (Cibic, et al., 1999), prevod Mednarodne klasifikacije prakse zdravstvene nege (ICNP), beta verzija (Cibic, et al. 2000) in Negovalne diagnoze NANDA-I: definicije in klasifikacija 2015–2017 (Herdman & Kamitsuru, 2017a), na kar smo lahko ponosni. Vendar pa se moramo zavedati, da je strokovni jezik živ jezik, ki se v času in prostoru stalno razvija. Medicinske sestre smo odgovorne za razvoj standardiziranega jezika v slovenskem prostoru. V prihodnosti je nujno potrebno spremljati spremembe NANDA-I taksonomije, dopolniti strokovno terminologijo z intervencijami in izidi zdravstvene nege (potreben je prevod klasifikacije negovalnih intervencij [NIC] in klasifikacije izidov zdravstvene nege [NOC]) ter nadgraditi obstoječi slovar terminoloških izrazov v zdravstveni negi).

Literatura:

Alfaro-Lefebvre, R., 2004. *Critical thinking and clinical judgment: a practical approach*. 3rd ed. St. Louis: Saunders.

Cibic, D., Filej, B., Grbec, V., Hajdinjak, G., Kersnič, P., Pavčič Trškan, B., et al., 1999. *Mali leksikon terminoloških izrazov v zdravstveni negi*. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Cibic, D., Dogša, I., Filej, B., Šlajmer Japelj, M., Šušteršič, O., 2000. *Mednarodna klasifikacija prakse zdravstvene nege, beta*. Maribor: Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego.

D'Agustino, F., Sanson, G., Cocchieri, A., Vellone, E., Welton, J., Maurici, M., et al., 2017. Prevalence of nursing diagnoses as a measure of nursing complexity in a hospital setting. *Journal of Advanced Nursing* 73(9), pp. 2129–2142. doi:10.1111/jan.13285.

Gallagher-Lepak, S., 2017. *Osnove negovalnih*

diagnoz. In: T.H. Herdman & S. Kamitsuru, eds., *Negovalne diagnoze NANDA-I: definicije in klasifikacija*. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, pp.21–30.

Herdman, T.H., 2017. *Uvod v NANDA-I taksonomijo*. In: T.H. Herdman & S. Kamitsuru, eds., *Negovalne diagnoze NANDA-I: definicije in klasifikacija*. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, pp. 52–104.

Herdman, T.H. & Kamitsuru, S., eds., 2017a. *Negovalne diagnoze NANDA International: definicije in klasifikacija*. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Herdman, T.H. & Kamitsuru, S., 2017b. *Pogosto zastavljena vprašanja*. In: T.H. Herdman & S. Kamitsuru, eds., *Negovalne diagnoze NANDA-I: definicije in klasifikacija*. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

McKenna, H.P., Pajnkihar, M. & Murphy, F.A., 2014. *Fundamentals of nursing models, theories and practice*. Chichester: Wiley Blackwell.

Müller-Staub, M., Lunney, M., Odenbreit, M., Needham, I., Lavin, M.A. & van Achterberg, T., 2009. *Development of an instrument to measure the quality of documented nursing diagnoses, interventions and outcomes: the Q-DIO*. *Journal of Clinical Nursing*, 18(7), pp. 1027–1037.

Nursing World – American Nurses Association, 2012. *ANA recognized terminologies that support nursing practice*. Available at: <http://www.nursingworld.org/MainMenuCategories/Tools/Recognized-Nursing-Practice-Terminologies.pdf> [21. 12. 2015].

Pajnkihar, M., 2003. *Theory development for nursing in Slovenia*. PhD thesis. Manchester: University of Manchester. Faculty of Medicine, Dentistry, Nursing and Pharmacy.

Tastan, S., Linch, G.C.F., Keenan, G.M., Stifter, J., McKinney, D., Fahey, L., et al., 2014. Evidence for the existing American Nurses Association-recognized standardized nursing terminologies: a systematic review. *International Journal of Nursing Studies*, 51(8), pp. 1160–1170. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2013.12.004>.

Jesensko obarvan oktober na Zbornici – Zvezi

Anita Prelec

Verjetno se sprašujete, kateri dogodki so najbolj zaznamovali Zbornico – Zvezo prav v mesecu oktobru. Z novim študijskim letom je postalo živahno tudi v naši pisarni, kajti številni dogodki in izobraževanja regijskih strokovnih društev in strokovnih sekcij so se kar vrstili. 102 dogodka in več sto udeležencev, številni domači in tuji predavatelji, potrdila, licenčne in pedagoške točke pomenijo tudi povečan obseg dela komisije in zaposlenih v Zbornici – Zvezi. Bili smo več kot uspešni in s tem ritmom želimo nadaljevati tudi v prihodnje.

2. oktober

Sestanek Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi. Prvega študijskega dne na Fakulteti za zdravstvene vede v Mariboru se je s predstavitvijo stanovske organizacije Zbornice – Zveze in pomenom pripadnosti poklicni skupini udeležila predsednica Monika Ažman. Študentom je zaželela uspešno pa tudi zabavno študijsko obdobje življenja.

3. oktober

Monika Ažman in Anita Prelec sta se udeležili slovesnosti ob 30-letnici Porodnišnice Ljubljana. Ljubljanska porodnišnica je osrednja slovenska porodnišnica in zdravstveni center, ki ima izjemen pomen za državo. V njej namreč spremljajo in zdravijo najbolj bolne in ogrožene nosečnice, porodnice in novorojenčke iz vse Slovenije pa tudi iz tujine. Na leto jih sprejmejo več kot 1.300. Približno od 120 do 130 nosečnic napotijo k njim zaradi nujnih stanj, ki ogrožajo življenje nosečnice ali novorojenčka. Bodočega novorojenčka, če je njegovo zdravje po porodu ogroženo, še v maternici pripeljejo v center, kjer bo imel po porodu najboljšo oskrbo. Hkrati pa je Porodnišnica Ljubljana tudi ljubljanska mestna porodnišnica. V obdobju njenega delovanja se je v njej rodilo več kot 181.000 otrok, kar predstavlja tretjino slovenskih novorojenih otrok. Poleg izjemnega strokovnega razvoja, ki ga je predstavila predstojnica KO za perinatologijo doc. dr. Nataša Tul Mandič, so nagrade prejeli

najzaslužnejši strokovnjaki, med njimi tudi naši stanovski kolegici Dragica Zelinka kot prva vodja EINT nedonošenčkov in prva glavna medicinska sestra Porodnišnice Ljubljana Hedvika Škraban. Slavnostnega dogodka sta se udeležila predsednik vlade dr. Miro Cerar in ministrica za zdravje RS Milojka Kolar Celarc.

6. oktober

Na seji odbora strokovnih sekcij so se predsedniki odločili za podporo akciji Pro bono ambulant po Sloveniji. Z največjim veseljem bomo zbirali higienske pripomočke in denarna sredstva, da bi olajšali delovanja naših kolegic v teh ambulantah – predvsem v dobro tistim posameznikom, ki tako obliko pomoči najbolj potrebujejo. Akcija bo potekala do konca decembra. Sprejet je bil tudi načrt izobraževanj za leto 2018.

V prostorih Zbornice – Zveze se je sestal IO Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti.

Medicinske sestre enterostomalne terapevtke so se zbrale na strokovnem srečanju v Zrečah in obeležile tudi 30-letnico delovanja Sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji. Na slovesnosti so predsednicam strokovne sekcije podelile zahvale za prispevek pri ustanavljanju in razvoju sekcije v treh desetletjih. Zbrane je nagovorila tudi predsednica Zbornice – Zveze.

V Portorožu je potekal 17. kongres Združenja fizioterapevtov s sloganom Fizioterapija za vse. Plenarni predavatelj gospod Scanes je v svojem predavanju predstavil model neposrednega dostopa do fizioterapevtske obravnave kot

obliko novega angleškega modela, predvsem v skrbi za racionalizacijo nepotrebnih stikov pacienta z različnimi zdravstvenimi delavci. Anita Prelec je poudarila pomen dobrega dela v interdisciplinarnem timu, saj le tako zagotavljamo celostno obravnavo pacientov – pomembni so vsi deležniki v timu.

Na Bledu je potekal že 15. Golniški simpozij. Strokovni program za področje zdravstvene nege je združeval strokovne prispevke pod naslovom Izzivi zdravstvene nege na področju zdravstvene oskrbe bolnika z boleznijo pljuč. Navzoče na srečanju je pozdravila tudi predsednica Zbornice – Zveze in predstavila pomembna izhodišča za zdravstveno in babiško nego v Sloveniji za danes in jutri.

9. oktober

Sestanek komisije za specialna znanja.

10. oktober

Sestanek delovne skupine za področje posebnih socialno-varstvenih zavodov.

12. oktober

V Sektorju za koordinacijo zdravstvenega varstva so na predlog SZSVS znova sklicali sestanek v zvezi s problematiko večjega števila zaposlenih, ki v socialno-varstvenih zavodih na delovnih mestih bolničar negovalec izvajajo nego in oskrbo. Sestanka na ministrstvu za zdravje so se udeležili predstavniki sindikatov in Jože Prestor, podpredsednik Zbornice – Zveze.

16. oktober
Potekala je 16. seja upravnega odbora Zbornice – Zveze z obsežnim dnevnim redom. Nekaj najpomembnejših sklepov:

- UO je potrdil zapisnik 15. seje UO z dne 18. 9. 2017.
- Potrjena je bila kandidatna lista kandidatov za člana Državnega sveta in enotna kandidatna lista elektorjev.
- V delovno skupino za pripravo specializacij se vključijo predsedniki sekcij – Dejan Doberšek, Vida Bračko, Danijel Andolšek, Tadeja Bizjak, Majda Šmit in Marina Čok.

- V delovno skupino za nacionalne protokole se imenuje Branka Langerholc.

- Potrjeni so bili potni nalogi za tujino.

Intenzivno sodelovanje med Zdravniško zbornico in Zbornico – Zvezo poteka od pomladnih dni dalje na področju cepljenja. Ukrepi za povečanje precepljenosti pri nas, tako pri otrocih kot zdravstvenih delavcih, so teme skupnih sestankov.

18. oktober

Na redni seji se je sestalo Častno razsodišče.

Potekala je seja odbora regijskih strokovnih društev. Predsednikom je bilo predstavljeno delo Zbornice – Zveze v zadnjih dveh mesecih, s poudarkom na nadgradnji informacijskega sistema za članstvo.

Na seji skupnega volilnega telesa Zbornice – Zveze, ki je potekalo v prostorih RIC, smo izvedli volitve za predstavnika negospodarske dejavnosti – predstavnika za področje zdravstva - v Državni svet. Izmed treh kandidatov je večino glasov prejel Peter Požun. Prav tako je bila potrjena lista elektorjev Zbornice – Zveze, ki bo svojega predstavnika v Državni svet volila 23. novembra 2017.

19. oktober

V prostorih Zbornice – Zveze se je sestala IO Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nevrologiji.

V prostorih Zbornice – Zveze smo podelili potrdila o specialnih znanjih s področja zdravstvene nege pacientov z motnjami v uriniranju. 25 posameznikov iz različnih regij Slovenije in iz različnih delovnih okolij se je udeležilo 100-urnega izobraževanja, ki ga je organizirala Sekcija MS in ZT v rehabilitaciji in Sekcija MS in ZT v enterostomalni terapiji. Predsednica Monika Ažman se je zahvalila tudi predstavnikom kliničnih okolij Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, UKC Maribor in URI Soča z željo, da bodo nova znanja uspešno implementirana v delovne sredine.

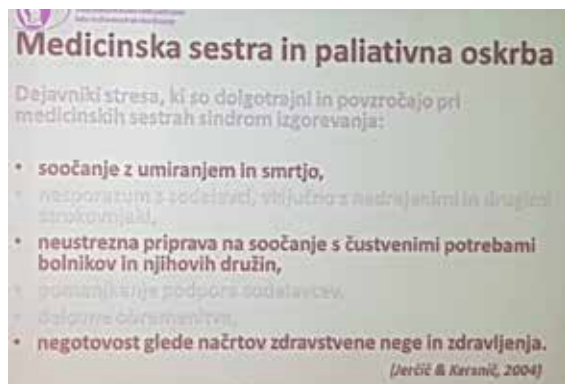

Podelitev potrdil o specialnih znanjih

25. oktober

Potekala je 91. redna seja Stalne delovne skupine glavnih medicinskih sester slovenskih bolnišnic, imenovane pri RSKZN. Kot vabljenka se ga je udeležila tudi predsednica Zbornice – Zveze. Pomočnice direktorjev za področje zdravstvene nege so med drugim opozorile na vse večje pomanjkanje tako bolničarjev negovalcev kot tehnikov zdravstvene nege in diplomiranih medicinskih sester.

26. oktober

S posveta v Državnem svetu

V Zrečah je potekalo srečanje Strokovne sekcije medicinskih sester v patronažni dejavnosti pod naslovom Timsko delo in medsebojno sodelovanje - izziv za kakovostno zdravstveno obravnavo na pacientovem domu. Strokovnega srečanja z volitvami predsednica in članov IO se je udeležila tudi Monika Ažman in se ob tem zahvalila Martini Horvat za osemletno uspešno vodenje strokovne sekcije.

Varuh človekovih pravic RS je v sodelovanju z Državnim svetom pripravil posvet z naslovom Razmišljanje o vprašanjih ob izteku življenja. Na posvetu so opozorili na aktualna vprašanja na področju paliativne oskrbe in evtanazije. Z aktivnim prispevkom je sodelovala tudi naša kolegica Judita Slak.

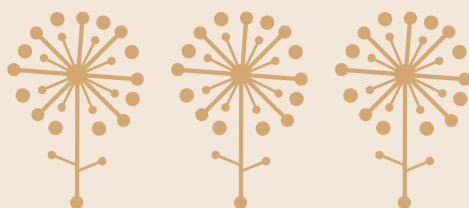
V prostorih Zbornice – Zveze se je sestal novi in stari izvršni odbor Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji. Ob tem se je vodstvo zahvalilo dolgoletnemu predsedniku mag. Branku Bregarju in novemu predsedniku Darku Loncnerju za želeželo obilo delovnih navdihov.

27. oktober

Monika Ažman se je udeležila sestanka na Ministrstvu za zdravje, kjer so obravnavali možnosti sistemskih rešitev za bolničarje negovalce.

November, ki je že tukaj, bo še posebej slavnostno obarvan. Zdaj bomo usmerili vse moči in energijo v izvedbo največjega strokovnega in predvsem zgodovinskega dogodka – pred vrati je 11. kongres Zbornice – Zveze in slovesnost ob 90-letnici organiziranega delovanja medicinskih sester na Slovenskem. Upam, da se vsaj na enem od teh dogodkov srečamo in si stisnemo roke v pozdrav.

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije -
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Spoštovane kolegice in kolegi, vabimo vas na

11. KONGRES ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE 2017: MEDICINSKE SESTRE IN BABICE – KLJUČNE ZA ZDRAVSTVENI SISTEM,

ki bo potekal od 27. do 29. novembra 2017 v Kongresnem centru Brdo, Brdo pri Kranju,
ob 90-letnici organiziranega delovanja medicinskih sester na Slovenskem.

Plenarni predavatelji:

Annette Kennedy, predsednica ICN,
Prof. Dr. Lesley Page, Kraljevsko združenje babic, Velika Britanija,
Dr. Paul de Raeve, generalni sekretar EFN,
Dušica Popadić, direktorica Incest Trauma Centra – Beograd,
Prim. dr. Dušica Pleterski Rigler, pooblaščenka za varnost pacientov UKCL,
Izr. prof. dr. Brigita Skela Savić, FZAB Jesenice

Več informacij o kongresu na: [http://www.zbornica-zveza.si/sl/strokovna-srecanja/
kongres-2017](http://www.zbornica-zveza.si/sl/strokovna-srecanja/kongres-2017)

Vabljeni k prijavi!

Hvaležni vam bomo, če informacijo o kongresu prijazno delite s svojimi sodelavkami in
sodelavci,
kolegicami in kolegi na delovnih mestih.

Predsednica Zbornice – Zveze:

Monika Ažman

Pogovor z Natašo Piletič, članico Upravnega odbora Zbornice – Zveze

V imenu uredniškega odbora, Ksenija Pirš, odgovorna urednica

Člana upravnega odbora Zbornice - Zveze, ki poleg koordiniranja dejavnosti strokovnih sekcij v upravnem odboru predstavlja strokovne sekcije, imenuje upravni odbor Zbornice - Zveze po izvolitvi odbora strokovnih sekcij.

V juniju 2017 je po prenehanju mandata mag. Branka Bregarja začela z delom članica upravnega odbora Nataša Piletič. Imenovana je bila na predlog odbora strokovnih sekcij, ki se povezujejo v Zbornico – Zvezo.

Spoštovana kolegica Nataša, najprej iskrene čestitke ob imenovanju. Funkcija, ki vam je zaupana, je odgovorna, ob koordiniranju odbora strokovnih sekcij Dejanu Doberšku zastopate strokovna področja sekcij v upravnem odboru Zbornice – Zveze.

Kaj je razlog, da ste se odločili za kandidaturo in s čim ste po svojem mnenju prepričali predsednike strokovnih sekcij, da so vas izbrali za to nalogo?

Najprej se iskreno zahvaljujem za čestitke ob imenovanju. V Zbornici – Zvezi sem aktivna že nekaj let. Sprva kot članica izvršnega odbora Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji, od maja 2015 pa kot predsednica sekcije. Ravno slednja naloga me je pripeljala v odbor strokovnih sekcij. Ko se je kolegu Branku Bregarju iztekel mandat, smo bili vsi predsedniki strokovnih sekcij s strani koordiniranja pozvani, da se prijavimo na razpis za člana UO, imenovanega s strani strokovnih sekcij. Na pobudo nekaterih kolegic sem se po premisleku odločila, da kandidiram. Z izvolitvijo sem spoznala, kako resna in odgovorna je naloga. Šele kot članica UO ugotavljam, koliko aktivnosti dnevno poteka na Zbornici – Zvezi za ureditev položaja zdravstvene nege.

To je posebna funkcija. Kako jo razumete, čemu boste namenili svoja prizadevanja?

Zbornica – Zveza predstavlja vrh naše stroke. Tu se sprejemajo pomembne odločitve, ki pripomorejo, da delo v zdravstveni negi poteka skladno s strokovnimi standardi in smernicami ter z zakonodajo. Vse prepogosto slišimo, da se nič ne

da narediti, nič spremeniti. Prepričana sem, da to ne drži. Težave pa je treba predstaviti in se o njih ne pogovarjati samo za zaprtimi vrati. Glede na to, da sem članica Odbora strokovnih sekcij želim, da se problematika, ki se pojavlja na posameznih strokovnih področjih predstavi na naših sejah ter s tem posledično prenese tudi na UO.

Omenili ste, da se je vaša poklicna pot začela pred osemindvajsetimi leti. Zakaj ste se odločili za poklic medicinske sestre in kako bi opisali svoja delovna leta?

Vzgjajana sem bila v duhu, da je pomoč sočloveku brezpogojna. Tako sem v poklicu medicinske sestre videla priložnost, da lahko pomagam drugim. Pa saj takrat niti nisem točno vedela, kaj si v življenju želim početi. Izkazalo se je, da je bila odločitev pravilna in je nikoli nisem obžalovala. Letos bom dopolnila osemindvajset let delovne dobe. V Splošni bolnišnici Novo mesto sem se zaposlila 1989 po zaključenem pripravništvu za zdravstvenega tehnika, ki sem ga opravljala v Zdravstvenem domu Krško. Moje prvo delovno mesto v bolnišnici je bila kirurška intenzivna terapija. Z veseljem se spomnim na tisti

čas in na vse kolegice in kolega, ki so me kot mlado kolegico sprejeli medse in me res veliko naučili. Kasneje sem delala še na odseku za otroško kirurgijo in vseh odsekih kirurškega oddelka. Odločila sem se za študij zdravstvene nege in po končanem študiju začela z delom na Anesteziološkem oddelku. Ko se je v naši bolnišnici vzpostavila enota centralne sterilizacije sem se odločila za centralno sterilizacijo. Meni takrat popolnoma neznano področje. Morala sem pridobiti ogromno novih znanj, če sem želela, da se enota vzpostavi po sodobnih smernicah. Tudi tukaj sem imela srečo in so mi s svojimi nesveti in spodbudami pomagale kolegice z enot centralnih sterilizacij po slovenskih bolnišnicah.

Kako ste zadovoljni z delom, ki ga opravljate?

Ko se danes ozrem nazaj, ne bi ničesar spremenila. Zagotovo pa mi je bilo najtežje ravno »postaviti na noge« centralno sterilizacijo. Imam čudovite sodelavce in še vedno rada hodim v službo. Sicer pa, če želiš slediti novostim in jih uvajati v prakso, ti delo ne predstavlja težave.

Kakšen nasvet bi danes dali nekomu ob začetku poklicne poti?

Če je formalno izobraževanje končano in ste že vpeti v delovni proces, sledite sebi. Nismo vsi ljudje za vse. Sama se ne vidim kot uradnica za okencem, npr. na upravni enoti. Če se v koži medicinske sestre ne počutite dobro, temeljito razmislite, ali boste v poklicu vztrajali. Šele ko si pacient, na lastni koži občutiš, kaj pomeni prijazen nasmeh, stisk roke in tolažba medicinske sestre. Kot tudi vidiš, ali je medicinska sestra ob svojem delu z mislimi drugje.

Kako komentirate razmere v zdravstveni negi?

Sem večni optimist. Razmere res niso rožnate, ampak verjamem, da nam bo uspelo. Kako? S povezanostjo in sodelovanjem. V preteklem obdobju je tudi Zbornica – Zveza dosegla pomembne mejnike. V tem trenutku se mi zdijo najpomembnejši kadrovski normativi in njihova ureditev. Število kadra je pogosto kar izkustveno, posledice pa preutrujenost, beg v bolniško. Število postelj ne sme in ne more biti merilo.

Ob naraščajočih potrebah pacientov po zdravstveni negi se stopnjujeta obseg in zahtevnost aktivnosti zdravstvene nege. Ali nam uspeva dohitevati strokovni razvoj?

Ja, prepričana sem, da nam uspeva. Vemo, da pogoji za delo niso izenačeni, vendar z entuziazmom, voljo

in vztrajnostjo znamo tudi v zdravstveni negi doseči nemogoče. Se pa sprašujem, kako dolgo še.

Zbornica – Zveza svoje številne aktivnosti med drugim primarno usmerja na področje vseživljenjskega učenja in strokovnega izpopolnjevanja na področju zdravstvene nege, babištva in oskrbe. Kako ocenjujete interes stanovskih kolegic in kolegov? Ali se pri tem srečujejo s kakšnimi ovirami?

Strokovno izpopolnjevanje je nujno za dobro delo vseh zaposlenih v zdravstvu in ne samo za zaposlene v zdravstveni negi. V svojem ožjem okolju opažam, da imajo moje kolegice oz. kolegi željo po strokovnem izpopolnjevanju. Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Novo mesto enkrat mesečno pripravi srečanje z različnimi strokovnimi vsebinami. In če smo pred časom opažali, da je udeležba nižja, zdaj vidimo, da udeležba na srečanjih spet raste.

Kako naj se ljudje zavarujejo pred izgorelostjo ob zahtevnem delu?

Rada bi bila v koži tistega, ki po odhodu iz službe »odklopi« službo. Sama se po vseh teh letih tega nisem naučila, zato težko svetujem. Vsekakor je velikokrat moja družina tudi moj psihoterapevt.

Kako preživljate prosti čas?

Ja, pravzaprav ga imam zelo malo. Trenutno sem vpisana na magistrski študijski program Vzgoja in menedžment v zdravstvu, drugi letnik. In ker nisem več rosno mlada, mi študij vzame kar nekaj časa. Sicer pa imam rada hojo, branje in v zadnjem času tudi šivanje.

Najlepši kotichek v Sloveniji?

Najlepšega koticčka ni, lepa je cela Slovenija.

Kaj bi bralcem Utripa še sporočili?

Spoštujte sebe, spoštujte svoje kolegice, kolege, spoštujte svoje sodelavce. Le tako boste lahko spoštovali tudi poklic, ki ga opravljate. In takrat bo zadovoljen tudi pacient, zaradi katerega smo tukaj. Vse prepogosto opažam, da se tudi medicinske sestre ne znamo in ne zmoremo spoštovati. In dokler ne bo spoštovanja in bo še kako živa delitev na pomembna, manj pomembna ali celo nepomembna področja zdravstvene nege, ne moremo pričakovati uspeha.

NOVI CITROËN C3

Feel PureTech 82 BVM

SPOZNAJ GA V ŽIVO

PREDNJI MEGLENKI
CITROËN CONNECT RADIO S 7" ZASLONOM NA DOTIK
SAMODEJNA KLIMATSKA NAPRAVA
OPOZORILNIK NENAMERNE MENJAVE VOZNEGA PASU
PREPOZNAVANJE PROMETNIH ZNAKOV

OD
10.990 € V primeru Citroën
Financiranja

CITROËN priporoča TOTAL. Ponudba velja do 31. 12. 2017 oziroma do razprodaje zalog. Primer informativnega izračuna finančnega leasinga Citroën Financiranje za vozilo Citroën C3 (Feel Pure Tech 82 BVM); maloprodajna cena z DDV z vključenimi Citroën Financiranje bonusom in ceni je obratunanih 750 EUR popusta v primeru financiranja Citroën – PREMIUM BONUS, pod pogojem vsaj 24 mesečne dobe financiranja je 10.990 EUR; mesečno odplačevanje; mesečni obrok je 119 EUR pri poglavju v višini 3.297 EUR in ročnosti 84 mesecev; višina pologa je pri akciji omejena od 10% do 50%; doba financiranja je vezana na ročnost od 36 mesecev do 84 mesecev; DDV je obračunan v obrokih; EOM na dan 31.08.2017 znaša 8,1% in se spremeni, če se spremenijo elementi izračuna; izračun temelji na osnovi indeksa obresti – 3 mesečni EURIBOR s skupno letno obrestno mero 6,6%; financirana vrednost 7.693 EUR; skupni znesek za plačilo 12.999 EUR; stranka v primeru Citroën Financiranja prejme tudi jamstvo za dobo 5 let (vključuje dvoletno pogodbeno garancijo) oziroma 100.000 km. Za podrobnosti o ponudbi se obrnite na vašega prodajalca vozil Citroën.

Povprečna poraba goriva: 3,7 – 4,9 l/100 km, emisije CO₂: 95 – 113 g/km, emisijska stopnja EURO 6, specifične emisije dušikovih oksidov 0,0078 – 0,0536 (NOx). Pri dizelskih motorjih je vrednost specifične emisije trdnih delcev 0,00008 – 0,00203 g/km, število trdnih delcev pa 0,01 – 20,7 × 10¹¹. Ogjikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povzršenim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

citroën.si

AVTOHIŠA KRANJ D.O.O., LJUBLJANSKA CESTA 22, 4000 KRANJ, TEL 04 201 59 50

Ekskluzivna ponudba za članice in člane Zbornice – Zveze:

V Avtohiši Kranj vam ob nakupu novega Citroëna C3 do 31.12.2017 **podarjamo zimske pnevmatike**, v času svečanega 11. kongresa Zbornice – Zveze pa vam ob nakupu **podarimo še celoletno vinjeto!**

Poskrbeli pa smo tudi za poseben popust na menjavo pnevmatik za vozila vseh znamk.

Pokličite nas na številko **04 201 59 50** in se pustite zapeljati.

Vaša Avtohiša Kranj

Pravilnik o delu medicinskih sester iz leta 1954

Irena Keršič, vodja Delovne skupine za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege pri Zbornici - Zvezi

Iskanje dokumentov v vzorno urejenem arhivu Zbornice – Zveze v letošnjem jubilejnim letu je bilo zanimivo, za nekatere morda dolgočasno in nepotrebno delo. A med papirji se je našlo marsikaj uporabnega, koristnega in v razmislek še v današnjih časih.

Morda bi lahko kdo pomislil, da je bilo življenje včasih bolj preprosto, stvari bolj dogovorjene, delo bolj enostavno, pravila boljša in ljudje bolj disciplinirani. Za razumevanje razvoja stroke zdravstvene in babiške nege, izobraževanja in delovanja strokovne organizacije so dokumenti pomemben vir podatkov. Dokumenti z bogato vsebino, ki vsebujejo misli, pobude, ideje, razmišljanja, ki so se zdele v času zapisa morda utopične, pogumne, včasih, za današnje razmere, tudi smešne. Citiram enega izmed dokumentov, ki je nastal po letu 1948, ko so bolnice in klinike zapustile usmiljenke, ki so do takrat negovale bolnike in je nastala vrzel med negovalnim kadrom. Zaščitne sestre, ki so pred drugo svetovno vojno opravljale izključno zdravstveno-socialno delo, so prevzemale nego bolnika v bolnicah. Priključile so se jim medicinske sestre iz prvih generacij šol za medicinske sestre po vojni. Leta 1954 je po drugi svetovni vojni Društvo diplomiranih medicinskih sester (ustanovljeno leta 1952) v Ljubljani pripravilo izjemen dokument: Pravilnik o delu medicinskih sester.

Iz dokumenta je razviden **delokrog medicinskih sester v bolnicah in klinikah**, pomen njihove delovne obleke, registracije, nadzora, etike, preventivnih pregledov, nadzor in podrejenost medicine, delovni čas, naloge vodilnih in nadzornih sester, posebej izpostavi **patronažno medicinsko sestro, ki je opravljala socialno-higiensko delo in delo medicinskih sester v preventivni medicini**.

Na prvo mesto je postavil:

- »da morajo medicinske sestre pri svojem delu nositi predpisano uniformo, kroj in zunanost (model) obleke predpiše Svet za zdravstvo in socialno politiko, taka predpisana obleka je zaščitena in jo smejo nositi samo diplomirane medicinske sestre, drugim osebam je bila takšna obleka prepovedana, osebje mora najvestneje vzdrževati osebno čistočo, obleko (uniformo) mora nabaviti vsaka ustanova, kjer je zaposlena medicinska sestra, sestre v bolnicah in ustanovah imajo pravico na brezplačno uniformo in pranje uniforme,
- osebje, ki je dovršilo ustrezno šolo v inozemstvu, mora opraviti pri eni izmed naših šol, kjer te šole obstajajo, teoretični in praktični izpit iz vseh predmetov, ki se zahtevajo v šoli za medicinske sestre.

Medicinska sestra referent Sveta za zdravstvo in socialno politiko vrši nadzor in daje navodila o delu sester v republiki. Ona je dolžna, da obiskuje sestre in jih strokovno izpopolnjuje v delu in da delo kontrolira, da vodi evidenco v vseh potrebah njej podrejenih sestrah. Premestitve, napredovanja, ukori in kazni sester se v soglasju z neposrednim šefom izvrše.

Medicinska sestra je dolžna varovati tajnosti svojih bolnikov, samo v slučaju krivičnih del mora obvestiti svojega šefa. Svojo dolžnost mora vedno opravljati točno, vestno in v redu.

Za svoje delo ne smejo prejemati od pacientov nobenih denarnih nagrad. Vsaka medicinska sestra mora biti pregledana 2x letno. Medicinske sestre, ki delajo pri TBC bolnikih (kliniki, zdraviliščih, protitbc), morajo biti pregledane

vsake 3 mesece pljuča in rentgensko slikane. Za vsako medicinsko sestro, kjerkoli je nastavljena, se mora voditi kartoteka. To kartoteko se ob slučaju premestitve odda v službeno mapo. Vsaka ustanova je dolžna voditi kontrolo nad medicinskimi sestrami, da jih 2x letno odnosno vsake tri mesece napoti na zdravniški pregled in da zabeleži rezultate v kartoteko.

Medicinske sestre, zaposlene v bolnicah in klinikah, se morajo držati vseh pravil in zakona o bolnicah in klinikah glede notranjega reda. Nega bolnikov in vse ostalo delo za dobrobit bolnika mora biti njena največja dolžnost.

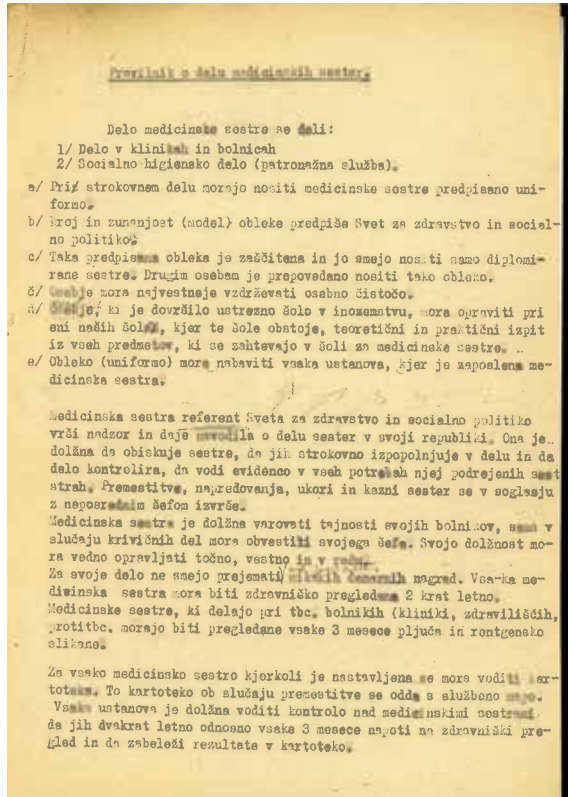
Nega se mora vršiti po vseh modernih principih in strogo po zdravniških predpisih. Dnevno delo sester je 8 ur, nočna izmena največ 10.

Medicinske sestre, ki vrše socialno-higiensko delo (patronažna sestra) morajo imeti za posetno delo torbico, v kateri ima: 1 bel predpasnik, 1 čisto brisačo, 1 kos mila za roke, telesni toplomer, ščetko za roke, 10 g lizola, levkoplaster, vato. Vse te stvari mora nositi v predpisani torbi čiste in v uporabnem stanju. Poleg tega mora imeti knjigo za prvo pomoč.

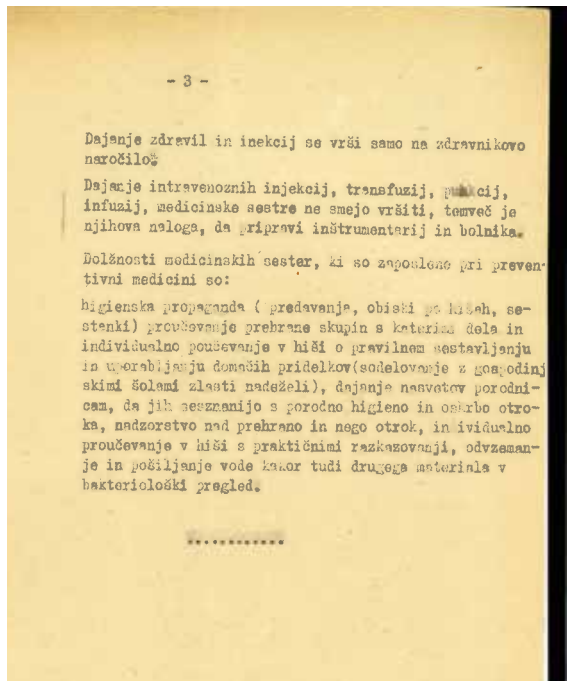
Medicinske sestre odgovarjajo po predpisih zakona, v slučaju epidemije se jo lahko vpokliče, Služba izven svojega rednega službenega mesta ne sme trajati več kot mesec dni.

Glavna ali nadzorna sestra na oddelku ima sledeče naloge: skrbi za raspored službe vseh njej podrejenih uslužbencev, razporeja dopuste, vodi knjigo bolnih uslužbencev, nadzira delo, da delo vestno vršijo, in da se vrši nega bolnikov kar najboljše. Vsaki dan mora prisostvovati glavni viziti, da vidi vse napake in obenem, da se izvrše vsa naročila in navodila zdravnikov. Tedensko obravnava njej podrejenim osebjem vse napake, ki jih opazi pri svojem delu in skrbi, da je higiena v ustanovi kar na največji višini.

Skrbi, da medicinske sestre delajo vso nego pri bolniku in da delo nadzirajo, ne pa da vršijo zdravniško delo s tem pa zanemarjajo svoje delo. Nobena medicinska sestra ne sme predhodno izvršiti nobenega posega pri bolniku, dokler ne odredi zdravnik«.

Pravilnik o delu MS (Vir: Arhiv Zbornice – Zveze)

Zadnji, tretji list Pravilnika o delu medicinskih sester iz leta 1954. (Vir: Arhiv Zbornice – Zveze).

Pravi moški skrbi zase: Zakorakaj k zdravju

Majda Šmit

Zakorakaj k zdravju je letošnji slogan, ki poudarja redno telesno dejavnost. Neaktiven življenjski slog je namreč en od najpomembnejših dejavnikov, ki lahko vodijo v različne bolezni, med drugim tudi raka.

Rak je zelo pomemben javnozdravstveni, socialni in ekonomski problem sodobne družbe. Med značilne moške rake sodita rak mod in rak prostate. Moški pogosteje zbolevaro za rakom debelega črevesja, danke, pljučnega raka ter raka glave in vratu. S ciljem, da bi čim manj moških zbolelo za rakom in da bi jih čim več preživelo, je bil lansko leto organiziran vseslovenski projekt ozaveščanja o moških rakih z naslovom **Pravi moški**. V letošnji akciji, ki je plod sodelovanja Društva onkoloških bolnikov Slovenije z Onkološkim inštitutom, Fakulteto za šport in Ministrstvom za zdravje je v središču povabilo širše javnosti k hoji. Hoja je ena najbolj učinkovitih, celovitih, varnih in dostopnih oblik vadbe. Redna telesna dejavnost zmanjša tveganje, da bi zboleli za rakom debelega črevesja za 52 %, za rakom prostate za 6 %, v obeh primerih ne glede na telesno maso. Hoja pozitivno vpliva na prognozo pri že zbolelih za rakom, saj zmanjša tveganje za ponovitev bolezni pri raku debelega črevesa za 49 %, pri raku prostate pa zmanjša tveganje za smrt za 61 % in pospešuje okrevanje. Naj postane vaš cilj, da boste vsak dan hodili vsaj eno uro! Prijetno se je prepustiti poležavanju na domačem kavču, zlasti po napornem službenem dnevu. A sodoben, ozaveščen človek, ki skrbi zase in svoje zdravje, naj izbere sprehod, pohod na bližnji hrib oziroma hojo. Hodimo lahko kjerkoli in kadarkoli, teren izbiramo glede na svoje počutje, pripravljenost. Dežela, v kateri živimo, kliče, da prehodimo njeno lepoto vsak dan, sami, v družbi z drugimi, s seboj. Redna hoja pomeni, da naj zdravi moški prehodijo 10.000 korakov vsak dan, tisti s težavami in starejši pa vsaj 7000.

**PRAVI MOŠKI
SKRBI ZASE!**
izogniseraku.si

Pridružite se akciji **Zakorakaj k zdravju!**

Obiščite spletno stran www.izogniseraku.si in se medsebojno spodbujajte k nadaljnjim zdravim podvigom. Objavite svoje fotografije, ki ste jih posneli na sprehodih; povejte, koliko korakov ste prehodili, objavite kakšno lepo, manj poznano sprehajalno pot. Tako boste tudi vi prispevali k uresničitvi želje, da bi redna hoja postala vsakodnevna dobra razvada vsakega Slovenca in Slovenke. Naj bo tudi vaša. Zato se pridružite pri korakih, ki vodijo v pravo smer.

Ko hodimo, korakamo k zdravju.

Obvestilo

Spoštovani,
naslednja številka Utripa izide
v začetku **decembra 2017**.

Prispevke sprejemamo
do 20. novembra.

Uredništvo

Svetovni dan duševnega zdravja 2017: **NIJZ** Nacionalni inštitut za javno zdravje Duševno zdravje na delovnem mestu

Karmen Hribar, doc. dr. Helena Jeriček Klanšček

Svetovna zdravstvena organizacija je 10. oktober razglasila za svetovni dan duševnega zdravja. Osrednja tema letošnjega svetovnega dneva duševnega zdravja je »Duševno zdravje na delovnem mestu« in je posvečen ohranjanju in krepitvi duševnega zdravja na delovnem mestu.

Skrb za dobro duševno zdravje zaposlenih je odgovornost tako družbe kot delodajalcev, ki lahko z zagotavljanjem ustreznih pogojev dela pomagajo krepiti duševno zdravje in preprečevati duševne težave. Skrb za ohranjanje dobrega počutja pa je odgovornost tudi vsakega posameznika, ki lahko na različne načine prispeva k ohranjanju in izboljševanju svojega duševnega zdravja.

Vsak peti se na delovnem mestu spopada z duševnimi težavami

Delo je eno izmed pomembnih področij vsakega posameznika, saj na delovnem mestu preživimo velik del svojega življenja. Delovno mesto je lahko pomemben varovalni dejavnik dobrega duševnega zdravja, lahko pa ima tudi negativen vpliv na počutje posameznika. Če zaposleni doživljajo pozitiven občutek koristnosti in potrditve pri delu, če so lahko pri delu ustvarjalni, imajo podporo sodelavcev, potem je delovno mesto pomemben varovalni dejavnik dobrega duševnega zdravja.ocene pa kažejo, da se približno ena petina ljudi na delovnem mestu spopada z različnimi duševnimi težavami. Prav tako raziskave kažejo, da se 5 % odraslih vsak dan počuti pod stresom, dobra četrtina posameznikov pa pogosto doživlja stres in ima težave z njegovim spoprijemanjem. Kot najpogostejši vzrok za stres zaposleni navajajo obremenitve na delovnem mestu. Številnim stresnim dejavnikom pa so najbolj izpostavljeni prav tisti poklici, ki se ukvarjajo s pomočjo drugim, med drugimi tudi medicinske sestre, babice in drugi zdravstveni delavci.

Sprememba pogleda na stresno situacijo

Bolj kot imamo izdelane strategije za spoprijemanje s stresom, hitreje bomo znova vzpostavili ravnovesje v svojem življenju. Za učinkovito spoprijemanje s stresom je najprej pomembno, da ga prepoznamo, šele nato se lahko spoprimeemo z njim. Posameznik lahko zmanjša negativne učinke stresa na telesni ravni z različnimi tehnikami sproščanja, trebušnim dihanjem, plesom, zmerno fizično aktivnostjo, poslušanjem glasbe ali risanjem. Prav tako lahko poskuša obvladati stres s spreminjanjem svojih misli, prepričanij in notranjega dialoga. Posameznik lahko obvlada in zmanjša stres tudi tako, da poskuša spremeniti svoj pogled na določeno situacijo. Na isto situacijo lahko pogledamo z različnih kotov – s humorne perspektive, z vidika modreca ali otroka. Predvsem je od vsakega posameznika odvisno, ali mu bo določena situacija predstavljala stresor ali pa spodbudo za učenje in osebnostno zorenje. Kadar pa posameznik z različnimi pristopi stori vse, da bi znova vzpostavil ravnovesje v svojem življenju, pa se še vedno ne počuti bolje, potem je smiselno, da poišče strokovno pomoč. Iskanje pomoči, kadar se znajdemo v stiski, ni znak posameznikove šibkosti, temveč pomeni, da se želimo s težavami in problemi soočiti in jih rešiti.

Kaj storiti, če ima duševne težave sodelavec oz. sodelavka?

Če ima vaš sodelavec težave v duševnem zdravju, je pomembno, da se zavedate, da posamezniki, ki se soočajo s težavami v duševnem zdravju, težko sami prosijo za pomoč. Svojih težav se

neredko sramujejo in jih pogosto občutijo kot šibkost. Čeprav je stigma v povezavi z duševnimi težavami in boleznimi v zadnjih desetletjih precej upadla, pa je še vedno zelo prisotna. Stigma vpliva na to, da posameznik odlaša pri iskanju pomoči in podpore, hkrati pa pomanjkanje razumevanja duševnih bolezni vpliva tudi na to, da posamezniki ne čutijo, da imajo dovolj kompetenc za nudenje pomoči nekemu, ki ima težave z duševnim zdravjem. Prepoznati težave v duševnem zdravju zato ni vedno preprosto, saj lahko posameznik svoje težave dolgo časa prikriva ali zanika, včasih celo tako dobro, da jih ne prepoznajo niti bližnji.

Če opazite, da ima vaš sodelavec značilne simptome težav v duševnem zdravju – npr. da je pogosto utrujen, ne dokonča delovnih nalog in obveznosti, dela več napak kot običajno, je pozabljiv, neodločen, razdražljiv in je izgubil

interes za delo in druženje s sodelavci, potem bi bilo dobro, da pristopite k njemu in izrazite skrb za njegovo počutje. Ker je tema pogovora nekoliko bolj občutljiva, bodite pozorni, spoštljivi in empatični ter izhajajte iz resnične skrbi za sodelavca. Ne skrbite, če nimate pravega nasveta ali rešitve zanj, saj je bistvena podpora, ki jo nudite s pogovorom. Sodelavcu ponudite pomoč pri iskanju ustrezne pomoči in dogovarjanju za srečanje. Če se sodelavec ne želi z vami pogovarjati o svojih težavah, spoštujte njegovo odločitev, vendar mu hkrati ponudite, da ste mu na voljo, če bo kdaj v prihodnosti potreboval podporo.

Več o tej temi lahko preberete na www.nijz.si in v dveh e-brošurah: »Kako pomagati sodelavcu s težavami v duševnem zdravju« in »Skrb za duševno zdravje tudi na delovnem mestu«.

Samo precepljenost zagotavlja varnost

Veronika Jagodic Bašič, Marko Pokorn

V luči vse manjše precepljenosti otrok in negativnega stališča njihovih staršev do cepljenj je potrebno, da zdravstveni delavci enotno in v eni sapi podpremo vsa prizadevanja za dvig precepljenosti. Medicinske sestre se moramo zavedati, da je naša vloga pri tem pomembna.

Pogosto se laična javnost na nas obrača z različnimi vprašanji, dvomi tudi na področju cepljenja. Kot strokovnjaki in izvajalci zdravstveno-vzgojnega dela moramo znati zagovarjati pozitivne vidike cepljenja. Zavedati se moramo, da je cepljenje od začetkov do danes pravzaprav obrnilo sliko pojavnosti nalezljivih bolezni na glavo. Bolezni, ki so bile smrtne in so prizadele ogromno število otrok in družin, so praktično izkoreninjene ali pa jih skoraj ne poznamo več. Nekatere se še pojavljajo, a ne v tako endemičnih razsežnostih in vse to po zaslugi cepiv. Si želimo vrnitev ere pred odkritjem cepiv? Si želimo ponovitev španske gripe? Najbrž ne.

V javnosti se skuša na nežen, miren način znova ozavestiti javnost in tudi zdravstvene delavce in sodelavce o pomenu in prednostih cepljenja. Aktivnosti potekajo v sodelovanju Ministrstva za zdravje, Zdravniške zbornice, Zbornice – Zveze in NIJZ. Veliko se da storiti tudi z doseganjem javnosti preko medijev. Tako je v zadnji številki revije Viva objavljen pogovor z doc. dr. Marko Pokornom, dr. med., specialistom infektologije in pediatrom s Klinike za infekcijske bolezni in vročinska stanja UKC Ljubljana. V nadaljevanju s privoljenjem doc. dr. Pokorna in uredništva Vive povzemam del objavljenega članka.

Cepljenje nedvomno omogoča zaščito pred nalezljivimi boleznimi, vendar mora biti za kolektivno zaščito cepljenih vsaj 95 % populacije. Če to dosežemo, pojasnjuje doc. dr. Marko Pokorn, povzročitelj določene nalezljive bolezni ne bo mogel zaokrožiti. »Kolektivna imunost seveda velja le za bolezni, ki se prenašajo s človeka na človeka, pri ostalih, denimo za klopni meningoencefalitis in predvsem tetanus, pa je potrebna individualna imunost in če nismo cepljeni proti takim boleznim, nam ne pomaga, tudi če so cepljeni vsi ostali,« pojasnjuje doc. dr. Pokorn in dodaja, da bi se ob morebitnem padcu precepljenosti zanesljivo vrnilo tudi nalezljive bolezni. Zaradi določenih medicinskih indikacij nekateri otroci ne smejo biti cepljeni, saj bi jim le-to škodilo. Takšni posamezniki so kljub temu zaščiteni, če so vrstniki precepljeni v zadostnem številu, da bolezen ne more zaokrožiti.

Cepljenje je medicinski ukrep, ki sodi med najbolj varne. Kljub temu pa se prav okoli (ne) potrebnosti, predvsem pa obveznosti cepljenja, dviguje vse več prahu in nasprotovanja. Vedno glasnejše so zahteve po ukinitvi obveznega cepljenja. Dr. Pokorn navaja, da stroke ne zanima, ali je cepljenje obvezno ali ne, zanima jo le varnost pred nalezljivimi boleznimi in posledično zadostna precepljenost, ki to varnost zagotavlja. Meni, da ni toliko pomembno, kakšno obliko cepljenja imamo, pomembno je, da stroka s starši pravilno in ustrezno komunicira, da jim da pravilne informacije. V marsikateri državi cepljenje res ni več obvezno, a če želite otroka vpisati v vrtec, šolo ali na univerzo, morate predložiti potrdilo o opravljenih cepljenjih. Pri nas je šola obvezna in tovrstno pogojevanje ne pride v poštev. Vrtec pa ni obvezen in dr. Pokorn kot infektolog meni, da ni smotrno, da gre necepljen otrok v vrtec.

Med najpogostejšimi očitki s strani nasprotnikov cepljenja sta predvsem dva argumenta: potencialni hudi neželeni učinki z vročinskimi krči, vnetjem možganskih open in celo smrtjo ter »nečistost« cepiv, ki vsebujejo poleg mrtvih ali oslabljenih virusov še adjuvanse, konzervanse, stabilizatorje. Na te očitke dr.

Pokorn odgovarja, da so tako kot pri vseh zdravilih tudi pri cepljenju ali po njem možni neželeni učinki, a jih je malo in je vsekakor vedno treba tehtati težo in pogostost neželenih učinkov ter dobrobit cepljenja, torej zaščito pred nalezljivimi boleznimi in njihovimi takojšnjimi in dolgoročnimi posledicami. Najpogostejši odzivi na cepljenje – blaga rdečina, oteklina na mestu vboda in kratkotrajno povišana telesna temperatura – niso neželeni učinki (četudi jih tako imenujemo), ampak nujni in zaželeni odgovor organizma, ki pomeni, da je telo začelo proizvajati protitelesa, kar je končni namen cepljenja. Težjih zapletov je zelo malo, vsekakor pa se vsak obravnava zelo resno.

Literatura:

Pokorn, M., *Samo precepljenost zagotavlja varnost.* Viva, Okt. 2017, pp. 287: 44–5.

viva,
REVIJA ZA BOLJŠE ŽIVLJENJE

Obveščamo vas, da se je revija Viva v oktobru poklonila našemu delu, tako v uvodniku »Prezrte junakinje«, kot z intervjujem s predsednico Zbornice – Zveze, Moniko Ažman.

Za naše članice in člane je dogovorjena tudi naročnina po posebej ugodni ceni.

Do 10. decembra 2017 lahko za ceno 10 številk prejmete celoletno naročnino na revijo Viva – 2 vam poklonijo.

Pokličite na (01) 58 99 823 in si zagotovite celoletno naročnino za samo 35 €.

Management krhkosti na individualni ravni: Zdravljenje z zdravili

Dr. Marjetka Jelenc, doc. dr. Branko Gabrovec, Nacionalni inštitut za javno zdravje

V Evropski uniji predstavljata starostna krhkost in oslabiljenost velik in obenem naraščajoč večdimenzionalni zdravstveni ter socialni izziv, povezan s fizičnim, kognitivnim in funkcionalnim upadanjem starajoče se populacije.

Evropska komisija (EK) je s problemom dobro seznanjena; že več let je na tem področju zelo aktivna z spodbujanjem sodelovanja držav članic ter financiranjem različnih projektov, ki naj bi prinesli napredek pri obvladovanju problematike krhkosti pri starejši populaciji. EK sofinancira tudi najnovejši projekt skupnega ukrepanja o preprečevanju krhkosti (Joint Action Advantage), ki se je uradno začel januarja 2017 in katerega delo je vsebinsko organizirano v več sklopov. Šesti delovni sklop, poimenovan Management krhkosti na individualni ravni, so vodi Nacionalni inštitut za javno zdravje skupaj s kolegi z grške Univerze Patras. Delo na omenjenem delovnem sklopu obsega več ključnih področij obvladovanja krhkosti, med drugim tudi področje zdravil. Spomladi 2017 je bil izveden obsežen pregled literature na temo obvladovanja polifarmakoterapije pri starostnikih, pregledana je bila tudi siva literatura ter dobre prakse (Gabrovec & Jelenc, 2017). Starejši pacienti imajo namreč običajno več kroničnih bolezni (multimorbidnost), zaradi česar pogosto potrebujejo zdravljenje z več zdravili sočasno (polifarmakoterapija). Že danes je v Sloveniji okrog 17 % prebivalcev starejših od 65 let in ravno v tej starostni skupini je predpisanih največ receptov (Možina & Voljč, 2017). Tudi na mednarodni ravni predstavlja polifarmakoterapija vse večji izziv zaradi starajočega se prebivalstva in s tem povezane multimorbidnosti. Neustrezno predpisovanje

zdravil ali predpisovanje zdravil, ki niso več indicirana, pa poveča pojavnost tako neželenih učinkov kot tudi interakcij z zdravili, poveča število hospitalizacij ter stroškov nege in lahko ne nazadnje poslabša krhkost. Iz literature je namreč razvidno, da lahko polifarmakoterapija celo poveča incidenco krhkosti (Gnjidic, et al., 2012). Ukrepanje proti neprimerni polifarmakoterapiji je zato pomembno za preprečevanje in obvladovanje krhkosti pri posameznikih. Eden izmed pomembnejših projektov s področja obvladovanja polifarmakoterapije pri starejših, ki ga je sofinancirala EK, je »Spodbujanje inovativnega upravljanja polifarmakoterapije pri starejših« (Symphony). Ustrezna polifarmakoterapija pri starejših je bila opredeljena kot tista, ko so vsa zdravila predpisana za doseganje specifičnih terapevtskih ciljev, ki so bili dogovorjeni s pacientom; terapevtski cilji naj bi se dejansko dosegli oz. obstajale naj bi razumne možnosti, da bi se dosegli v prihodnosti; kombinacija zdravil, ki jih posamezni pacient prejema, naj bi bila optimizirana z vidika zmanjšanja tveganja za pojavnost neželenih učinkov; sam pacient naj bi bil motiviran in sposoben jemati vsa zdravila, kot je predpisano (Stewart, et al., 2017). V omenjenem obsežnem pregledu literature na JA Advantage (šesti delovni sklop) so bila analizirana številna poročila in članki različnih avtorjev, ki so pregledali in opisali uporabo posameznih orodij za

zmanjšanje polifarmakoterapije pri starostnikih z multimorbidnostjo. Ugotovljeno je, da so z namenom racionaliziranja polifarmakoterapije najširše bili uporabljani Beersovi kriteriji, STOPP-START kriteriji in kriteriji Laroche. Za oceno polifarmakoterapije pri starejših pacientih je torej na voljo veliko orodij, vendar nobeno od njih ne vključuje vseh potrebnih vidikov (Kaufmann, et al., 201; Gallagher, et al., 2008; Jano & Aparasu, 2007; Cooper, et al., 2008). Izziv za delo na tem področju v prihodnje predstavlja ravno ta pomembna pomanjkljivost. V prihodnje bodo morali biti programi, ki urejajo kompleksno področje predpisovanja zdravil starejšim z namenom zagotavljanja učinkovitosti in varnosti multidisciplinarni ter usmerjeni na pacienta, vendar ob upoštevanju značilnosti zdravstvenega sistema v posamezni državi. Interdisciplinaren pristop ter usmerjeno prepoznavanje pacientov, ki potrebujejo celovit pristop predpisovanja in farmacevtske oskrbe, sta ključna za uspešno implementacijo.

Literatura:

Gabrovec, B., Jelenc, M., 2017. Management krhkosti na individualni ravni – potreba po obsežnem multidisciplinarnem pristopu. *Management of frailty at individual level - a need for a comprehensive multidisciplinary approach*. V: Arsenijević, Olja (ur.), et al. Odgovorna organizacija: (konferenčni zbornik), 36th International conference on organizational science development: Responsible organization, Portorož, March 22nd - 24th, 2017. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 167–174.

Možina, M. & Voljč, B., 2017. Neprimerna zdravila v starosti. Varna uporaba zdravil. Zbornik predavanj, pp. 44–9.

Gnjidic, D., Hilmer, S. N., Blyth, F. M., Naganathan, V., Cumming, R. G., Handelsman, D. J., et al., 2012. High-risk prescribing and incidence of frailty among older community-dwelling men. *Clinical Pharmacology and Therapeutics*, 91(3), pp. 521–8. <https://doi.org/10.1038/clpt.2011.258>

Stewart, D., Mair, A., Wilson, M., Kardas, P., Lewek, P., Alonso, A., SIMPATHY consortium., 2017. *Guidance to manage inappropriate polypharmacy in older people: systematic review and future developments*.

Expert Opinion on Drug Safety, 16(2), pp. 203–13.

Kaufmann, C. P., Tresp, R., Hersberger, K. E., & Lampert, M. L., 2014. *Inappropriate prescribing: a systematic overview of published assessment tools*. *European Journal of Clinical Pharmacology*, 70(1), pp. 1–11. <https://doi.org/10.1007/s00228-013-1575-8>

Gallagher, P., Ryan, C., Byrne, S., Kennedy, J., & O'Mahony, D., 2008). *STOPP (Screening Tool of Older Person's Prescriptions) and START (Screening Tool to Alert doctors to Right Treatment)*. *Consensus validation*. *International Journal of Clinical Pharmacology and Therapeutics*, 46(2), pp.72–83.

Jano, E., & Aparasu, R. R., 2007. *Healthcare outcomes associated with Beers' criteria: a systematic review*. *The Annals of Pharmacotherapy*, 41(3), pp. 438–47. <https://doi.org/10.1345/aph.1H473>

Cooper, J. A., Cadogan, C. A., Patterson, S. M., Kerse, N., Bradley, M. C., Ryan, C., & Hughes, C. M., 2015. *Interventions to improve the appropriate use of polypharmacy in older people: a Cochrane systematic review*. *BMJ Open*, 5(12), e009235. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2015-009235>

Prispevek je nastal na podlagi poročila: SKELA-SAVIČ, Brigita, GABROVEC, Branko (avtor, urednik), HVALIČ TOUZERY, Simona, VENINŠEK, Gregor, STROJNIK, Vojko, JELENC, Marjetka, SELAK, Špela. WP6 *Management of frailty at individual level : systematic literature review: Joint Action Advantage*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. 206 str., v okviru projekta skupnega ukrepanja o preprečevanju krhkosti (JA-ADVANTAGE), ki je sofinanciran s strani Evropske skupnosti v okviru tretjega zdravstvenega programa (2014–2020). Vsebina tega prispevka predstavlja mnenje avtorja in predstavlja njegovo odgovornost; v nobenem primeru ne odraža mnenja Evropske komisije oziroma Izvajalske agencije za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano ali katerega drugega telesa Evropske unije. Evropska komisija oziroma Agencija ne sprejema/ta odgovornosti za morebitno uporabo informacij iz tega prispevka.

Management krhkosti na individualni ravni: Telesna dejavnost in vadba

Ivana Kršič, Nacionalni inštitut za javno zdravje, prof. dr. Vojko Strojnik,

Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani, doc. dr. Branko Gabrovec, Nacionalni inštitut za javno zdravje

Sodobna družba se stara. Število starejših ljudi narašča, vendar pa število najstarejših narašča še hitreje. Starost je povezana s telesnim in kognitivnim upadom ter prispeva k naraščanju krhkih oseb (Kehler, et al., 2017).

Krhkost vpliva na številna področja delovanja, kot so mišična napetost, mobilnost, ravnotežje, vzdržljivost, koordinacija in generalno znižuje stopnjo telesne aktivnosti (Gobbens, et al., 2010). Številni dokazi iz prospektivnih in kliničnih študij prikazujejo, da telesna dejavnost in vadba ne samo zaustavita, ampak lahko tudi preprečita krhkost. Nasprotno pa je sedeč način življenja, ki je eden izmed najpomembnejših faktorjev za razvoj kroničnih bolezni (Booth, et al., 2013). Ima zelo negativen vpliv na zdravstveno stanje med starejšimi odraslimi osebami, saj povzroča stopnjo tveganja vseh povzročiteljev umrljivosti, vpliva na presnovni sindrom, zvišano koncentracijo trigliceridov, zvišano stopnjo HDL holesterola, povišan krvni tlak, čezmerno težo, duševno zdravje itd. (de Rezende, et al., 2014).

S staranjem se mišična masa, mišična sila in moč zmanjšujejo. Proces je po 70. letu starosti pospešen (Larsson, et al., 1979). Zmanjšana mišična sila in moč vodita h krhkosti, za katero je značilna pospešena izguba telesne teže, zmanjšana možnost telesne dejavnosti in vadbe, upočasnjena hitrost hoje, izčrpanost in slabotnost (Fried, et al., 2001). Glavni razlogi za upad moči in sile so sarkopenija, zmanjšan nivo mišične aktivacije, imunološki faktorji, hormonske spremembe, povečan sedeč način življenja in podhranjenost (Narici

& Maganaris, 2006). Z različnimi vadbenimi intervencijami se lahko mišična moč in sila izboljšata. Eden izmed pomembnih parametrov za njuno povečanje je poleg vadbe tudi njena obremenitev oz. intenzivnost, ki je izražena v % največjega bremena, ki ga lahko dvignemo enkrat. Izvedena študija je pokazala (Taylor, et al., 2012), da so tai-chi vadba in vadbe z nizko stopnjo obremenitve pripomogle k manjšemu, ampak sistematičnemu izboljšanju. Znatne izboljšave so bile vidne pri uporabi fitnes naprav s 60-odstotno obremenitvijo. Na ta način se je pri starejših osebah po osemtedenski vadbi za hipertrofijo izboljšala moč potiska z nogami za 20 % (Binder, et al., 2005).

Zanimivo načelo vadbe je tudi integriran pristop načina življenja, z vključevanjem različnih dejavnosti za izboljšanje ravnotežja in moči v vsakodnevno rutino. Tako ni potrebe po posebnih vadbah, vendar pa zahteva visoko stopnjo improvizacije in motivacije. Učinek vadbe lahko izboljšajo tudi različna prehranska dopolnila. Izvedene študije so pokazale, da dodatek aminokislin lahko pripomore k mišični rasti, vendar ne nujno k izboljšanju moči pri zdravih starejših osebah (Finger, et al., 2015), dodatek mlečnih maščob pa nima vpliva na izboljšanje mišične moči (Kim, et al., 2015). Prav tako dodatki železa, vitamina B6,

B12 in vitamina D ter kalcija (Ng, et al., 2015) ne vplivajo na izboljšanje moči, vendar pa povečujejo energijo in telesno dejavnost. S starostjo se povečuje tudi tveganje za padce. Leti so pri starejših od 65 let pogosti (Rubenstein & Josephson, 2002) in so povzročitelji številnih poškodb (Stevens, et al., 2006), ki vodijo k moteni mobilnosti in telesni pripravljenosti. Iz tega razloga se lahko razvije strah pred padci, ki prepreči, da bi se ljudje spopadli z dejanji, in jih posledično naredi pasivne. Kljub temu je študija pokazala (Faber, et al., 2006), da z vadbo krhke osebe lahko dosežejo večjo stopnjo znižanja padcev kot pa predkrhke osebe. Poleg tega so tudi številni dokazi, ki prikazujejo, da vadba izboljšuje tudi ravnotežje pri krhkih starejših osebah (Taylor, et al., 2012; Faber, et al., 2006; Freiberger, et al., 2012; Giné-Garriga, et al., 2010; King, et al., 2002; Binder, et al., 2002; Clemson, et al., 2012; El-Khoury, et al., 2013; Giné-Garriga, et al., 2013; Siegrist, et al., 2016). Ustrezno načrtovana in vodena telesna aktivnost in vadba sta pri krhkih osebah učinkoviti ter dokaj varni. Vplivata na zmanjšanje incidence padcev, izboljšanje funkcionalnih zmožnosti in na izboljšanje kakovosti življenja.

Literatura:

- Binder, E. F., Yarasheski, K. E., Steger-May, K., Sinacore, D. R., Brown, M., Schechtman, K. B., & Holloszy, J. O. (2005). Effects of progressive resistance training on body composition in frail older adults: results of a randomized, controlled trial. *The Journals of Gerontology. Series A, Biological Sciences and Medical Sciences*, 60(11), 1425–1431.
- Binder, E. F., Schechtman, K. B., Ehsani, A. A., Steger-May, K., Brown, M., Sinacore, D. R., Holloszy, J. O., 2002. Effects of exercise training on frailty in community-dwelling older adults: results of a randomized, controlled trial. *Journal of the American Geriatrics Society*, 50(12), pp.1921–1928.
- Booth, F. W., Roberts, C. K., & Laye, M. J., 2012. Lack of exercise is a major cause of chronic diseases. *Comprehensive Physiology*, 2(2), pp.1143–1211. <https://doi.org/10.1002/cphy.c110025>
- Clemson, L., Fiatarone Singh, M. A., Bundy, A., Cumming, R. G., Manollaras, K., O'Loughlin, P., & Black, D., 2012. Integration of balance and strength training into daily life activity to reduce rate of falls in older people (the LiFE study): randomised parallel trial. *BMJ (Clinical Research Ed.)*, 345, e4547.
- de Rezende, L. F. M., Rey-López, J. P., Matsudo, V. K. R., & do Carmo Luiz, O., 2014. Sedentary behavior and health outcomes among older adults: a systematic review. *BMC Public Health*, 14, 333. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-14-333>
- El-Khoury, F., Cassou, B., Charles, M.-A., & Dargent-Molina, P., 2013. The effect of fall prevention exercise programmes on fall induced injuries in community dwelling older adults: systematic review and meta-analysis of randomised controlled trials. *BMJ (Clinical Research Ed.)*, 347, f6234.
- Faber, M. J., Bosscher, R. J., Chin A Paw, M. J., & van Wieringen, P. C., 2006. Effects of exercise programs on falls and mobility in frail and pre-frail older adults: A multicenter randomized controlled trial. *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation*, 87(7), pp. 885–896. <https://doi.org/10.1016/j.apmr.2006.04.005>
- Finger, D., Goltz, F. R., Umpierre, D., Meyer, E., Rosa, L. H. T., & Schneider, C. D., 2015. Effects of protein supplementation in older adults undergoing resistance training: a systematic review and meta-analysis. *Sports Medicine (Auckland, N.Z.)*, 45(2), pp. 245–255. <https://doi.org/10.1007/s40279-014-0269-4>
- Fried, L. P., Tangen, C. M., Walston, J., Newman, A. B., Hirsch, C., Gottdiener, J., 2001. Frailty in older adults: evidence for a phenotype. *The Journals of Gerontology. Series A, Biological Sciences and Medical Sciences*, 56(3), M146–156.
- Freiberger, E., Häberle, L., Spirduso, W. W., & Zijlstra, G. A. R., 2012. Long-term effects of three multicomponent exercise interventions on physical performance and fall-related psychological outcomes in community-dwelling older adults: a randomized controlled trial. *Journal of the American Geriatrics Society*, 60(3), pp. 437–446. <https://doi.org/10.1111/j.1532-5415.2011.03859.x>
- Giné-Garriga, M., Guerra, M., Pagès, E., Manini, T. M., Jiménez, R., & Unnithan, V. B., 2010. The effect of functional circuit training on physical frailty in frail older adults: a randomized controlled trial. *Journal of Aging and Physical Activity*, 18(4), pp. 401–424.
- Giné-Garriga, M., Guerra, M., & Unnithan, V. B., 2013. The effect of functional circuit training on self-reported fear of falling and health status in a group of physically frail older individuals: a randomized controlled trial. *Aging Clinical and Experimental Research*, 25(3), pp. 329–336. <https://doi.org/10.1007/s12125-013-9488-8>

doi.org/10.1007/s40520-013-0048-3

Gobbens, R. J., Luijckx, K. G., Wijnen-Sponselee, M. T., & Schols, J. M., 2010. Toward a conceptual definition of frail community dwelling older people. *Nursing Outlook*, 58(2), pp. 76–86. <https://doi.org/10.1016/j.outlook.2009.09.005>

Kehler, D. S., Ferguson, T., Stammers, A. N., Bohm, C., Arora, R. C., Duhamel, T. A., & Tangri, N., 2017. Prevalence of frailty in Canadians 18–79 years old in the Canadian Health Measures Survey. *BMC Geriatrics*, 17. <https://doi.org/10.1186/s12877-017-0423-6>

Kim, H., Suzuki, T., Kim, M., Kojima, N., Ota, N., Shimotoyodome, A., Yoshida, H., 2015. Effects of exercise and milk fat globule membrane (MFGM) supplementation on body composition, physical function, and hematological parameters in community-dwelling frail Japanese women: a randomized double blind, placebo-controlled, follow-up trial. *PloS One*, 10(2), e0116256. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0116256>

King, M. B., Whipple, R. H., Gruman, C. A., Judge, J. O., Schmidt, J. A., & Wolfson, L. I., 2002. The Performance Enhancement Project: improving physical performance in older persons. *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation*, 83(8), pp.1060–1069.

Larsson, L., Grimby, G., & Karlsson, J., 1979. Muscle strength and speed of movement in relation to age and muscle morphology. *Journal of Applied Physiology: Respiratory, Environmental and Exercise Physiology*, 46(3), pp. 451–456.

Narici, M. V., & Maganaris, C. N., 2006. Adaptability of elderly human muscles and tendons to increased loading. *Journal of Anatomy*, 208(4), pp. 433–443. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7580.2006.00548.x>

Ng, T. P., Feng, L., Nyunt, M. S. Z., Feng, L., Niti, M., Tan, B. Y., ... Yap, K. B. (2015). Nutritional, Physical, Cognitive, and Combination Interventions and Frailty Reversal Among Older Adults: A Randomized Controlled Trial. *The American Journal of Medicine*, 128(11), 1225–1236.e1. <https://doi.org/10.1016/j.amjmed.2015.06.017>

Rubenstein, L. Z., & Josephson, K. R., 2002. The epidemiology of falls and syncope. *Clinics in Geriatric Medicine*, 18(2), pp. 141–158.

Siegrist, M., Freiburger, E., Geilhof, B., Salb, J., Hentschke, C., Landendoerfer, P., Blank, W. A., 2016. Fall Prevention in a Primary Care Setting. *Deutsches Ärzteblatt International*, 113(21), 365–372. <https://doi.org/10.3238/arztebl.2016.0365>

Stevens, J. A., Corso, P. S., Finkelstein, E. A., & Miller, T. R., 2006. The costs of fatal and non-fatal falls among older adults. *Injury Prevention: Journal of the International Society for Child and Adolescent Injury Prevention*, 12(5), pp. 290–295. <https://doi.org/10.1136/ip.2005.011015>

Taylor, D., Hale, L., Schluter, P., Waters, D. L., Binns, E. E., McCracken, H., Wolf, S. L., 2012. Effectiveness of tai chi as a community-based falls prevention intervention: a randomized controlled trial. *Journal of the American Geriatrics Society*, 60(5), pp. 841–848. <https://doi.org/10.1111/j.1532-5415.2012.03928.x>

Prispevek je nastal na podlagi poročila: SKELA-SAVIČ, Brigita, GABROVEC, Branko (avtor, urednik), HVALIČ TOUZERY, Simona, VENINŠEK, Gregor, STROJNIK, Vojko, JELENC, Marjetka, SELAK, Špela. WP6 Management of frailty at individual level: systematic literature review: Joint Action Advantage. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. 206 str.

Ta prispevek je nastal v okviru projekta skupnega ukrepanja o preprečevanju krhkosti (JA-ADVANTAGE), ki je sofinanciran s strani Evropske skupnosti v okviru tretjega zdravstvenega programa (2014–2020). Vsebina tega prispevka predstavlja mnenje avtorja in predstavlja njegovo odgovornost; v nobenem primeru ne odraža mnenja Evropske komisije oziroma Izvajalske agencije za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano ali katerega drugega telesa Evropske unije. Evropska komisija oziroma Agencija ne sprejema/ta odgovornosti za morebitno uporabo informacij iz tega prispevka.

Knjiga Negovalne diagnoze NANDA International: definicije in klasifikacija 2015–2017 zdaj prevedena tudi v slovenščino

Tamara Lubi, mag. Maja Klančnik Gruden, Andreja Mihelič Zajec

Prevajanje negovalnih diagnoz sega v leto 1993, ko je bil izdan priročnik *Uvod v študij negovalnih diagnoz*, ki združuje 78 negovalnih diagnoz. Leta 2003 smo dobili priročnik avtorice Marjory Gordon z naslovom *Negovalne diagnoze*, v katerem je objavljenih 157 negovalnih diagnoz iz kataloga NANDA in 28 avtoričinih lastnih negovalnih diagnoz. V septembru 2017 je izšla knjiga **Negovalne diagnoze NANDA International: definicije in klasifikacija 2015–2017**, ki predstavlja ključ za izvajanje profesionalne zdravstvene nege, podprte z dokazi. Negovalne diagnoze so učinkovito orodje tako za zadovoljitev pacientovih potreb kakor tudi za zagotavljanje varnosti. Predstavljajo standardiziran in mednarodno priznan strokovni jezik. Taksonomija NANDA International (NANDA-I) opredeljuje in razmejuje področje zdravstvene nege od drugih disciplin.

Knjiga vsebuje štiri vsebinske sklope. **Prvi del** zajema uvod v taksonomijo negovalnih diagnoz NANDA-I. Prikaže organiziranost negovalnih diagnoz v domene in razrede. **Drugi del** zajema poglavja o osnovah negovalnih diagnoz, oceni stanja in klinični presoji. **Tretji del** predstavlja osrednjo vsebino knjige oz. Taksonomije II: 235 negovalnih diagnoz, ki vključujejo definicije, diagnostične kazalce, dejavnike tveganja in spremljajoče dejavnike. Diagnoze so urejene v 13 domen in 47 razredov. Vsaka negovalna diagnoza ima določen fokus, ki je ključni del negovalne diagnoze. Domene so naslednje:

1. Promocija zdravja
2. Prehrana
3. Izločanje in izmenjava
4. Aktivnost/Počitek
5. Zaznavanje/Spoznavanje
6. Samozavedanje
7. Vloge in odnosi
8. Spolnost
9. Obvladovanje/Toleranca na stres
10. Življenjska načela
11. Varnost/Zaščita
12. Udobje
13. Rast/Razvoj

Četrty del vsebuje informacije, ki so specifične za organizacijo NANDA-I in se nanašajo na procese in postopke v povezavi s pregledom NANDA-I diagnoz, na postopke predlaganja novih diagnoz in kriterije ravni dokazov. Vsebuje tudi slovar osnovnih izrazov. Na koncu so navedene informacije o prednostih članstva v NANDA-I.

Prevod NANDA-I negovalnih diagnoz v slovenščino je pomemben prispevek k razvoju slovenske zdravstvene nege, saj bo slovenskim medicinskim sestram omogočil nove možnosti mednarodnih primerjav in povezav.

PREDSTAVLJAMO VAM

Pridobitev dovoljenja za prevod in izdajo knjige je podprla Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Knjigo lahko naročite s spodnjo naročilnico, ki jo pošljete na naslov:

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana ali na e-naslov: informacije@zbornica-zveza.si

Naročilnico (za fizične in pravne osebe) najdete tudi na spletni strani:

http://www.zbornica-zveza.si/sites/default/files/doc_attachments/narocilnica_za_knjige_1.pdf

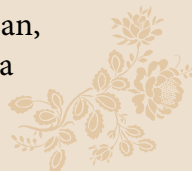
Glavna in odgovorna urednica
Obzornika zdravstvene nege,

izr. prof. **dr. Brigita Skela Savič**
je bila na senatu

Univerze na Primorskem
izvoljena v najvišji naziv na področju
raziskovalnega dela,
znanstvena svetnica.

Iskreno čestitamo!

V imenu Zbornice – Zveze,
Monika Ažman,
predsednica

NAROČILNICA (za fizične osebe)

Naročam (naslov knjig/e in število izvodov) _____

Plačilo bom poravnal/a s plačilom po povzetju.

Ime: _____

Priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Podpis: _____

Kraj in datum: _____

Dr. Majda Šlajmer – Japelj prejemnica nagrade za življenjsko delo na področju visokega šolstva

Naša strokovna organizacija Zbornica – Zveza je na gospo Majdo Šlajmer Japelj – dobitnico priznanja Angele Boškin za življenjsko delo (2012) ponovno zelo ponosna. Z veseljem sporočamo svoji strokovni javnosti, da je gospa Šlajmer Japelj letošnja nagrajenka za življenjsko delo na področju visokega šolstva.

Najvišje državne nagrade Republike Slovenije na področju šolstva, ki so nekoč nosile ime Žagarjeva nagrada, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport podeljuje za **izjemne dosežke ter za življenjsko delo na področju vzgoje in izobraževanja**. Letošnja, že 51. podelitev nagrad je potekala na predvečer svetovnega dne učiteljev, ki ga obeležujemo 5. oktobra.

Majda Šlajmer - Japelj je z razvejanim in širokim pedagoškim, znanstvenim, strokovnim in širšim družbenim delovanjem pomembno zaznamovala razvoj izobraževanja medicinskih sester v Sloveniji ter prispevala k prepoznavnosti zdravstvene nege doma in v tujini. Leta 1955 je v prvi generaciji diplomirala na Višji šoli za medicinske sestre v Ljubljani, študij sociologije nadaljevala na ljubljanski univerzi ter podiplomski študij na področju epidemiologije in javnega zdravja na Univerzi v Zagrebu.

Pedagoško delo je začela na Višji šoli za medicinske sestre v Ljubljani in bila pozneje skoraj dve desetletji ravnateljica Srednje zdravstvene šole v Mariboru. Šola je v času njenega ravnateljevanja dobila samostojne posvetovalnice za otroke, zdravje žensk, kronične bolnike in starostnike. Na fakultetah Univerze v Mariboru je predavala družinsko sociologijo, sociologijo dela, sociologijo zdravja in bolezni. V desetletja dolgem obdobju poučevanja je samostojno ali v soavtorstvu napisala več učbenikov, člankov in poskrbela za prevode za stroko pomembnih dokumentov iz tujine.

Poleg njenega prepoznavnega prispevka k razvoju izobraževalnega sistema zdravstvene nege je treba še posebej poudariti njeno širše družbeno delovanje: delo v Rdečem križu Slovenije, Društvu medicinskih sester Maribor, pa tudi sodelovanje z Mednarodnim združenjem medicinskih sester in Svetovno zdravstveno organizacijo. Majda Šlajmer - Japelj, častna doktorica Univerze v Mariboru, je za svoje izjemno kakovostno in predano delo že prejemnica številnih nagrad in priznanj, kot so zlati znak Zveze društev medicinskih sester Slovenije, srebrni častni znak svobode predsednika Republike Slovenije in častno članstvo v Kraljevem združenju medicinskih sester Velike Britanije.

Vir: Obrazložitev

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/novice/pdf/MIZS_zbornik_2017_Nagrade_v_solstvu.pdf

Gospo Majdi Šlajmer – Japelj iskreno čestitamo ob prejemu najvišje državne nagrade za življenjsko delo na področju visokega šolstva.

**V imenu Zbornice – Zveze,
Monika Ažman, predsednica**

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije -
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Na Festivalu za tretje življenjsko obdobje smo združili moči Zveza društev upokojencev Slovenije in Zbornica – Zveza

Darinka Klemenc

Delovna skupina za nenasilje v zdravstveni negi, ki že 18 let deluje pri Zbornici – Zvezi, je letos prvič sodelovala z Zvezo društev upokojencev Slovenije (ZDUS) na Festivalu za tretje življenjsko obdobje (F3ŽO), ki je že tradicionalno potekal v Cankarjevem domu (CD) v Ljubljani od 26. do 28. septembra.

To je bil že 17. F3ŽO. Trajal je polne tri dneve in ga je treba doživeti, ne glede na to, koliko si star ali prav zato. Zanimivo je biti del dogajanja. Toliko energije, veselja, druženja, dogodkov je težko zbrati na kupu. In še težje opisati. Treba se je pomešati med hudo veliko množico pretežno starejših ljudi, ki so prostore CD napolnili z druženjem, obiskovanjem številnih stojnic, s smehom, glasbo, predstavljanjem svojih dosežkov, ročnih, umetniških del, drugim. Program je potekal praktično vse tri dni, od jutra do večera, v obeh kletnih etažah CD. Poleg številnih stojnic in predstavitev različnih skupin (od upokojencev do otrok) je bil sestavljen tudi iz zelo resnih, aktualnih tem, vezanih predvsem na teme za tretje življenjsko obdobje. In obiskovalcev, razstavljavcev na stojnicah, vseh drugih se je trlo – dobesedno.

Več o samem programu na festivalu najdete na <http://www.f3zo.si/ljubljana/program/>.

Delovna skupina za nenasilje v zdravstveni negi je imela svoje mesto na stojnici ZDUS-a, kjer smo se v II. kleti CD po urniku zvrstile nekatere članice delovne skupine: Irena Špela Cvetežar, Darinka Klemenc, Vesna Sekelj Rangus, Sonja Kovač in Dora Lešnik Mugnaioni, strokovna sodelavka. Pridružila se nam je tudi Veronika Pretnar Kunstek, nekdanja predsednica

Zbornice – Zveze in dolgoletna članica Delovne skupine za nenasilje, ki se ji zahvaljujemo za pomoč in sodelovanje. Enako gre zahvala mag. Jožici Eder, predsednici Častnega razsodišča pri Zbornici – Zvezi, ki je predlagala in oblikovala »Moj kartonček« in sodelovala na stojnici.

Na naši stojnici so se ustavljali zelo različni obiskovalci in obiskovalke – posamezno, v dvojicah, v skupinah, cel avtobus ... Pogled na plakat, ki je opozarjal na nasilje nad starejšimi, je nekaterim vzel besedo, postali so, se zamislili, ga gledali molče, nato pa eni spregovorili (redki o nasilju odkrito), drugi ne in odšli naprej. Kot da opozarjamo na temo, ki ne spada v to prešerno vzdušje, a tak je bil samo hipni vtis. Veliko ljudi je spotoma poseglo po na široko razstavljenih in prav za to priložnost narejenih »**Mojih kartončkah**« v prepoznavni lila barvi celostne podobe Zbornice – Zveze. V kartonček imajo ljudje možnost zapisati svoje osnovne podatke: koga obvestiti v nujnih primerih, podatke o svojem osebnem zdravniku in medicinski sestri (tel. številka, naslov ambulante, alergije), o zdravih, ki jih prejemajo, in o svojih boleznih. Skupaj s kartončkom smo veliko obiskovalcem stojnice ponudili še **protokol**, ki ga je prav za to priložnost pripravila naša delovna skupina v dogovoru z ZDUS-om in nosi naslov: »**Nasilje nad starejšimi. Kako lahko pomagamo?**«

Ocenjujemo, da je našo oz. ZDUS-ovo stojnico obiskalo več sto ljudi na dan. Med njimi je bilo več žensk kot moških, precej žensk – prostovoljk društev upokojencev iz projekta »Starejši za starejše«, Rdečega križa in Karitasa iz vse Slovenije, iz vseh regij. Presenetljivo veliko se je pri nas ustavilo medicinskih sester (resda smo tudi mi prepoznavni v svoji organizaciji), precej upokojenih, a ne zanemarljivo število aktivnih. Največ obiskovalcev stojnice je bilo po naši oceni iz ljubljanske regije, sicer od vsepovsod; težko bi bilo vse to spraviti v natančne številke. Bili so organizirani tudi prevozi obiskovalcev z avtobusi, zlasti v organizaciji društev upokojencev iz vse Slovenije, zares dobra organizacija. Veliko je bilo tudi starejših parov, kjer je bilo ne tako redko razbrati, da za zdravje starejših moških pogosto skrbijo njihove žene oz. partnerice. Precej slabše gibljivih, ki so potrebovali pomoč pri gibanju ali bili celo na vozičkih, so spremljale mlajše osebe (sorodniki, prostovoljci, drugi). Organiziran obisk festivala so imeli tudi preko univerz za tretje življenjsko obdobje. In obiskovale so nas celo skupine otrok, ki so nastopali na odprtem odru (pst, imeli smo bombone).

Ena od starejših gospa je nekaj časa molče gledala plakat in gradivo na stojnici, potem pa povedala, da je bila uporabnica varne hiše. In da so takšna gradiva potrebna, kajti, ko se je njej godilo najhuje, se ni znala nikamor obrniti, le na policijo. Prav tako sta dve obiskovalki spregovorili o težavah v partnerski zvezi zaradi odvisnosti od alkohola, več sogovornic pa je omenilo tudi primere nasilja nad starejšimi v svojem okolju.

Obiskali so nas celo ministri: Dejan Židan, Anja Kopač Mrak, Andreja Katič, Karl Erjavec in njihovo spremstvo. In obiskala nas je delegacija ZDUS-a: predsednik Janez Sušnik, obe podpredsednici Vera Pečnik in Mija Pukl ter drugi.

Zahvaljujemo se vsem, ki so/ste pomagali na naši stojnici, posebna zahvala gre **Tosami**, ki je omogočila, da smo lahko v kratkem času natisnili lične in koristne »Moje kartončke«. Kolegica Nataša Medved z NIJZ, ki je Zbornici – Zvezi zelo pomagala pri razvoju referenčnih

Obisk vodstva ZDUS-a na naši stojnici, tudi njih smo opremili s Protokolom proti nasilju nad starejšimi in Mojim kartončkom. (Od leve proti desni): Vera Pečnik, podpredsednica ZDUS, Janez Sušnik, predsednik ZDUS, Veronika Pretnar Kunstek, bivša predsednica Zbornice – Zvezi in dolgoletna članica DS za nenasilje, Mija Pukl, podpredsednica ZDUS, Darinka Klemenc, nekdanja predsednica Zbornice – Zvezi in članica DS za nenasilje

ambulant, nam je predlagala, da bi kartončke imeli ljudje na voljo po zdravstvenih domovih in drugih ambulantah, saj bi jih pacienti z veseljem uporabljali. In izpolnjeni kartončki bi koristili med drugim tudi našim kolegicam, ki delajo v referenčnih ambulantah.

Irena Špela Cvetežar, vodja DS za nenasilje na stojnici

Ne nazadnje gre velika **zahvala Zvezi upokojencev Slovenije, še posebej Anji Šonc** za prijazno, korektno, profesionalno sodelovanje. Se že veselimo naslednjega F3ŽO.

Mednarodno srečanje evropskih babic

Jasna Gumze, Petra Petročnik, Mateja Kusterle, Anita Jug Došler, Tita Stanek Zidarič,

Teja Škodič Zakšek

V soboto, 14. oktobra, je na Zdravstveni fakulteti potekalo predavanje z okroglo mizo in strokovno diskusijo na temo starodavne umetnosti babištva v sodobnem času. Namen srečanja je bil povezati ter izmenjati izkušnje, prakse in znanja evropskih babic. Srečanja se je udeležilo 13 babic iz Nemčije, Švice in Danske pa tudi kar nekaj slovenskih babic in študentk babištva.

Predavanje in okroglo mizo sta vodili Barbara Kosfeld in Uta Belau. Barbara Kosfeld je babica in jezikoslovka, ki ji je znanje jezikoslovja omogočilo, da je lahko staro babiško znanje in umetnost porodništva prenesla v današnjo obporodno prakso. Težišče njenega dela je mreženje in šolanje babic za ohranitev babiškega znanja. Uta Belau, ki je po poklicu prav tako babica, je magistrirala iz teme Postavitev prognoze poteka poroda. Kot znanstvena sodelavka polaga težišče svojega dela v raziskovanje ukrepov za ohranitev ženskega zdravja.

Barbara Kosfeld je skozi citate iz stare babiške in medicinske literature govorila predvsem o

porodnih položajih in primernosti »hands off« tehnike pri porodu in s tem izvabila številne konstruktivne polemike, ki so vsem udeleženi odprle nova obzorja. Ravno njena tema pa je bila osnova za nadaljevanje druge predavateljice Ute Belau, ki je predstavila njuno strokovno modularno izobraževanje, ki vse teme prvotne diskusije v petih modulih natančno opredeli.

Spletla so se nova prijateljstva in razšli smo se z obljubo, da se še srečamo.

Udeleženke srečanja evropskih babic (Foto: Petra Petročnik)

2. Simpozij paliativne oskrbe z mednarodnim sodelovanjem v Našicah na Hrvaškem

Metka Lipič Baligač

5. oktobra je v Našicah na Hrvaškem potekal 2. Simpozij paliativne oskrbe z mednarodnim sodelovanjem, ki ga je organizirala Zbornica medicinskih sester Hrvaške, podružnica Našice, v sodelovanju s Splošno bolnišnico Našice.

Povabljena sem bila kot predavatelj v plenarnem delu simpozija s predstavitvijo prispevka Izvajanje celostne paliativne oskrbe v Sloveniji. V prispevku sem predstavila prednosti in pomanjkljivosti organizacije tega področja v Sloveniji in izzive, ki jih imamo pri paliativni oskrbi bolnikov v naši bolnišnici in regiji.

Paliativna oskrba je celostna protibolečinska pomoč in podpora bolnikom s kroničnimi in neozdravljivimi boleznimi ter njihovim svojcem. V okviru paliativne oskrbe sodelujejo vsi profili zdravstvenih delavcev in drugi, ki lahko bolniku pomagajo pri lažšanju bolečin in vsakodnevem opravljanju njegovih potreb ter tako izboljšajo kakovost življenja bolnika in njegovih svojcev.

Paliativna oskrba (PO) je v razvitih državah sveta že desetletja vključena v nacionalne zdravstvene sisteme. V državah zahodne Evrope delujejo specialistični interdisciplinarni timi, ki delujejo znotraj bolnišnic. Njihova naloga je, da nudijo vso potrebno podporo timom paliativne oskrbe. Temelj uspešne PO predstavlja ustrezna izobrazba in dobra organizacija, ki omogoča dostopnost PO bolnikom in njihovim svojcem kjerkoli in kadarkoli. V Sloveniji so se aktivnosti na področju izvajanja PO še posebej okrepile po letu 2010, ko je bil potrjen državni program PO, z namenom, da se sistemsko uredi izvajanje PO, katerega sestavni del je tudi akcijski načrt. Državni program PO predstavlja tudi normativno podlago za uresničevanje in izvajanje PO.

Na simpoziju so domačini predstavili izvajanje celostne PO v svoji državi z različnimi prispevki in tudi primeri dobrih praks, saj je oskrbe predstavilo 12 različnih zdravstvenih ustanov. PO izvajajo v 33 hrvaških mestih in je v nekaterih ustanovah že na evropski ravni.

Strateški načrt razvoja PO 2014–2016 v Republiki Hrvaški predvideva ustanovitev interdisciplinarnih ekip, ki jih sestavljajo zdravniki, medicinske sestre, fizioterapevti, psihologi in socialni delavci, ki bodo skrbeli za resne bolnike v ustanovah in tudi v domačem okolju. »Cilj je zmanjšati bolečino in trpljenje najtežjih in najbolj neozdravljivih pacientov v zadnjih dneh življenja in ohraniti njihovo dostojanstvo in zasebnost,« je poudarila Branka Kandić Splavski, dr. med., iz Centra za koordinacijo paliativne skrbi u Osiješko-baranjskoj županija.

Od začetkov človeštva se je zdelo, da je medicinska stroka ena izmed večšin, ki bi morala temeljiti na dveh načelih. Eno od temeljnih načel je visoka strokovnost in poznavanje najnovejših medicinskih dosežkov. Druga večšina pa vidi moč v načelu človeštva in visoke etike, ki je izjemnega pomena za zdravljenje in za zdravstveno nego (Brkljačić, Žagrović, 2011). Kliniki in še posebej zdravniki, ki so člani interdisciplinarnega tima paliativne/ hospicijske oskrbe, morajo biti sposobni reševati moralne

konflikte, ki se pojavijo v kontekstu sodobne klinične prakse. Pri strokovnjakih PO – članih interdisciplinarnega tima PO – ima etika zelo pomembno vlogo v kontekstu odločitev, načrtovanja in nudenja paliativnega zdravljenja in nege (Brkljačić, 2013).

Paliativni tim specialne bolnišnice Sveti Rafael je poudaril, da zagotavljanje zdravljenja in oskrbe ob koncu življenja pogosto vključuje odločitve, ki so klinično zapletene in čustveno moteče. Nekatere odločitve lahko vključujejo etične dvome in zaskrbljenost glede zakonodaje, ki dodatno zapleta postopek sprejemanja odločitev. Zato poudarjajo, da naj k paliativnemu bolniku pristopamo holistično, da v središču obravnave ni samo bolezen, ampak bolnik kot osebnost s svojimi psihološkimi, družbenimi in duhovnimi problemi. Cilj je dvig kakovosti življenja bolnika, njegove družine in svojcev, zmanjševanje bolečine ob umiranju tako bolnika kot njegovih najdražjih, da te bolečine ne bi doživljali zapuščeni in osamljeni, ampak v humanem okolju, s podporo in razumevanjem zdravstvenih strokovnjakov.

Simpozij je bil dobro obiskan, tako s strani izvajalcev zdravstvene nege kot tudi s strani drugih članov tima. V začetku so nas pozdravili in nam izrekli dobrodošlico tudi župan Našic Krešimir Žagar, direktor bolnišnice v Našicah Hrvoje Šimič ter pomočnica direktorja za področje zdravstvene nege Zvezdana Gvozdanović.

Zvezdana Gvozdanović, pomočnica direktorja za področje zdravstvene nege v OB Našice

Nagovorila pa nas je tudi predsednica hrvaške Zbornice medicinskih sester Tanja Lupieri.

V Našicah smo se počutili izjemno lepo, gostitelji so bili prijazni in gostoljubni. In potrdili so rek, ki velja za Našice, da je to »mali grad sa velikim srcem«.

Naj zaključim z mislijo ene od predavateljic: »Tuga govori množstva jezika, a ljubav jih sve razumije.«

Literatura:

Brkljačić, M., 2013, *Medicinska etika u paliativnoj skrbi*, u: Brkljačić M., Šamija M., Belev B., Strnad M., t., Čengić (ur), *Paliativna medicina. Temeljna načela i organizacija. Klinički pristup terminalnom bolesniku. Medicinska etika.*, Zaklada Onkologija, Markulin d. o. o., Rijeka. pp. 302.

Brkljačić Žagrović, M. 2011, *Medicinska etika u paliativnoj skrbi*, Donum Vitae, pp. 7.

Branka Kandić Splavski, vodja Centra za koordinacijo paliativne oskrbe v Osiješko-baranjski županiji, Metka Lipič Baligač in Leon Šabjan

Našla sem rešitev.

Cicatridina[®]
vaginalne ovule

Učinkovita pomoč:

- **PRI SUHOSTI NOŽNICE**, tudi zaradi pomanjkanja estrogena
- **PRI CELJENJU NOŽNIČNE SLUZNICE** po operativnih posegih in porodu

BREZ
HORMONOV

Na voljo v lekarnah
in specializiranih prodajalnah

www.cicatridina.si **Dr. Gorkič**

Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji ob 30. obletnici delovanja

Ines Prodan, Renata Batas

6. in 7. oktobra je izvršni odbor Sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji organiziral v Zrečah dvodnevno strokovno izobraževanje na teme stoma, rane in inkontinenca.

Glede na vse večje število starejših nad 65 let je zaznati tudi porast težav z inkontinenco. Z uspešnim Nacionalnim programom zgodnjega odkrivanja raka na debelem črevesu in danki SVIT se srečujemo pogosteje tudi s pacienti, ki jim operativno naredijo črevesno izločalno stomo (začasno ali trajno) in/ali urostomo. Zato so poglobljena znanja z omenjenih področij zdravstvene nege še toliko bolj pomembna za zagotavljanje kakovostne zdravstvene nege omenjenih pacientov ter njihove optimalne rehabilitacije. Tretji sklop predavanj na strokovnem srečanju je bil namenjen zdravstveni negi in oskrbi kroničnih ran. Le-te se pojavljajo pogosto ravno pri starejši populaciji, (npr. golenja razjeda), še posebej pa so ogroženi za nastanek razjede zaradi pritiska (RZP) negibni pacienti. Poleg preventive in ustrezne uporabe pripomočkov za preprečevanje RZP je pomembno, da je pacient obravnavan celostno. Zato smo pri obravnavi pacientov s kronično rano dali poudarek tudi prehranski podpori. Posebna prehranska obravnava je potrebna tudi pri pacientih z ileostomo z visokim izločanjem, da ne bi prišlo do dehidracije in elektrolitskega neravnovesja ter izgubljanja telesne teže pacienta z ileostomo, ki čezmerno izloča.

Udeležba na strokovnem srečanju je bila visoka, prisotno je bilo pozitivno vzdušje, razprave po sklopih predavanj so bile dinamične. Zadovoljni smo bili tudi zato, ker so bili udeleženci izobraževanja z vseh območij Slovenije in z vseh ravni zdravstvenega varstva, torej iz različnih zdravstvenih domov po Sloveniji, patronažnega zdravstvenega varstva, domov za ostarele, zasebnih ambulant, inštituta za rehabilitacijo in bolnišnic iz vseh regij Slovenije, poleg

enterostomalnih terapevtk. Udeleženci so lahko pridobili nova znanja, osvojili spretnosti na učnih delavnicah, izmenjali izkušnje, kar bodo lahko prenesli v vsakodnevno prakso. Udeležili so se tudi svečane akademije ob 30. obletnici sekcije s kulturnim programom.

Ob 30. obletnici brez torte ne gre. (Od leve proti desni) IO sekcije: Renata Batas, predsednica, Dragica Jošar, Ines Prodan, podpredsednica in Vanja Vilar (Foto: Jovan Batas)

Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji je s strani Zbornice – Zveze prejela priznanje za 30-letno kakovostno in uspešno strokovno delo. (Od leve proti desni): Dragica Jošar, Vanja Vilar, Renata Batas (predsednica sekcije), Ines Prodan (podpredsednica sekcije), Robertina Benkovič in Monika Ažman (predsednica Zbornice – Zveze) (Foto: Jovan Batas)

11. november 1987 je dan, ko je bila na pobudo takrat glavne medicinske sestre UKC Ljubljana Polone Zupančič in članic iniciativnega odbora Lee Zver, Darinke Klemenc, Alenke Krist, Marije Smolič, Metke Foltyn Zima in Štefke Koderman ustanovljena Sekcija medicinskih sester za nego stom v okviru Zveze društev medicinskih sester Slovenije. Njena prva predsednica je bila Darinka Klemenc.

Tako se je začela naša zgodba in letos dopolnila 30 let.

V izvršnem odboru smo se odločili, da je naša dolžnost, da kolegom in kolegicam organiziramo seminar, primeren za obletnico.

Seminar je potekal dva dneva. Pozdravnemu nagovoru predsednice sekcije Renate Batas je sledilo uvodno predavanje, pogovor s prvo enterostomalno terapevtko v Sloveniji, Metko Zima. Leta 1980 je v Clevelandu uspešno zaključila izobraževanje za enterostomalno terapevtko. V čast nam je bilo, da se nam je gospa Zima lahko pridružila in smo tako skozi pogovor izvedeli veliko zanimivih podatkov, ki jih v zapisani zgodovini ne najdemo zlahka. Poleg gospe Zima je bila prisotna tudi Darinka Klemenc, druga s končanim tečajem enterostomalne terapije v Londonu (1987) in prva predsednica ob ustanovitvi sekcije. Med predavanji nas je seznanila s prizadevanji prvih enterostomalnih terapevtk za razvoj enterostomalne terapije in za uveljavitev pravic oseb s stomo do medicinskih pripomočkov za oskrbo stome na naročilnico. Predstavila je sodelovanje pri ustanavljanju združenja oseb s stomo ter mnogo zgodovinskih podrobnosti o razvoju strokovnega področja in nam vlila entuziazma. Sledil je prvi sklop predavanj o zdravstveni negi pacienta s črevesno izločalno stomo.

V drugem sklopu so potekale tri učne delavnice: Zdravstvena nega pacienta z nefrostomo (prebrizgavanje, preveza in menjava sterilne urinske vrečke), ki jo je vodila Tadeja Krišelj, Kompresijsko povijanje nog pod vodstvom Martine Miklič in Oskrba rane z metodo negativnega pritiska, ki jo je vodila Dragica Tomc.

Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji je letos izdelala Nacionalne protokole za zdravstveno nego pacienta z nefrostomo in cistostomo, katerih skrbnica je enterostomalna terapevтка Tadeja Krišelj, ki je delovno skupino za izdelavo protokolov tudi vodila. Omenjene nacionalne protokole sta potrdila upravni odbor Zbornice – Zveze in RSKZN ter bodo v kratkem objavljeni tudi na spletni strani Zbornice – Zveze. Na seminarju smo imele enterostomalne terapevtke letni sestanek in volitev dodatnih članov izvršnega odbora. Predsednici Renati Batas, podpredsednici Ines Prodan in članom izvršnega odbora Vanji Vilar, Dragici Jošar in Robertini Benkovič so se pridružile Anita Jelen, Anita Jelar Slatnar in Tadeja Krišelj.

Na sestanku smo se strinjali, da se moramo enterostomalne terapevtke povezovati, deliti znanje, mnenja in izkušnje in tako v slovenskem prostoru razvijati svoje področje naprej.

Ob zaključku prvega dne strokovnega srečanja smo s svečano akademijo in kratkim kulturnim programom obeležili 30. obletnico delovanja Sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji. Predsednica sekcije Renata Batas je s svojim nagovorom otvorila večer, sledila je svečana akademija, ki jo je v nadaljevanju povezoval David Urankar. Izjemno veseli smo bili obiska predsednice Zbornice – Zveze Monike Ažman, ki je sekciji in medicinskim sestram namenila svoj govor, zahvale in pohvale. Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji je od Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije prejela **priznanje za 30-letno kakovostno in uspešno strokovno delo** na področju enterostomalne terapije. Poleg tega je Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji podelila tudi **zahvale za pomemben prispevek pri delovanju in razvoju strokovne sekcije** naslednjim kolegicam: Metki Zima, Poloni Zupančič, Marti Gantar, Vanji Vilar, Lei Zver, Nevi Gavrilov, Alenki Krist, Darinki Klemenc, Mariji Smolič, Alenki Šau, Dragici Tomc, Tamari Štemberger Kolnik in Renati Batas (Slika 6). Sekcija je ob tem jubileju

Dobitnice zahval za pomemben prispevek pri delovanju in razvoju strokovne Sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji, (od leve proti desni): Tamara Štemberger Kolnik, Alenka Šau, Dragica Tomc, Marija Smolič, Vanja Vilar, Renata Batas, Marta Gantar, Darinka Klemenc in Alenka Krist (Foto: Jovan Batas)

izdala monografijo (1987–2017) »30 let delovanja Sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji«, kjer so kronološko opisani vsi dogodki, dosežki od začetkov do ustanovitve sekcije in vse do danes.

Naša svečana prireditev ne bi bila tako izjemna, če je ne bi s svojim izvrstnim glasom popestril Oto Pestner.

Seminar se je nadaljeval v soboto, predavanja so potekala v izjemnem duhu. Med odmori smo se lahko seznanili na stojnicah tudi z različnimi pripomočki za zdravstveno nego pacientov s stomo, kronično rano ter inkontinenco. Ob zaključku nam je predsednica Renata Batas namenila zaključne misli s povabilom na strokovno srečanje, ki bo spomladi naslednje leto. Celoten izvršni odbor Sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji bi se rad zahvalil vsem udeležencem, predavateljem in gostiteljem ter zastopnikom medicinskih pripomočkov za zdravstveno nego pacientov s stomo, rano ter inkontinenco za izvrsten seminar z bogatimi strokovnimi vsebinami in druženja, ki so nam omogočila izmenjavo izkušenj pri delu.

Udeleženci seminarja (Foto: Ines Prodan)

Monografija od 30. obletnici Sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji (1987–2017) (Foto: Renata Batas)

Diseminirani plazmocitom, hemofilija in novosti v zdravstveni negi hematološkega bolnika

Tjaša Matijević, Kristina Hočevar

V Sekciji medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji smo se na jesenskem strokovnem srečanju že drugo leto zapored zbrali v Podčetrtku, kjer smo obnovili znanje o tokratni temi sekcije ter se seznanili z nekaterimi novostmi na področju zdravstvene nege hematološkega bolnika.

V petek po uvodnem in prijetnem druženju smo začeli s predavanji. Najprej je sledilo predavanje o Diseminiranem plazmocitomu (DP). Kaj to sploh je, kakšen je potek zdravljenja, predvsem pa, kakšna je vloga medicinske sestre in zdravstvenih tehnikov pri tej diagnozi. Predstavljena je bila tudi ena izmed glavnih težav pri DP – bolečina. Zanimivo predavanje je bilo tudi z naslovom Ugotavljanje polinevropatije pri bolniku z diseminiranim plazmocitomom, kjer smo izvedeli, da so najpogostejši vzrok za pojav le teh zdravila, ki pa so za zdravljenje bolezni ključna. Nato so sledila predavanja o hemofiliji. Predstavili so zgodovino in delovanje nacionalnega centra za hemofilijo, sodobno oskrbo hemofilika z vidika zdravstvene nege in nam razložili, kako poteka obravnava otroka s

težko obliko hemofilije na pediatrični kliniki na otroškem oddelku za hematologijo. Petkova predavanja so bila zanimiva in zato hitro minila, družili pa smo se tudi po uspešnih predavanjih. Sobotno izobraževanje je bilo polno novosti. Začelo se je s predstavitevjo zdravila Kyprolis, kjer so nam pojasnili, kako se zdravilo aplicira in njegove posebnosti. Sestre iz hematološke ambulante na polikliniki so nam predstavile novost, in sicer aplikacijo že znanega zdravila Mabthera – podkožno (s. c.). Celoten postopek aplikacije traja različno, priporočljiv čas aplikacije je 5 minut, kar je v primerjavi z i. v. aplikacijo seveda hitrejše in lažje za bolnika. Sledilo je predavanje, kjer so predstavili tudi nov način zdravljenja, ki ga za zdaj občasno izvajajo samo na KO za hematologijo, in sicer aerosolna terapija nevarnih zdravil, kjer se uporabljajo posebni pripomočki in se izvaja v posebnem prostoru, ki ga predhodno pripravijo tako, da vanj med samim postopkom, če ni potrebe, ne vstopajo. Ponovljeno je bilo tudi, kakšni so predpisi, ukrepi in metode oviranja pacienta v UKC. Za konec pa nam je svoje delo predstavila tudi psihologinja, ki je med večtedensko hospitalizacijo na KO za hematologijo dobrodošla in zelo v pomoč tako pacientom kot tudi svojcem, ki se soočajo z diagnozo bližnjega. Preživeli smo zelo prijeten in poučen konec tedna.

Med predavanji

Strokovna ekskurzija na manifestacijo »Dani zdravstva« v sarajevski Skenderiji od 28. do 30. septembra 2017

Marjana Vrhovski

Zadnji teden v septembru 2017 je AMIGDALA, družba za zdravstvene, druge storitve in svetovanje, d. o. o., zasebna ambulanta Lenart in Cerkvenjak, organizirala 3-dnevno strokovno ekskurzijo v Sarajevo. V cilju promocije zdravja in aktivnosti, ki pripomorejo zdravemu načinu življenja, je center Skenderija – sarajevski sejem – organiziral manifestacijo »Dani zdravstva«.

V sodobnem času ljudje posvečamo veliko pozornost zdravju in zdravemu načinu življenja. Skrb za zdravje, kakovostna zdravstvena oskrba, izstopanje iz vsakodnevne rutine življenja so pogosto motivi za potovanja.

Po nočni vožnji smo prispeli v čudovito Sarajevo, kjer nas je pričakal spoštovani kolega **predsednik Komore medicinskih sestara – tehničara kantona Sarajevo – Gdin Sead Džomba**. Spoznala sva se na 8. mednarodnem kongresu Udruge in 3. Konferenciji Alpe–Dunav–Jadran regionalni savez sestara v nevroznanosti v Opatiji 2016.

Gospod Sead Džomba nas je s svojo srčnostjo, odprtostjo, pozitivnim duhom osebno popeljal na vodeni ogled Zdravstvenega doma Ilidža. V ZD Ilidža nas je pričakala glavna medicinska sestra Zineta Mulaosmanović, mr. oec., dipl. medicinska sestra in dr. Mirsada Ganija, specialistka splošne medicine. Z velikim ponosom so nam predstavili zdravstveni dom, organizacijo dela, področja dela, e-zdravstveno kartoteko, e-napotnico, e-recept. Digitalizacija sistema pri njih deluje že vrsto let. Z digitalnim sistemom so zadovoljni prav tako njihovi uporabniki pacienti.

Po strokovnem dopoldnevu smo se odpravili na ogled Sarajeva.

Danes Sarajevo postaja sodobna evropska prestolnica. Za mestno središče je značilno veliko sakralnih zgradb, od Gazi Husrev begove džamije iz otomanskega obdobja do pravoslavne, katoliške in evangeličanske cerkve, židovske sinagoge ter številnih drugih kulturnih

in zgodovinskih spomenikov, med katerimi je najbolj znana in najbolj priljubljena Baščaršija.

Sarajevo se ponaša z bogato kulturno zgodovino. Med drugim pa je zelo znano tudi zato, ker je bil tukaj med obiskom v atentatu leta 1914 ubit avstro-ogrski vladar Franc Ferdinand, kar je bil povod za začetek prve svetovne vojne.

Sedemdeset let pozneje, leta 1984, so v Sarajevu potekale 14. zimske olimpijske igre.

Doživet in sproščen dan smo zaključili s prijetnim družabnim večerom v znanem gostišču »4 Sobe Gospođe Safije«. Začutili smo nočno Sarajevo.

Naslednji dan smo se odpravili proti Mostarju. Ustavili smo se v Jablancu, kjer je potekala bitka na Neretvi. To je ena od znanih bitk iz 2. svetovne vojne na tleh nekdanje Jugoslavije. Partizani so pred Nemci in četniki rešili veliko število ranjencev, zato se ta bitka imenuje tudi **bitka za ranjence**. Enote partizanske vojske so skušale ranjence rešiti s taktično prevaro. Tito je dal porušiti vse mostove čez Neretvo, nato pa so partizani 3. marca 1943 prebili obroč s prehodom Neretve preko zasilnega mostu, zgrajenega poleg porušenega. Po tem dogodku je posnet tudi film *Bitka na Neretvi*.

Obiskali smo Vrelo Bune. To je naravni biser in največji kraški izviri po količini pitne vode v Evropi. Idilična pokrajina, ki nam je vzbudila tek. Sledilo je okusno kosilo z znano postrvjo, ki jo pripravijo prav na poseben način. Nadaljevali smo pot proti Mostarju.

Mostar je svoje ime dobil po čuvajih mostov, ki so se imenovali mostarji oziroma v ednini mostar.

Skupinska fotografija

Stari most preko reke Neretve je bil zgrajen med letoma 1557 in 1566. Most je dal izgraditi Sulejman Veličastni, arhitekt mostu pa je bil eden od najbolj talentiranih arhitektov Osmanskega cesarstva Mimar Hajrudin. Legenda pravi, da je Hajrudin pobegnul iz Mostarja, preden je bil most dokončan, ker se je bal grožnje Sulejmana Veličastnega. Ta mu je namreč zagrozil, da bo obsojen na smrt, če bi se most podrl.

Mostar je do leta 1993 veljal za najbolj slikovito bosansko mesto, saj je bilo v mestu 17 mošej in zagotovo najbolj obiskana znamenitost turški most čez Neretvo iz leta 1566.

Most je trdno stal 427 let, leta 1993 pa ga je porušila hrvaška vojska. Most so obnovili leta 2004 in od takrat je pod zaščito Unesca.

Pravijo, da vse, kar je lepo, hitro mine, ampak lepi spomini ostanejo. Z veliko smeha, dobre volje in pozitivnega vzdušja smo naš tim, sicer majhen po številu, a velik po duhu, še bolj okrepili. Po vsakodnevni obremenitvi na delovnem mestu je strokovna ekskurzija balzam za dušo in telo.

Iskreno se zahvaljujemo direktorici Kseniji Ljubojevič Džaferović, dr. med. spec. družinske medicine, ki nas vedno znova preseneti.

TOSAMA

Bela štacunca

Kupon ugodnosti

10% popusta na celoten nakup

15% popusta na vse higienske vložke in tampone

Kupon ugodnosti velja do 31. 12. 2017 ob predložitvi ID kartice Zbornice-Zveze. Popusti se ne seštevajo in ne veljajo na izdelke na naročilnico, ki jo predpiše zdravnik, na izdelke v akciji, darilne bone in izdelke z zaklenjeno ceno.

- **Vir**, Šaranovičeva cesta 35, 1230 Domžale
- **Maribor**, Jezdarska ulica 4, 2000 Maribor
- **Koper**, Pristaniška 19, 6000 Koper
- **Izola**, Ljubljanska ulica 1, 6310 Izola
- **Ljubljana**, BTC - Hala A, Šmartinska 152, 1000 Ljubljana
- **Jesenice**, Center Tuš Jesenice, Cesta železarjev 4b, 4270 Jesenice
- **Idrija**, Drogerija Tuš Idrija, Lapajnetova ulica 33, 5280 Idrija
- **Kranj**, Planet Tuš Kranj, Cesta Jaka Platiše 18, 4000 Kranj
- **Litija**, V stavbi Socialno-varstvenega centra, Ljubljanska cesta 3, 1270 Litija

www.tosama.si

Minute s Saro Gregori

Ksenija Pirš in Anita Prelec

Tokrat smo k pogovoru povabili Saro Gregori, diplomirano medicinsko sestro, koordinatorko dela v Ambulanti s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega zavarovanja ZD Ljubljana Bežigrad, na Mislejevi ulici 3 v Ljubljani.

Ranjeni in ranljivi, ljudje, ki jim namenjate svoje poklicno delo in osebno naklonjenost so tisti, ki jih spremljate v njihovih najtežjih trenutkih. Kako?

V naši ambulanti se srečujemo z ranljivimi skupinami ljudi. Med njimi so brezdomci, ljudje brez zavarovanja, na robu družbe, socialno in finančno ogroženi, pogosto izključeni, družine z majhnimi otroki, starejši, invalidi, upokojenci z nizkimi pokojninami, popotniki, tuji študentje, turisti.

Torej ne le ljudje brez strehe nad glavo, ampak pogosto tisti, ki so utrpeli razpad odnosov, socialne mreže in jih je privedlo na rob družbe. Težko si je predstavljati, kako je, ko se razkroji človekova varnost in pripadnost. Kaj od vas zahteva delo?

Delo z ljudmi brez osnovnega zavarovanja zahteva veliko mero potrpežljivosti, spoštovanja, razumevanja, predvsem pa je pomembno, da jih poslušáš, da slišiš. Ko ljudje prvič pridejo k nam, so prestrašeni, ne vedo, kaj pričakovati. Njihovim stiskam se pridružijo še zdravstvene težave. Velikokrat imajo težavo prestopiti naša vrata, vendar ko se enkrat opogumijo, zelo radi prihajajo k nam. Pri nas jim nudimo celostno oskrbo, ki vključuje pregled in posvet pri medicinski sestri, obravnavo pri socialni delavki, pri zdravniku. Pri nas dobijo vsa zdravila, ki jih potrebujejo. Lahko se oprhajo in dobijo nova oblačila ter obutev.

V naši ambulanti deluje približno trideset zdravnikov prostovoljcev, ki pokrivajo skoraj vsa področja zdravstvene oskrbe.

Delo v ambulanti koordinira medicinska sestra, ki se dogovarja z zdravniki prostovoljci za termine ambulantnih obravnav. Za specialistične

preglede se dogovarjamo posamično za vsakega pacienta posebej.

Predvsem je pomembno, da teh ljudi ne obsojamo, da jih poslušamo, da jim s toplo besedo polepšáš dan in se počutijo sprejete, da vedo, da je nekemu mar zanje. Nimajo vsi strehe nad glavo in tople postelje ter v kuhinji polnega hladilnika. Ob zavedanju tega se človek vsak dan zahvali za to, kar ima.

Kako ste zadovoljni z delom, ki ga opravljate?

Z delom, ki ga trenutno opravljam, sem zelo zadovoljna. Srečna sem, počutim se sprejeto, tako s strani sodelavcev kot naših pacientov. Že v času srednje šole sem rada prostovoljno hodila v dom starejših, kjer sem starejši ženski, ki je bila slepa, brala knjige. Nato sem v času študija sodelovala z Rdečim križem, kjer smo imeli delavnice prve pomoči za otroke v osnovnih šolah.

Biti prostovoljec je nekaj, kar imaš v sebi.

Zakaj ste se odločili za poklic medicinske sestre?

Že kot majhna deklica sem se doma rada igrala medicinsko sestro. Svoje igrače sem povijala s povoji, jim dajala injekcije in jih zdravila. Povedano po pravici, sem želela postati vzgojiteljica v vrtcu, vendar sem si premislila, ko sem bila na informativnem dnevu na Srednji zdravstveni šoli Jesenice, kamor sem se kasneje tudi vpisala. Privlačila me je misel, da lahko nekemu pomagam.

Katera je bila vaša prva zaposlitev?

Po končani srednji zdravstveni šoli sem se vpisala na Visoko šolo za zdravstvo Ljubljana, kjer sem novembra 2007 diplomirala. Najprej sem že v času študija, preko študentskega servisa delala na nefrološkem oddelku UKC Ljubljana, kjer sem se po diplomi tudi zaposlila in ostala slabih devet let.

Od koga ste na poklicni poti največ pridobili?

Na svoji poklicni poti sem največ pridobila od sodelavcev, mentorjev in posameznikov, od katerih sem se rada učila. Največje zadovoljstvo pa pride od pacientov samih.

Kakšen nasvet bi danes dali nekemu ob začetku poklicne poti?

Biti medicinska sestra pomeni, biti to s srcem in predanostjo, zato naj se vsak vpraša, ali je ta poklic res zanj. Je izredno težek, vendar tudi veliko daje. Na začetku poklicne poti vsakomur svetujem, naj vpija znanje in spoštuje sodelavce in sebe.

Kako komentirate razmere v zdravstveni negi?

Nikoli ne bom pozabila besed svojega pokojnega očeta, ki mi je rekel: »Sara, če se boš v življenju potrudila, se boš imela lepo. Čeprav bo mnogokrat težko ali pa nevzdržno, se vedno potruji.« Te besede še danes nosim v srcu in me vedno znova opominjajo, da si je v življenju vredno prizadevati za dobro. Žal mislim, da trenutne razmere v zdravstvu pod vprašaj postavljajo predvsem vrednote. Ob vsej obilici dela, primanjkljaju kadra je težko od sebe dati vse.

Kako naj se ljudje zavarujejo pred izgorelostjo ob zahtevnem delu?

Predvsem menim, da si je treba ob tem življenjskem tempu vzeti čas zase in večkrat postaviti na prvo mesto sebe. Treba je postaviti meje, če ne zmoreš, pač ne zmoreš.

Kaj bi v zdravstveni negi spremenili?

Spremenila bi okoliščine dela, tako da bi imele medicinske sestre več časa za pacienta in manj dela s papirji. Da bi delale to, za kar smo usposobljene, za kar smo se šolale in vsekakor, da bi dale pacientom tisto, kar potrebujejo, skrbele zanje in njihovo čimprejšnje okrevanje.

Katerega izobraževanja bi se radi udeležili?

Sem zelo radovedna in rada se učim novosti, od vsega pa me najbolj zanima prva pomoč. Na vsa ta predavanja z veseljem hodim in znanje tudi uporabljam.

Kako preživljate prosti čas?

Prosti čas najraje preživljam s sinom Andražem in možem Andrejem. Zelo veliko časa preživimo na prostem, v naravi, kjer se naužijemo svežega zraka, raziskujemo, se igramo, zabavamo. Doma rada vrtnarim, skrbim za rožice in crkljam naše tri muce.

Najlepši kotiček v Sloveniji?

Veliko je lepih kotičkov v naši lepi Sloveniji, a zame je še vedno najlepši domači kraj Podkoren.

Vaše sanjske počitnice?

Nova Zelandija in Aljaska.

Kaj bi bralcem Utripa še sporočili?

Naj uživajo v teh prelepih jesenskih dnevih in naj si vzamejo čas zase in svoje najbližje ter naj se imajo radi.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Nova Gorica
objavlja

Razpis volitev za namestnika predsednika Društva MSBZT Nova Gorica in izredni volilni občni zbor

Na podlagi sklepa izvršnega odbora Društva MSBZT Nova Gorica razpisujemo volitve za **namestnika predsednika Društva MSBZT Nova Gorica** za opravljanje funkcije zakonitega zastopnika društva do izteka mandata funkcije predsednika in izvedbe **rednih volitev za predsednika** Društva MSBZT Nova Gorica v mesecu marcu 2018 na občnem zboru Društva MSBZT Nova Gorica.

Datum in ura: petek, **8. december 2017**, ob **17. uri**

Kraj: **Nova Gorica**

Kandidati naj svojo kandidaturo z lastnoročnim podpisom, navedbo trajanja članstva v Društva MSBZT Nova Gorica in kratkim življenjepisom do **petka, 1. decembra 2017**, posredujejo na naslov: Društvo MSBZT Nova Gorica, Volilna komisija, Rejčeva 4, 5000 Nova Gorica, s pripisom »Volitve, ne odpiraj«.

Program izrednega volilnega občnega zbora:

- izvolitev delovnega predsedstva, zapisnikarja, verifikacijske komisije in overiteljev zapisnika,
- volitve namestnika predsednika Društva MSBZT Nova Gorica do izteka mandata funkcije predsednika in izvedbe rednih volitev za predsednika Društva MSBZT Nova Gorica v mesecu marcu 2018,
- predlogi in pobude.

Vljudno vabljeni!

V imenu izvršnega odbora Društva MSBZT Nova Gorica
Monika Kalin Vodopivec, podpredsednica

Regijski utrip zgodovinskega delovanja

Silva Vuga, vodja Delovne skupine za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege pri društvu

Že leta 2010 smo se v Zbornici - Zvezi začeli organizirano in sistematično posvečati področju zgodovine zdravstvene in babiške nege in si ob tem postavili dolgoročne cilje. Zgodovina je vendar temelj sedanjosti in nadgradnje prihodnosti. Želeli smo, da to aktivnost tudi razpršimo čim bližje virom in čim širše v nacionalnem prostoru – med regije.

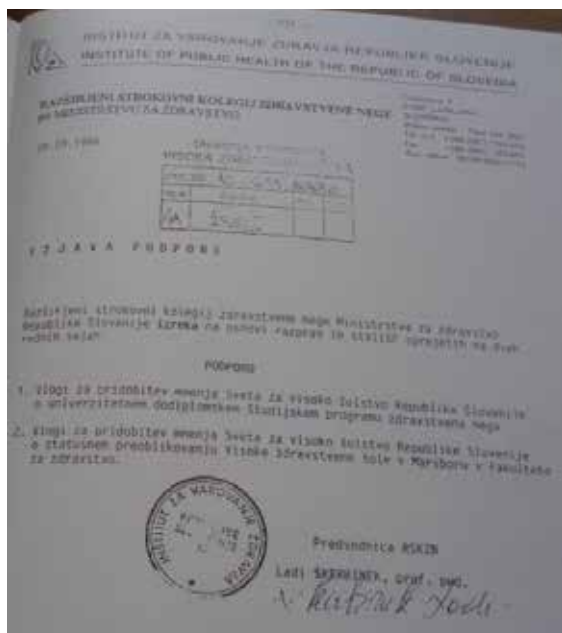
Ozaveščanje o pomenu zgodovinskih ozadij poklica je bilo za članstvo novo in neraziskano področje, zato so se le počasi odpirale lokalne, območne aktivnosti. Eno od njih, ki se je dobro razvilo in je primer regionalnega delovanja, je dejavnost mariborske društvene historične skupine. Zdravstvene in druge institucije v svojem okolju je seznanjala o vrsti, namenu in pomenu svojega delovanja, vzbudila interes do tega delovanja, pridobila vrsto predmetov, vrednih arhivske hrambe, razvila je zgodovinski arhiv v skladu z zborničnimi navodili za arhiviranje, pridobila in uredila razstavne vitrine, postavila arhivsko knjižnico, izdelala in predstavila tri zgodovinske razstave in razstave podprla s strokovnimi članki in objavami.

Leto 2017 skupina zaključuje s pridobitvijo zgodovinsko izjemno pomembnega eksponata za zgodovinski arhiv. To je projekt Visoke zdravstvene šole Maribor, ki zajema predlog prvega fakultetnega študijskega dodiplomskega

programa zdravstvene nege v Sloveniji in predlog prvega statusnega preoblikovanja visoke šole v Fakulteto za zdravstvo v okviru Univerze iz leta 1996 – kar je 10 let pred uveljavitvijo prvega fakultetnega študija zdravstvene nege. Projekt je zavrnila komisija (zdravnikov) takratnega Sveta za visoko šolstvo. Poklonila ga je dekanica Fakultete za zdravstvene vede Univerze Maribor, izr. prof. dr. Majda Pajnkihar.

Soglasje Senata Univerze v Mariboru k univerzitetnemu študijskemu programu ZN (Vir: Arhiv društva).

Podpora RSKZN pri MZ za univerzitetni študijski program ZN ter statusno preoblikovanje Visoke zdravstvene šole v Mariboru v Fakulteto za zdravstvo (Vir: Arhiv društva).

Zbornično zgodovinsko področje delovanja je doseglo stopnjo, ko sta dozorela čas in potreba za ustanovitev Instituta za zgodovino zdravstvene in babiške nege.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor vabi na prednovoletno srečanje članov

v petek, 8. decembra 2017, v dvorano mariborske Kadetnice na Studencih.

Za vas smo pripravili zanimiv strokovni dogodek:

**»Skupaj razkrivajmo komplementarne, alternativne in integrativne pristope k zdravju in
dobremu počutju«,**
začetek ob 9. uri (prijavite se lahko na spletni strani društva).

Dogodek se bo zaključil s *slavesnostjo*, ki se bo začela ob 18. uri
(prijavite se lahko pri poslovni tajnici društva Bojani Rožman, na tel. št. 041 366 001).
S svojo navzočnostjo boste počastili prejemnike najvišjih priznanj društva,
srebrni znak za leto 2017.

Program:

Slavnostni nagovor,
Ksenija Pirš, predsednica društva in
Monika Ažman, predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze
strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Pozdravi udeležencev
Podelitev priznanj društva
Kulturni program
Svečana pogostitev
Večerno druženje

Ker imamo skupne cilje, ki nas družijo v medsebojnem sodelovanju, bomo skupaj nazdravili
prihajajočemu letu.

P r e d s e d n i c a D r u š t v a
K s e n i j a P i r š

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor vabi, da se nam
pridružite na **likovni razstavi**,
ki jo v predprazničnem času poklanjajo članice likovne skupine.

Otvoritev razstave bo v **četrtek, 21. decembra, ob 18. uri v prostorih društva**. Dela članic
likovne skupine, ki ustvarjajo pod mentorstvom Simone Šuc, akademske slikarke, bodo
pospremljena z govorom mag. Andreje Rakovec, kuratorke.

Dogodek bo namenjen zaključku jubilejnega leta in predprazničnemu druženju članov.

Prisrčno vabljeni.

Koordinatorica likovne dejavnosti,
Boža Majcen

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor vabi svoje člane na predavanje Sanje Lončar, ki bo

v petek, 17. novembra 2017, ob 16. uri v prostorih društva:

Kako pospešiti zaspani metabolizem?

Začimbe so v dveh tretjinah sveta zdravilo prve izbire. Na Zahodu smo jih za nekaj časa pozabili, zdaj pa znova odkrivamo njihovo blagodejnost. Kakšne so zdravilne moči začimb, na kakšen način in pri kakšnih težavah se lahko zanesemo nanje? Kaj je pogoj, da bi delovale in kakšni so možni stranski učinki njihove uporabe?

O vsem tem bomo slišali iz prve roke od Sanje Lončar, vodje projekta Skupaj za zdravje človeka in narave in avtorice največje slovenske knjižne uspešnice na tem področju.

Prijave in dodatne informacije:

Na izobraževanje se prijavite z e-prijavnico na spletni strani društva www.dmsbzt-mb.si

PRIJAVA NA IZOBRAŽEVANJE do zapolnitve prostih mest.

Koordinatorica predavanj, Viktorija Štiglic

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor vabi, da se nam pridružite na srečanjih osebne in duhovne rasti »Sem to, kar sem«, ki potekajo v prostorih društva (Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor).

Srečanja bodo obsegala ravni obstoja, človek kot telesno, energijsko in duhovno bitje, odnosi med telesom, umom in duhom, spočetje, bivanje v maternici, rojstvo, izbira staršev, odnos z mamo in odnos z očetom, partnerski odnosi, odnosi z bivšimi partnerji, odnosi v družini, odnosi z otroki, smisel življenja in življenjski namen.

Srečanja so medsebojno povezana in predstavljajo možnost postopnega in temeljitega ozaveščanja vzrokov za težave na posameznih ravneh in področjih življenja. Vsako srečanje predstavlja samostojno, zaključeno enoto, na kateri udeleženci dobijo znanja in napotke tudi za samostojno individualno delo doma, ki pripomore k reševanju težav. Na vsakem srečanju bo voden proces meditacije z ozaveščanjem in aktivnim razreševanjem vzrokov (t. i. proces transformacije) na posameznih ravneh.

Obvezna je predhodna prijava na mmlinar.n@gmail.com ali 040 742 622 (Nataša) za vsako srečanje, saj je število mest omejeno.

Srečanja vodi Nataša Mlinar Reljić, mag. zdr. – soc.manag., Reiki učiteljica, Theta healing practitioner, svetovalka za karmično diagnostiko in regresoterapijo

Razpis za podelitev priznanja srebrni znak in naziv častni član društva

V skladu z 41. členom Statuta DMSBZT Gorenjske in Pravilnikom o priznanjih DMSBZT Gorenjske Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske objavlja razpis za podelitev priznanj srebrni znak DMSBZT Gorenjske za leto 2017 in razpis za naziv častni član društva

Kriteriji za podelitev priznanja srebrni znak

Priznanje DMSBZT Gorenjske lahko prejme članica oz. član društva v zdravstveni, izobraževalni ali socialnovarstveni ustanovi, ki ustreza kriterijem:

- članstvo v društvu vsaj 10 let ali več,
- uspešno večletno poklicno delo na področju zdravstvene in babiške nege ter oskrbe,
- prispevek k večji prepoznavnosti zdravstvene in babiške nege,
- dolgoletno aktivno delovanje v društvu, Zbornici – Zvezi,
- dolgoletno aktivno delovanje v društvu in/ali uspešno poklicno delovanje na področju zdravstvene in babiške nege,
- prispevek k večji prepoznavnosti in kakovosti dela v zdravstveni in babiški negi,
- prispevek h krepitvi in ohranjanju dobrih medsebojnih odnosov na delovnem mestu in navzven,
- skrb za ohranjanje in razvijanje kulturne in zgodovinske dediščine medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov,
- skrb za višjo raven znanja v strokovni in laični javnosti.

Kriterij za podelitev naziv častni član/članica društva se podeli članu:

- ki je s svojim delom pomembno prispeval k uspešnemu delu društva in/ali stroki zdravstvene in babiške nege ter oskrbe,
- za 30 ali večletno obdobje dela na področju zdravstvene /babiške nege ter oskrbe,
- za priznane dosežke na področju zdravstvene in babiške nege ter oskrbe,
- za prispevek k utrjevanju človekovih in pacientovih pravic,
- za prispevek k avtonomiji strokovnega dela,
- za promocijo stroke v strokovni ali splošni javnosti.

Predlagatelji naj pisne predloge z življenjepisom kandidatov in podrobno utemeljitvijo posredujejo na sedež društva: Bleiweisova cesta 20, 4000 Kranj, s pripisom **KOMISIJA ZA PRIZNANJA – NE ODPIRAJ**, najkasneje do petka, **17. novembra 2017**.

Podeljena bodo štiri priznanja srebrni znak in naziv častnega člana društva.

Podelitev priznanj bo na slovesnosti 9. decembra 2017 ob 18. uri v Gledališču Toneta Čufarja na Jesenicah.

Vesna Zajc,
predsednica komisije za priznanja

Alenka Bijol,
predsednica DMSBZT Gorenjske

Izlet gorenjskega društva v Valencio

Zorica Panić

Po napornih dnevih v službi in vsakdanjih obveznostih se vsekakor prileže oddih nekje daleč stran. V društvu Gorenjske smo se odločili za obisk Valencie, ki je tretje največje mesto v Španiji, takoj za Barcelono in Madridom, in eno največjih pristanišč v Evropi.

Valencia je čudovita zaradi impresivne arhitekture, lepih plaž, živahnih ulic. V samem centru živi skoraj milijon prebivalcev. Leži na vzhodni obali Španije, tik ob Sredozemskem morju. Mesto je nastalo kot rimska kolonija že pred našim štetjem. Tako lahko v mestu najdemo veliko starih stavb.

Valencia ponuja različna razvedrila – kolesarjenje po obali, sprehajanje po španskih ulicah, poležavanje na plaži, obisk Oceanographica, bikoborske arene, steze F1 ... Za obisk Valencie smo izbrali idealen čas, ko se je poletna turistična sezona zaključila in ko je še ravno pravšnji čas, da ujamemo zadnje sončne žarke.

Poleteli smo iz tržaškega letališča. Po čekiranju in vseh postajah nadzora kovčkov smo po dveurnem letu prispeli v Valencio. Namestili smo se v hotel EXPO, ki je od mestnega jedra oziroma glavnih znamenitosti oddaljen približno 10 minut hoje.

Mesto ima zgodovinsko bogat stari del ter novejši arhitekturno edinstveni del. Ena izmed bolj zanimivih stvari je osušeni rečni kanal. Ko ste že v Valencii, je to idealna priložnost, da poskusite tradicionalno pijačo horchata (narejeno iz tigrovih oreščkov, sladkorja in zdrobljenega ledu) in poskusite paello, tradicionalno jed iz riža, ki originalno izvira iz Valencie.

Imeli smo priložnost sprehodili se po labirintih ulic Valencie do prvega trga Plaza de la Reina. Na tem trgu je znamenita valencijska katedrala, ki je bila včasih mošeja, saj so se na tem območju skozi stoletja menjavale vladavine muslimanov in kristjanov. Že med sprehajanjem po ulicah Valencie smo lahko občudovali raznolikost arhitekturnih slogov, ki pričajo o bogati španski zgodovini. Valencijska katedrala je znana po svetem gralu iz filma Da Vincijeva šifra. Druga znamenitost so vrata Torres de Serrano, pri katerih je ostanek srednjeveškega obzidja, ki je mesto varovalo pred vpadi vsiljivcev. Vrata so eden izmed najbolj simboličnih in hkrati tudi najbolj ohranjenih znamenitosti Valencie. Na drugem koncu mesta pa je vhod v mesto skozi vrata Torres de Quart.

V vsakem mestu se najlepše doživi utrip tamkajšnje kulture in načina življenja tako, da obiščete mestno tržnico, to je največja pokrita tržnico Mercado Center. Vse je v enem ogromnem prostoru s prekrasnim stropom in porisano kupolo na sredi le tega. Sadje je bilo tako lepo, da nisi vedel, kaj bi izbral. Že na daleč so dišale jabolka, pomaranče, banane, fige ...

Največja in najbolj obiskana znamenitost Valencie je zagotovo Ciudad de las Artes y las Cièncias oz. Mesto umetnosti in znanosti. Gre za arhitekturno čudo mojstrov Felixa Candela in Santiago Calatrava. Drzne poteze stavb

Skupinska fotografija udeležencev (Foto: Tatjana Vuković)

simbolizirajo novo Valencio, kjer si tradicija in moderna inovativna arhitektura stojita ob strani. Kompleks harmonizira zunanost in vsebino, saj lahko obiskovalci na interaktiven način spoznajo različne aspekte znanosti, narave, kulture in umetnosti.

Ogledali smo si tudi Oceanografic. Uživali smo v predstavi z delfini, kjer so animatorji izvajali različne trike z delfini. Posebno zanimiva je tam podvodna restavracija. Akvariji so v ločenih stavbah, vsak akvarij pa predstavlja drug vodni ekosistem npr. tropski, islandski, antarktični,

arktični, rdečemorski, mediteranski in oceanski. Potovanje smo zaključili po ogledu steze, kjer se je odvijala formula 1 in se do odhoda na letališče odpočili na eni izmed peščenih plaž – La Malvarrosa.

Na koncu pa se je prava dogodivščina začela na letališču, ko smo na vsak način in z vseh strani tlačile svoje potovalke v Ryanairov okvir ter prelagale stvari iz enega kovčka v drugega, da ne presežemo dovoljene teže. Vsekakor je bilo celotno popotovanje ena sama dogodivščina in prelepo doživetje za vse udeležence.

Koštabona–Pomjan–Puče

Sanda Šifkovič

Društvo MSZT Gorenjske je organiziralo planinski izlet na Primorsko. Nismo planinarili, smo pa spoznali tri zanimive vasice.

Izlet smo začeli v Koštaboni. Vasica leži na 260 m nadmorske višine. Je ena najlepših, strnjeno pozidanih istrskih vasi, ki ima elipsasto obliko z okrog 80 hišami. Poleg treh cerkva je imela Koštabona zunaj naselja vsaj še dve cerkvi: sv. Jelena in sv. Rok, vendar so od ene le še ruševine, od druge pa ni niti teh. Toliko svetih mest priča med drugim tudi o močnih energetskih točkah kraja. V tej vasi se je rodila tudi naša pevka Elda Viler.

Po dobro utrjenih stezah, kolovozih in makadamskih cestah smo se sprehodili do vasice Pomjan. Hodili smo med vinogradi in oljčnimi nasadi. Pot je hitro minila in ni bila preveč naporna. Bila pa je zanimiva in je ponujala odlično priložnost za pogovor.

V vasici nas je pričakala prijazna gospa Zvezdana Viler. V cerkvi Marijinega rojstva nam je predstavila krajevno zgodovino in posebnosti. Sprehodili smo se po vasi in si ogledali vaško domačijo z opremo in etničnimi posebnostmi kraja. Pomjan je najvišje ležeča vas Šavrinskega gričevja. (342 m n. m.). Vas je dobila ime po nasadih jabolk (pomi), ki so nekoč prekrivali okolico zdajšnje vasi.

Po daljšem počitku pri osnovni šoli smo se sprehodili do vasice Puče. Tam smo se okrepčali na Turistični kmetiji Tonin. Pripravili so nam lokalno hrano (fuži s tartufi). Prijazen gospodar nam je pripravil pokušnjo oljčnega olja. Otovorjeni z domačimi izdelki (oljčno olje, pirin kruh, moka, vino, marmelada ...) smo se počasi odpeljali proti domu.

Zadovoljni, da smo spoznali delček Slovenije, ki ga doslej še nismo poznali, smo zaključili dan.

Lep, zanimiv in poučen izlet sta vodila Sašo in Uroš iz Planinskega društva Iskra iz Kranja.

Skupinska fotografija udeležencev (Foto: Sanda Šifkovič)

Strokovno izobraževanje z mednarodno udeležbo – okužena kronična rana

Tanja Ribič Vidovič in Jasmina Kröpfl

DMSBZT Ptuj - Ormož je 22. septembra v sodelovanju z Delovno skupino za oskrbo kronične rane SB dr. Jožeta Potrča Ptuj organiziral 4. strokovno izobraževanje z mednarodno udeležbo Okužena kronična rana.

Diagnostika, preventiva, zdravljenje in nega kroničnih ran predstavljajo povsod po svetu velik zdravstveni, socialni in ekonomski problem. Obvladovanje tovrstne problematike predstavlja veliko finančno obremenitev ter terja velike napore zdravstva. Kljub temu mnogim bolnikom s kroničnimi ranami še vedno ne moremo zagotoviti kakovostnega življenja.

Asist. prim. Ciril Triller, dr. med. spec., je v uvodnem predavanju predstavil pogled kirurga na obravnavo okužene kronične rane. Razložil je temeljne značilnosti okužbe kronične rane, obravnavo in pomen nekrektomije. Na predavanju prim. Jelke Reberšek Gorišek, dr. med. spec. infekt., smo se seznanili s priporočili za sistemsko zdravljenje okužene kronične rane ter novostmi na področju protimikrobnega zdravljenja. Mihael Majerič, dr. med., nas je poučil o oskrbi ter ključnih dejavnikih za uspeh zdravljenja kronične rane. Poudaril je pomen odstranitve devitaliziranega tkiva, ki predstavlja zlati standard pri oskrbi kronične rane. Asist. Danijela Semenič, dr. med. spec. kirurg., je govorila o uporabi razkužil pri oskrbi okužene kronične rane, katerih naloga je zmanjšanje števila bakterij, poudarila je pomen pravilne uporabe antiseptičnih raztopin v obliki obkladkov.

V drugem delu izobraževanja smo se dotaknili celostne obravnave bolnika s kronično rano. Helena Kristina Halbwachs, univ. dipl. org., manager Education Wound Care, Dunaj, je pojasnila, kaj imajo skupnega kulturne kompetence in oskrba kronične rane. Poudarila je, da mora biti zdravstveni delavec odprt do raznolikosti, jo spoštuje in upošteva pri svojem delu in da je stereotipizacija bolnikov zmotna.

*Udeleženci strokovnega izobraževanja
(Foto: Tanja Ribič Vidovič)*

Jasmina Kröpfl dipl. m. s., mag .soc. geront., je opozorila na dejstvo, da imajo psihosocialni dejavniki ključno vlogo pri celjenju kronične rane, zato je treba bolnike obravnavati celostno. Predstavila je rezultate študije, opravljene med bolniki s kroničnimi ranami v SB dr. Jožeta Potrča Ptuj, ki so pokazali, da kronična rana vpliva na vse vidike človekovega življenja in znižuje kakovost življenja na psihičnem in telesnem področju, vpliva na vsakodnevno življenje in ekonomsko stanje. V prispevku Enteralna prehrana pri bolnikih s kronično rano je Jelka Krajnc, ing. živilstva, govorila o problemu bolnišnične nedohranjenosti pri bolnikih s kroničnimi ranami. Z običajno prehrano bolnikom pogosto ni možno zagotoviti ustreznega vnosa energije, hranil in potrebujejo prehranske dodatke. Z njimi lahko zagotovimo optimalno razmerje ključnih hranil ter dosežemo pozitivne učinke, kar smo potrdili z raziskavo, opravljeno v SB dr. Jožeta Potrča Ptuj.

Zaključni del izobraževanja je bil namenjen predstavitvi dobrih praks pri obravnavi bolnikov s kronično rano. Zorancho Trpkovski, dr. med. spec. internist in Angelca Ambrož, dipl. m. s., sta predstavila obravnavo sladkornih bolnikov z diabetičnim stopalom ter pristop k zdravljenju v SB Murska Sobota. Poudarila sta pomen rednega pregledovanja stopal, pomen izvajanja presejalnih testov in zdravstveno-vzgojnega dela. Slavica Popović, dipl. ms., mag. posl. in ekonom. ved, nas je poučila o pravih odzema brisa (tehnike, čas, hranjenje, transport, dokumentiranje). V zaključnem predavanju je vodja delovne skupine za oskrbo kronične rane Skender Velju, dr. med. spec. kirurg, predstavil rezultate raziskave o izkušnjah uporabe svetlobne terapije pri zdravljenju kroničnih ran v SB dr. Jožeta Potrča Ptuj pri bolnikih v ambulanti za

zdravljenje kronične rane. Rezultati raziskave so pokazali, da se je ob uporabi svetlobne terapije v treh mesecih zacelilo ali izboljšalo lokalno stanje pri 81 % kroničnih ran, zmanjšala se je bolečina, anketiranci so poročali o pozitivnih psiholoških učinkih, izboljšanju kakovosti življenja. Svetlobna terapija se je izkazala kot odlično dopolnilno zdravljenje kroničnih ran in je izziv za nadaljnja raziskovanja.

Izobraževanja se je udeležilo 97 članov DMSBZT Ptuj - Ormož in zdravnikov. Osnovni cilj delovanja delovne skupine za oskrbo kronične rane je izboljšanje kakovosti življenja bolnikov s kroničnimi ranami. Izobraževanje zdravstvenih delavcev je eden od ključnih dejavnikov na poti do tega cilja, zato se naslednje leto spet srečamo z novimi, zanimivimi in aktualnimi temami.

Spoštovane članice in člani DMSBZT Ljubljana,
vabimo vas na **decembrski ženski večer z naslovom**
Sproščena in primerna podoba za lažjo komunikacijo

**Srečanje bo v prostorih DMSBZT Ljubljana,
na Poljanski ul. 14, v Ljubljani, 8. decembra 2017 ob 16.30.**

Srečanje bo vodila gospa Lea Pisani, svetovalka za celovito podobo osebnosti.

Sproščena podoba je danes primerna za večino poslovnih okolij. Izziv pa je, kako naj bo hkrati tudi primerna. Primerna podoba lahko izboljša vsakodnevno komunikacijo, vpliva na uspeh posameznika in pomaga doseči cilje.

Spoznali boste raven oblačenja, ki jo najpogosteje uporabljate. Zabavno bo ob analizi ženskih oblačil in dodatkov, ki moškim niso všeč. Lotili se bomo najtršega oreha 70 odstotkov oblačil v omari, ki jih ne nosite. Naj vas ne skrbi, za to niste krive same, ampak NUKLEUS AKUMBENS – možganski center za nagrajevanje. Kako do cilja v dveh letih do popolne garderobe, ne glede na globino žepa.

Prijavite se lahko z elektronsko prijavnico na spletni strani DMSBZT Ljubljana www.drustvo-med-sester-lj.si do zapolnitve prostih mest (30) ali na telefonski številki 041 754 695 (Irma Kiprijanović).

Za člane DMSBZT Ljubljana je udeležba **brezplačna**.

Za druge udeležence osebni prispevek znaša **10 €**.

Za področje osebnostnega razvoja,
podpredsednica za interesne dejavnosti,
Nada Sirknik

Đurđa Sima,
predsednica društva

Likovnice ljubljanskega društva razstavljamo v Zdravniški zbornici DOMUS MEDICI

Ana Strauc

V sodelovanju z Zdravniško zbornico Slovenije smo umetnice, medicinske sestre Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, 20. septembra odprle likovno razstavo s krajšo kulturno prireditvijo v Domus Medici.

Domus Medica je stičišče štirih zdravniških organizacij: Zdravniške zbornice Slovenije, Fidesa, Slovenskega zdravniškega društva in Strokovnega združenja zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije. Uvodni pozdrav je prisotnim ljubiteljem umetnosti namenila Nada Puharič, dr. dent. med. in članica izvršnega odbora Strokovnega združenja zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije.

Đurđa Sima, predsednica društva DMSBZT Ljubljana, je pozdravila vse navzoče in predstavila delovanje društva ter številne aktivnosti, ki dvigujejo kakovost življenja medicinskih sester. Poudarila je tudi vrednote društva, ki so spoštovanje, humanizem, solidarnost, enakopravnost in holistična obravnava posameznika.

Prireditev je vodila in povezovala Ana Strauch. Poudarila je pomen timskega sodelovanja

medicinskih sester in zdravnikov, ki tvorijo jedro zdravstvenega tima v skrbi za bolnike. Predstavila je tudi delovanje likovne skupine s 14 članicami, ki pod okriljem DMSBZT Ljubljana deluje že 20 let.

Likovna skupina deluje pod mentorstvom slikarke Emilije Erbežnik in likovnega pedagoga Edvarda Ilarja ter vodje za likovno dejavnost Majde Jarem Brunšek.

Prava glasbena poslastica je bil nastop Janje Kepec, ki je na flavto zaigrala skladbi Variation über ein Thema von Rossini in Libertango. S šopkom domačih pesmi nas je razveselil trio z Jožetom Jesencem, Lilijano Stepic in Emilijo Erbežnik. Umetnost zares združuje in postavlja nove in nove mostove.

Razstava bo **na ogled še do konca novembra**. Vredno si jo je ogledati.

Odprte likovne razstave v Domus Medica (Foto: Ana Strauch)

Spoznali smo otok Vis

Ljuba Steblovnik

Dobrodošli na otoku Vis! Vabijo agencije in redki še delujoči hoteli v obeh mestih, Visu in Komiži. Naše Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana je na pobudo vodje pohoda Borisa Sime organiziralo 107. pohod in izlet na ta majhen, čudovit, sredi oktobra še vedno topel, dišeč in ves moder, zelen in neverjetno tih in miren otok.

Je najbolj oddaljen naseljen otok v Jadranskem morju. Pripada Hrvaški in je 18 km dolg in le 9 km širok hribovit otok. Najvišji vrh je Hum, 587 m visoko nad morjem. Na njem so oddajniki in skromna kapelica sv. Andrije. Od kopnega je oddaljen 55 km. Dostopen je iz Splita s starim trajektom Jadrolinije, ki prevozi to razdaljo v dveh urah in pol in zunaj sezone pelje le 2-krat na dan. Zaradi svoje strateške lege je bil otok vabljen od nekdaj. Že od Benečanov, ki so ga imenovali Lissa. Tu so se v zgodovini bojevale britanske fregate, ki so 13. marca 1811 porazile francosko in beneško floto. Admiral Tegenhoff, rojen v Mariboru, je med avstrijsko-prusko vojno 20. julija 1866 porazil italijansko floto. Zanimivejši je bil čas med drugo svetovno vojno, ko je bila na otoku zavezniška letalska baza. Tu je bilo središče delovanja jugoslovanskega partizanskega vodstva in zavezniških vojaških misij. To je naša bližnja zgodovina, pustila je veliko ostankov in spominov na delovanje in to smo si v veliki meri na izletu, pohodu ogledali. Odhod na tokrat daljši pohod je bil ob 1.00 ponoči, v petek, 13. oktobra. To je bil res čuden začetek petka. Dvema članicama sta ura in datum odhoda predstavljala zmedo. Z dobro voljo se je odhod za eno uro prestavil. Ob jutranji zori smo z zaspanimi očmi opazovali rdečkast sončev vzhod, velike vrteče, bele vetrnice na hribih ... se že bližali Splitu in se veselili modrine morja. Uspelo se nam je vkrcati na trajekt in po rahlo razpihanem morju smo pripluli v mesto Vis. Fotoaparati so nabirali prve posnetke naravnih lepot otoka. S trajekta smo videli park datljevih palm, cerkvico s samostanom, mestnim pokopališčem, kot nekje na Jutrovem ... Lepo! Že prvi obisk v sosednjem zalivu je pomenil konec viške romantike, na Visu je bilo dolga leta

zaprto, vojaško območje. Zaliv Rogačica je bil namreč bunker za podmornice vse do odhoda JLA z otoka. Lahko smo se sprehodili ob robu dolgega morskega tunela, vkopanega v pobočju zaliva z mogočnim betonskim portalom.

Mesto Vis je obrnjeno proti hrvaški obali, obsijalo ga je dopoldansko sonce. Privoščili smo si sprehod na drugi konec zaliva, kjer se mesto konča, tam stoji Češka vila. Danes je zapuščena, razpadajoča, vendar ima bogato zgodovino. Nekaj časa je v njej bival maršal Tito. Prvotni lastniki so bili Čehi, po njih ime, današnji lastnik je občina Vis, ki jo prodaja, kupcev pa ni ...

Mesto Vis je čisto, pometeno, ima lepo, dolgo sprehajalno pot. Verjamem, da turisti poleti uživajo ob senčnih popoldnevih pred kavarnicami ali s kepiciami dobrega sladoleda.

Ob našem obisku je bil čas pouka v šoli, na ulici se je igralo nekaj otrok. Imajo eno osnovno šolo, eno srednjo, izobraževanje lahko nadaljujejo v Splitu. Na otoku nimajo bolnišnice, le dva zdravnika. Po zahtevnejših nakupih morajo na hrvaško obalo. Premajhna preskrbljenost, malo delovnih mest in še kaj jih sili, da zapuščajo otok ...

Viška obala se ponaša z enim najlepših zalivov – Stiniva. Dostopen je z morske strani s čolni ali jadrnicami in s kopnega po kar strmih poti. Vendar je ves trud poplačan, ko zaplavaš v kristalno modrino zalivčka s strmimi skalnimi stenami. Sonce se je ob našem prihodu že skrilo. Veter je pihal, le dva sta se odločila zaplavati, čeprav kar v spodnji uniformi. Uživala sta!

Pod večer smo se odpeljali v drugo mesto na otoku, v Komižo. Je na zahodnem delu otoka. V Komiži sonce zaide v morju kot rdeča krogla. Tam je le en hotel Biševo in kavarnice za poletne turiste. Domačinov je malo. Odkar je leta 1992

*Udeleženci pohoda na Hum pred Titovo špiljo
(Foto: Boris Sima)*

odšla z otoka JLA, je na otoku težava s preskrbo, zaprli so sedem tovarn za predelavo rib. V dobrih časih so vse nalovljene ribe predelali v konzerve in jih uspešno izvažali. Domačin Nikola Mardešič je izdelal patent sterilizacije konzerv in ga patentiral. Uspelo mu ga je prodati v ZDA in tako konzervirajo ribe uspešno še danes. Razen Komiže in Visa je na toku le malo zaselkov, le posamezne kmetije z nekaj še delujočimi vinogradi in oljčnimi nasadi. Vseh prebivalcev na otoku zunaj mest je le okrog 400. Od 90. let prejšnjega stoletja ni priseljevanja, ostali so samo starejši domačini.

Naslednje jutro je sonce sijalo na morje pred mestom. Po pobočju hriba proti mestu se je vila zvita cesta, osvojili so jo motoristi z najetimi motorji ... tudi kolesarji, ljubitelji adrenalina.

Nas je čakal pohod ob lepem vremenu na najvišji vrh otoka, Hum, 587 m. Opremljeni z nahrbtniki, pijačo, zaščitnimi očali, pokrivalom za glavo smo hodili ponekod še v prijetni senci. Le nekaj pohodnikov se je odločilo, da se bodo na vrh odpeljali z avtobusom. Večina nas je uživala v svežih vonjavah rožmarina in žajblja ob poti. Šli smo skozi zaselek Žena glava, kjer je partizansko obeležje. Naprej nas je pot vodila proti Titovi špilji. Na tem mestu, v skalo izklesani votlini, je med 2. svetovno vojno v zelo strogi tajnosti deloval maršal Tito skupaj s svojim vrhovnim štabom partizanske vojske. V poletnem času med 6. julijem in septembrom 1944 se je tu v skalni votlini odločala zgodovina

narodov Jugoslavije. Špilja je res skrita. V njej je imel Tito svojo pisalno mizo, stol, telefon, prostor za posteljo in ob vhodu prostor za psa Tigra. Ves čas ga je tukaj spremljala osebna tajnica Davorjanka Paunović s pisalnim strojem ... Danes vodi do špilje s ceste iz Podšpilja 276 stopnic, da je lažje dostopna obiskovalcem. Do vrha Huma po poti ni več daleč. Kamnita kapelica sv. Andrije je na vrhu in kljubuje vetrovom, ki pihajo spodaj iz Komiže v notranjost otoka in obratno. Tukaj smo utrgali za spomin nekaj poganjkov žajblja, mete in rožmarina. Vso pot nas je spremljal njihov dišeči vonj. Še za s seboj, ker so tukaj drugačni, boljši, bolj dišeči. Nagledali smo se narave, nadihali svežega morskega zraka, ki je prihajal z odprtega morja. Poslikali smo se, okrepčali s hrano iz nahrbtnika in odšli do avtobusa, po kratki vožnji smo se ustavili v »gostilnici pri viškem letališču«. Sredi otoka je na Velem polju med vojno res delovalo zasilno pristajališče. Tega želijo danes oživiti in v ta namen so že pripravili zemljišče za stezo, dolgo 1199 m, tu naj bi pristajala letala za 50 potnikov, a se je zataknilo pri lastništvu parcel ... Še sreča! Sodobni prevozi in prihodi turistov bi to neokrnjeno naravo uničila sedanje naravnosti in pripomogla k vsemu, kar prinaša sodobni množični turizem ...

Večerni program smo nadaljevali v sejni sobi v hotelu Biševo, kjer smo bili nastanjeni. Predaval nam je Sima Boris in nam ob tem pokazal 250 diapozitivov. Predstavil nam je zbrano fotografsko gradivo, ga pospremil z bogatimi komentarji o vsej viški in vojaški zgodovini v zvezi z otokom in prebivalci. Vsega skupaj se je nabralo za cele tri ure poslušanja, vprašanj in odgovorov bogate zgodovine. Hvala za to!

Ostal je še zadnji, razgiban dan. Vkrkali smo se v tri džipe. Agencija Alternatura nas je vozila po najbolj skritih delih toka Vis, kjer so nekoč bili vojaški objekti. Bunkerji, rovi, dih jemajoči objekti, danes zapuščeni, nekdanj pa poligon za vaje, ohranjanje varnosti območja ... Vse območje južnega dela otoka, imenovano Stupišče, je bilo v obrambne namene. Tu je bila vojaška pomorska baza, varovalno območje, kamor sovražnik ne bi mogel. Takih objektov je bilo na otoku 38.

Leta 1992 se je vojska z otoka umaknila, počasi in uničevala vse za seboj. Opremo in vse vredno so odpeljali na druge lokacije, nato so prišli še tisti, ki so še našli kaj za prodajo in svojo korist, izropali in pobrali ... Ostale so gole stene in vendar je mogoče videti, kje so vojaki imeli postelje, kopalnico, kje so bili generatorji, kje zaloge hrane.

Enako kot v Stupišču ob obali je bilo v Podhumlju sredi otoka na gozdnih površinah. Rove so gradili tako, da so odprli z vrha zemljino, skale, zabetonirali in vse skupaj pokrili. Še danes je vidna sredi gozda ogromna površina nanesenega kamenja. V največji Veli glavi je bila atomska vojaška komanda. Tu je bilo globoko pod zemljo 400 m tunelov. V vseh podzemnih prostorih na Visu je 70 km tunelov, v njih je bila stalna postava 3000 vojakov in še 2000 rezervistov. V primeru napada bi bili s hrano preskrbljeni za 45 dni.

V Crvenih stenah je delovala tiskovna agencija Tanjug, ustanovljena leta 1943 v Jajcu v tedanji BiH. V skalo izdelan sistem rorov je v stenah nad Komizo, s pogledom na morje. Tu se je poročalo o vojnih in poveljskih dogodkih v

najboljši kakovosti zvoka. Stene prostorov so še danes enako obložene, in zvok je oglušujoč, brez odmeva. Od tu so določen čas prihajala poročila v svet in v vednost poslušalcem.

Da je bilo to vojaško območje, še danes pričajo ostanki vojaških letal, ladij, podmornic iz druge svetovne vojne, nedotaknjene ležijo globoko v modrini morja v okolici otoka. Nevarno za raziskovalce, kajti še vedno je možna prisotnost odvrženega, neuporabljenega razstreliva. Tudi vojaške vaje so se namreč dogajale s pravim razstrelivom. Odsvetujejo samostojne ogledne zapuščenih objektov, ne obstajajo namreč nobeni zapiski minskih ostankov, zato priporočajo ogled v prisotnosti vodičev.

Agencija Alternatura nas je povabila na nadaljnje raziskovanje otoka drugo leto. Obljubili smo, da se še vidimo, okusimo njihovo vino plavac in kupimo kakšen liter hladno stiskanega olivnega olja. Imajo namreč nekaj mlajših nasadov oljk in vinogradov. Naj jim bo vreme naklonjeno. Mi bi si pa drugo leto privoščili malo več časa za kopanje v modrem viškem morju. Zelo povabljeni vsi!

Spoznavanje Plečnikove dediščine in druženje upokojenih medicinskih sester ljubljanskega društva

Marija Filipič

Upokojene medicinske sestre smo se 26. septembra zbrale pred Trnovsko cerkvijo z glavno organizatorico dogodka predsednico sekcije upokojenih medicinskih sester Olgo Koblar. Hodili smo po stopinjah velikega umetnika arhitekta Jožeta Plečnika od rojstva pa do zaključka njegovega izjemno bogatega ustvarjanja.

Obiskali smo muzej v Plečnikovi hiši. Hiša stoji ob mostu čez reko Gradaščico, ki povezuje Krakovo s Trnovim. V hiši v centru Ljubljane se je leta 1872 rodil materi Heleni in mizarju Andreju sin Jože, ki na nižji gimnaziji ni bil najboljši učenec, zato ga je oče v svoji delavnici učil mizarjskih del. Kot zelo sposobnega risarja, umetniškega mizarja in načrtovalca pohištva so

ga videli in spoznali številni slavni arhitekti. Dobil je deželno štipendijo in se v Gradcu uspešno izšolal za arhitekta. Glede na izjemno diplomsko nalogo so se mu odpirale številne poti za delo v Avstriji, Franciji, Nemčiji, na Nizozemskem in v Italiji. Za dlje časa se je nastanil v Pragi. Deloval je kot profesor na umetniško-obrtni šoli, ustvarjal in tam preživel obdobje prve svetovne

nadaljevanje na strani 56

“Zdravnik” v hiši

Ricola je eden najbolj inovativnih in tehnološko razvitih izdelovalcev bonbonov na svetu.

Zeliščni bonboni Ricola so narejeni ekskluzivno v Švici in se izvažajo v več kot 50 držav v Evropi, Aziji in Severni Ameriki. Niso poznani le po svojem čudovitem okusu, ampak tudi po blažilnih učinkih na boleče grlo, ob hripavosti in proti kašlju.

Ricola, ki ima glavni sedež v kraju Laufen, je družinsko podjetje z dolgoletno tradicijo, ki letos praznuje 87. obletnico. Mednarodni uspeh temelji na tradicionalnih vrednotah švicarskega družinskega podjetja ter predvsem na izjemni zavezanosti kakovosti in duhu inovacije.

Zgodovina podjetja Ricola sega v leto 1930, ko je Emil Richterich ustanovil Richterich & Company Laufen. Leta 1940 je zmešal recept za Originalne Ricola zeliščne bonbone proti kašlju iz 13 zelišč in s tem položil temelje za kasnejši uspeh, ki ga je podjetje poželo.

Recept za zeliščne bonbone Ricola proti kašlju je še danes dobro varovana skrivnost. Znana so le imena zelišč, ki se uporabljajo pri proizvodnji: trpotec, travniška plahtica, bezeg, navadni slez, poprova meta, materina dušica, žajbelj, jeglič, črna meta, navadni bedrenec, jetičnik, slez in rman. Vsak bonbon Ricola vsebuje to čudežno mešanico 13 zelišč Ricola.

Zelišča v bonbonih Ricola rastejo v preverjenih naravnih pogojih, brez uporabe herbicidov, pesticidov, fungicidov ali umetnih gnojil. Področja, kjer rastejo zelišča Ricola, so izbrana z veliko skrbnostjo, ker igrata veliko vlogo prava kakovost zemlje in mikroklima področja, kar naj bi zagotovilo najboljše pogoje za rast. Več kot 100 neodvisnih kmetov v pokrajinah Valais, Emmental, Puschlav, Jura v osrednji Švici in Ticinu ima pogodbo s podjetjem Ricola. Za večino teh družin, ki se preživljajo s kmetovanjem, predstavlja gojenje zelišč za Ricolo pomemben del družinskega dohodka. Ravno zaradi tega je podjetje zavezano politiki poštenega in zanesljivega partnerja, saj sklepa pogodbe za odkup pridelka preko daljšega obdobja.

Sladko presenečenje

Zelišča Ricola se nabirajo, ko dosežejo najvišjo vsebnost aktivnih sestavin in arome. Strokovnjaki iz Ricole pregledajo pridelek pred žetvijo, da bi zagotovili, da je kakovosten. Od trenutka žetve in nadalje preko različnih faz predelave zelišča Ricola pregledajo vsega kar trikrat, da bi zagotovili kakovost in čistočo. Zadnji pregled se izvede v njihovih laboratorijih v Laufnu. Le potem, ko vsi pregledi in strog nadzor potrdijo popolno kakovost zelišč Ricola, se ta uporabijo za proizvodnjo končnega izdelka.

Ricola

Ricola je razvila svojo proizvodno tehnologijo, da bi iz zelišč pridobila izvlečke za izdelavo zeliščnih specialitet Ricola. Izjemno skrbna predelava zagotavlja, da se naravne arome zelišč in aktivne sestavine obdržijo ter uporabijo v vsakem bonbonu Ricola. Toda niso le zelišča tista, ki so popolnoma naravna; tudi barvila in arome so narejena izključno iz naravnih sestavin.

Strast do zelišč, združena z izjemno predanostjo kakovosti in inovativnosti, je v preteklih 87. letih ustoličila Ricola kot mednarodno priznano podjetje, katerega naravne zeliščne specialitete cenijo kupci na vseh kontinentih.

vojne. Leta 1921 se je preselil v Ljubljano. Kupil je hišo v mirnem okolju ob Trnovski cerkvi. Ker je želel povezati svojo družino, starše, oba brata in sestro, je kupil še dve hiši in jih s svojimi arhitekturnimi dodatki povezal v eno enoto. Tako je tudi preprečil nastanitev morebitnih sosedov. S svojimi arhitekturnimi ureditvami je spremenil podobo Ljubljane in številna mesta v Evropi. Za svoja dela je dobil ogromno priznanj, nagrad in častnih nazivov. Največja ljubezen mu je bila arhitektura, zato se ni poročil in niti ni imel potomcev. Prijateljeval je sicer z več ženskami. Najdlje ga je spremljala njegova kuharica. Zelo ga je cenila, ga razvajala s hrano in mu zvesto stregla vse do njegove smrti. Bil je zelo samosvoj človek. Ni imel veliko prijateljev. Izjemno pa so ga cenili njegovi učenci in nasledniki. Tudi država Slovenija spoznava vrednote njegovih številnih del, jih ohranja in spreminja v priljubljene turistične znamenitosti. Vsako leto se podarja nagrada iz Plečnikovega sklada za dosežke na področju arhitekture. Plečnikova hiša na Karunovi ulici v Ljubljani je spomenik državnega pomena. Z vodenim ogledom smo spoznali izvirne umetnikove prostore, opremo osebnih predmetov, knjižnico in delavnico z risarskim orodjem. Sprehodili smo se skozi vežo, hodnik, kuhinjo, spalnico, kopalnico, okroglo stopnišče, atelje, zimski vrt in zunanji vrt s parkom. Plečnikova hiša z muzejem je zelo urejena in dostopna obiskovalcem, zato vsakemu priporočamo, da jo obišejo, ker naštevanje vsebine na papirju ne pomeni enako kot osebni obisk.

Obiskali smo tudi Trnovsko cerkev v neposredni bližini Plečnikove hiše. Sprejel nas je gospod Jakopič, sorodnik Riharda Jakopiča. Rojen je v Trnovem in izjemno domoljubno navezan na trnovski okraj. Že prve pozdravne besede in tudi samo pripovedovanje je izžarevalo pripadnost in ljubezen do Trnovega.

»Prav lepa je trnovska fara, še lepši je trnovski zvon.

Prav lepo mi poje ta trnovski zvon, sveti Janez je njegov patron.«

Gospod je poleg lokalnega vodnika tudi organist, zato mu narodna pesem zagotovo veliko pomeni.

»Če kdo te vpraša, od kod s' pa ti doma, s prelepega Trnovega.

Planine svetle zrejo dol do nas, na to prelepo trnovsko vas.«

Najprej smo spoznali zunanost cerkve, ki se je skozi čas zelo spreminjala. Ribiči, kmetovalci in čolnarji so oskrbovali s hrano prebivalce Emone in potnike iz Ogleja do Vrhnike. Na zelo rodovitnih poljih, ki so naplavine voda, so pridelali veliko zelenjave, sadja in z njimi oskrbovali tudi osrednjo ljubljansko tržnico. V zahvalo tem danostim so postavili Marijino kapelico, ki pa zaradi povečevanja števila prebivalcev ni zadostovala. Zgradili so cerkev, posvečeno Janezu Krstniku in kraj Trnovo je postal župnija. Danes je gosto naseljena četrt mesta Ljubljane. Samo cerkev pa so močno zaznamovali potresi in požari. Današnja podoba zunanosti in notranosti cerkve so ustvarili številni umetniki, tudi arhitekt Jože Plečnik. Fran Saleški Finžgar je tu župnikoval, se močno spoprijateljil s Plečnikom in skupno sta prispevala h kulturni in duhovni preobrazbi kraja. Vsi službujoči duhovniki so pisali župnijsko kroniko in iz teh zapisov je razpoznavna vsa zgodovina kraja. V notranosti cerkve smo spoznali umetniška dela številnih avtorjev. Gospod Jakopič se je od nas poslovil z igranjem orgel. Z njegovim vodenjem smo zelo dobro spoznali zgodovino, razvoj in današnji pogled cerkve in kraja.

Srečanje smo nadaljevali ob kosilu v gostilni Pod vrbo.

Ogromno smo videli, ogromno spoznali in se tudi zelo lepo imeli.

Spoštovani člani,

če še ne prejimate aktualnih **e novic Zbornice – Zveze**, se na njih naročite na email: clanarina@zbornica-zveza.si.

Spremljajte nas tudi na Facebooku: www.facebook.com/zbornica-zveza/

Zbornica - Zveza

Druženje in predavanje Sekcije upokojenih medicinskih sester pri DMSBZT Ljubljana

Marija Filipič

Zopet smo gostovali v predavalnici onkološkega inštituta, kjer so nam pristrčno dobrodošlico izrekle direktorica in glavna sestra zavoda ter predsednica Sekcije upokojenih medicinskih sester Olga Koblar. Vedno smo veseli, ko poudarijo, kako naše minulo delo priznavajo, ga zelo spoštujejo in ga z novimi vsebinami v zdravstvu predvsem v zdravstveni negi nadgrajujejo.

V mesecu oktobru, ki še posebej zaznamuje trud in boj proti raku ter ozaveščanje o preprečevanju, zdravljenju in kasnejšem vključevanju v družino, delovno okolje in najbližjo okolico, smo 5. oktober izbrali za predavanje Rak in smrt. Fani Čeh je prostovoljka in humanitarka v Zvezi društva boja proti raku. Seznanila nas je, s čim se ukvarja, koliko se pravzaprav razdaja, da povezuje skupino ljudi, ki so lahko v trenutku nemočni in potrebujejo nasvete, pomoč, tolažbo, družbo, bližino sočloveka.

Dr. Simona Borštinar, zdravnica, ki se je povsem posvetila delu z ženskami, obolelimi za rakom dojk, in moškimi, nam je odgovorila na že vnaprej pripravljena vprašanja. Seveda odkritje, da je oseba zbolela za rakom, najbolj prizadene njo osebno, trpi pa vsa družina in najbližja okolica. Bolnik ali bolnica je v času bolezni in zdravljenja veliko odsotna, zato so svojci tisti, ki prevzamejo del bremena. Pogosto zaidejo v stisko, lahko se tudi zrušijo, zato je vloga terapevta še toliko večja, ker morajo zdraviti obolelega in nuditi pomoč večplastno tudi kot psihoterapevti. Bolnik pa tudi svojci si po mnenju dr. Borštinarjeve zaslužijo resnico o bolezni, zdravljenju in prihodnosti. Rak dojke je prisoten pri petini žensk obolelih z rakom. So najbolj obvladljivi raki, pa je še vedno letno 10-odstotna umrljivost. Presejalni testi DORA so v veliko pomoč pri zgodnejšem odkrivanju bolezni in zato tudi kakovostnejšem zdravljenju. Zato je še toliko bolj pomembno, da bolezen spoznamo dovolj zgodaj in da smo že prej osveščeni, kaj in kako ravnamo. Pri zdravljenju bolezni svojci pogosto posegajo

po alternativnih metodah zdravljenja. Tudi nas je zanimalo mnenje o takem zdravljenju. Meni, da skupno z uradnim zdravljenjem lahko uporabljamo komplementarne načine, kot sta joga in akupunktura, ki lahko samo zdravljenje zelo izboljšata in olajšata. Ne smemo pa opustiti medicinskega zdravljenja. Zelo pomembna je prehranska podpora in tudi protibolečinska pomoč. Stradanje v času bolezni ne izstrada raka, ampak bolnika, zato tako mišljenje absolutno ovrže. Veliko, veliko vprašanj smo ji zastavili ali iz lastnih izkušenj ali izkušenj svojcev in bližnje okolice. Dobile smo popolne odgovore. Z lepo, preprosto in strokovno razlago smo dobile ogromno pozitivne spodbude. Poudarila je tudi, da na onkološkem inštitutu ni čakalne dobe, da se o predvidenem zdravljenju pogovarjajo z bolnikom 45 minut in tudi več, da so metode zdravljenja sodobnejše in mnogo boljše. Tudi danes smo imele občutek, da bi za tako pomemben pogovor potrebovali več časa. Druženje smo nadaljevali v prostorih na sedežu društva. Vidimo, koliko nam taka srečanja pomenijo. Obujale smo današnje dogodke, preteklost in se zazrle tudi v prihodnost. Predsednica sekcije nas je seznanila, da smo načrt dejavnosti zelo uspešno in v celoti uresničili. Napovedala je nekaj dogodkov za naprej, ki se jih že zelo veselimo.

Moj dan v referenčni ambulanti

Mag. Jožica Eder

Kljub zgodnji jutranji uri – v ambulanto prihajam ob šestih zjutraj, je komaj kaj časa za klepet s srednjo medicinsko sestro. Ob 6.30 je naročen prvi pacient, ki je bil zelo vesel, da lahko pride še pred svojo službo. Prihaja na kontrolo krvnega sladkorja.

Umerim merilec krvnega sladkorja, opravi prijavo na delovišče – tokrat z računalnikom ni bilo težav in že sem pripravljena. Pacient je točen, čutiti je malo nervoze, pove, da je zelo spremenil način prehrane od najinega prejšnjega srečanja. Oddahne si, ko izmerim normalno vrednost krvnega sladkorja. Izmerim še krvni tlak, ob tem ponovim najpomembnejša prehranska navodila, dogovoriva se za kontrolni pregled. Še vnos opravljenega dela v računalnik ter zdravstveni karton in dokumentacijo odložim. Sledijo še štiri podobni kontrolni pregledi krvnega sladkorja, pri zadnjem se zadržim dlje časa – gospa je precej razočarana, saj pove, da se je zelo držala diete, pa vendar rezultat ni dober. Napotim jo na dodatno diagnostiko v laboratorij, razložim potek preiskave, da bo pripravljena na morebitne težave in na dobri dve uri trajajočo preiskavo. Pogled na uro mi pove, da mora biti pred vrati že naslednji pacient, zato vnos opravljenega pregleda pustim za kasneje. Skozi polno čakalnico stopim do sprejemnega prostora srednje medicinske sestre po kartoteko, nekaj pacientov, ki so naročeni pri zdravniku, mi želi dati zdravstveno kartico, vendar imava s srednjo medicinsko sestro dogovor, da za te paciente poskrbi sama, da ne pride do zmede. Poiščem zadovoljivo duhovit komentar in pacienti sedejo in čakajo naprej.

V ambulanto stopi gospa, ki še nima nobene od kroničnih diagnoz, ki jih vodimo diplomirane medicinske sestre v referenčnih ambulantah. Pripravim vprašalnik za kronične nenalezljive bolezni in po uvodnih »spoznavnih frazah« se vsuje plaz besed! »... sem šla na samoplačniško mamografijo, je bilo vse v redu, dva meseca kasneje na DORI pa več ne ... zdaj je šest mesecev od operacije, imela sem preventivno obsevanje ... slabo spim, bila sem na CT – je neka senca ... doma imam moža na berglah ... shujšala sem osem

kg ... imam občutek, da ne zmorem več ...« Od načrtovanega intervjuja in predvidenih vprašanj ni bilo nič, saj sem jo lahko samo poslušala in ji dala možnost, da je povedala vse, kar jo je težilo. Počasi poskušam voditi pogovor, da bi kljub vsemu pridobila nekaj podatkov, o kajenju, pitju, prehrani, navadah, telesni aktivnosti ... gospa ima svoj s. p., zato je veliko v službi in ob vsem skupaj pod velikim stresom. Ob njeni zgodbi pomislim, da je še ena izmed mnogih, ki takole pregorevajo – ne, ne bo nas ubila maščoba, cvrtje in ostale pregrehe, glede tega imamo že zdavnaj »oprane možgane«, ubil nas bo stres, neprijazen delovni čas in stalna bitka za zagotavljanje sredstev za dostojno preživetje. Da malo umirim tok besed, izmerim krvni tlak – leva roka, desna roka in še enkrat leva, izmerim višino, težo, obseg pasu, povem, da bom posnela še EKG, potipam še periferne pulze in z olajšanjem ugotovim, da spirometrija ni potrebna, saj je nekadilka, težav pa ne navaja. Medtem ko se oblači, pridobim še nekaj podatkov, potrebnih za FRAX izračun. Glede na laboratorijske izvide in zbrane podatke poudarim, kje lahko izboljša prehranske navade in pomembnost obvladovanja stresa. Ponudim ji zdravstveno-vzgojne delavnice, vendar trenutno še ni pripravljena na tovrstno sodelovanje. Posloviva se z datumom naslednje kontrole in zdi se mi, da je odšla vendarle bolje razpoložena. Pogled na uro pove, da je na urniku že 10 minut malice, torej sem porabila za to obravnavo 80 minut, evidentiranega dela ob tem pa je zelo malo. Razkužim elektrode in manšeto merilca tlaka, pripravim preiskovalno mizo, vnos obravnave odložim za kasneje. Spet grem skozi precej polno čakalnico (nekdo bi rekel, da se samo sprehajam!), tudi v ambulanti se je danes nabralo veliko pacientov. Malica na hitro, pripravim zdravstvene kartone za naslednje naročene in hitim dalje. Še trije pregledi bolnikov

s kroničnim obolenjem – precej dobro urejenih – meritve, laboratorij, EKG, navodila za naprej ... Vmes klic iz ambulante – bolečina v prsnem košu – prosim za EKG. Izkoristim priložnost – pacient jemlje zdravila za zvišan krvni tlak in ni še bil v obravnavi v referenčni ambulanti. Pridobim podatke, dogovoriva se za nadaljevanje obravnave po opravljenem laboratoriju. Spet ura – uf, saj gre delovnik h koncu, pred mano pa še trije zdravstveni kartoni za zaključek evidentiranja opravljenih obravnav. Seznam neodzivnikov SVIT ponovno roma v predal, prav tako seznam pacientov, ki jih moram še vabiti na obravnavo – bom (morda) jutri.

Še vedno pod vtisom zgodbe gospe od jutra razmišljam o predvidenih novostih. Pacientka je potrebovala čas, veliko časa in mojo pozornost. Ne glede na to, da so pacienti naročeni, imam tega časa trenutno še dovolj. Morda smo kdaj komu posvetili preveč pozornosti, morda se s kakim »sladkorjem« preveč ukvarjamo, morda smo preveč dosledno vzeli vsebinsko obsežne protokole, ki jih je postavila medicinska stroka in je z njimi opredelila raven obravnave pacientov pri diplomirani medicinski sestri, morda smo imeli smolo pri obiskih – včasih tudi nekaj pacientov na dan ne pride, morda ... Plačnik storitev je opozoril, da so rezultati ponekod prenizki, realizacija premajhna in normativi, ki smo jih pravzaprav vsi pričakovali, so zelo blizu. Nekomu, ki je občasen opazovalec, v večini primerov celo nepoznavalec koncepta referenčnih ambulant in pogosto glasen kritik dela diplomiranih medicinskih sester, bo šest storitev na ambulanto – torej v 4-urnem delovniku celo preizek normativ, vendar smo v službi 8 ur, kar pomeni 12 storitev in lahko tudi 12 pacientov na dan. V dneh, ko se zvrstijo samo kontrolni pregledi, pomeni včasih en obisk eno storitev. Skrb vzbuja nadaljnje računanje – to je 30 storitev na ambulanto na teden in okrog 120 na mesec – še vedno govorim o 4-urnem delovniku – v osmih urah so te številke podvojene! Ob nevhvaležni navedbi predlagatelja normativov, da v primeru nedoseganja letnega plana 1200 storitev na ambulanto to pomeni finančne sankcije, obstaja velika bojazen, da bomo v prihodnje pozorni le na doseganje številke, ne pa na kakovostno, celovito obravnavo, ki so jo pacienti v teh šestih letih z

Nagradni natečaj za najboljšo zgodbo

Življenje je polno zgodb, tudi z delovnega mesta ali prostega časa, ki ga nekateri preživljate s sodelavci. *Življenje je nepredvidljivo, doživimo marsikaj, ob delu se srečujemo z različnimi življenjskimi zgodbami in velikokrat rečemo ali si mislimo: Narobe svet!*

Tokrat objavljamo tretjo zgodbo, ki je prispela na uredništvo. Vse preveč dobrih zgodb ostane zamolčanih. Ko pišemo o dobrih zgodbah, s spoštovanjem govorimo o avtorjevih notranjih doživljanjih njegovega dela in življenja nasploh. Takšen navdih nas lahko vse le bogati.

Vabimo tudi vas, da z nami delite misli, spoznanja, doživetja, spomine, ki jih bomo objavljali do decembra, ko bomo ponovno izbrali najboljše zgodbe in jih nagradili.

Vašo zgodbo lahko objavimo z vašimi podatki ali pa jo objavimo pod šifro, v kolikor tako želite.

Vabljeni k pisanju še do naslednjega meseca, besedilo lahko oddate do 20. novembra.

Zgodbe bo ocenjeval uredniški odbor
Utripa.

Monika Ažman, predsednica Zbornice –
Zveze in uredniški odbor

odobranjem sprejeli in osvojili. Vedno raje se vračajo, sami iščejo stike in kar je spodbudno – sodelujejo. Morda je šest let vendarle še prekratka doba, da bi se tudi finančno pokazal dober vpliv obstoja referenčnih ambulant ali pa opravljene analize niso bile usmerjene v pravo smer. Kakor koli – vem, da bomo medicinske sestre kljub normativom skušale svoje aktivnosti usmerjati v tako obravnavo, kot je bila načrtovana od samega začetka delovanja referenčnih ambulant, saj je to edini način dela in obravnave, ki si jo zaslužijo pacienti in ne nazadnje tudi me – izvajalke zdravstvene nege v referenčnih ambulantah.

Ustvarjalnost je privilegij pogumnih, študenti Fakultete za vede o zdravju, enote v Novi Gorici, posneli promocijski video

doc. dr. Melita Peršolja

Študenti 3. letnika dodiplomskega programa za zdravstveno nego v Novi Gorici Anja Šuligoj, Mitja Kegl in Jani Groznik so spomladi podali pobudo za pripravo videa o študiju zdravstvene nege. Želeli so moderen izdelek, iz katerega bo mogoče spoznati razgibanost in obsežnost študija zdravstvene nege.

Med snemanjem v SB Šempeter (Foto: Anja Šuligoj)

Snemanje v specialni učilnici (Foto: Anja Šuligoj)

V zgodbi spoznamo študenta zdravstvene nege, ki se po predavanjih in vajah v specialni učilnici napoti v učne zavode na klinične vaje. Aktivno se vključi v »Žoga-band« iz DU Nova Gorica, enota Podsabotin, v delo na internističnem oddelku Splošne bolnišnice Franca Derganca v Šempetru, v dispanzerju za otroke in mladino iz ZD Ajdovščina, patronažno službo ZD Nova Gorica in reševalno službo iz ZD Tolmin. Igrivega študenta je uprizoril Darjan Kodele, dipl. zn., klinične mentorje pa Nataša Petrevčič, dipl. m. s., Monika Kalin Vodopivec, dipl. m. s., Gili Plesničar, viš. med. ses., Romina Velušček, dipl. fiziot., in Uroš Velikonja, vodja reševalne službe. V ozadju posnetka prisluhnemo avtorski pesmi »Vse, kar je«, ki jo je fakulteta prejela v dar.

Videoposnetek je odraz sprejetosti študija in študentov zdravstvene nege v goriški regiji. Trud otrok, staršev, starostnikov, kliničnih mentorjev, profesorjev in drugih je omogočil nastanek brezproračunskega videa. Delo naših študentov, ki so poskrbeli za celotno produkcijo, pa kaže, da so zmožni iskanja novih znanj, izbiranja neobičajnih in ustvarjalnih rešitev, kolegialnega zaupanja in pogumne izbire samosvojih poti.

11. šola za klinične mentorje: Profesionalizacija mentorstva v kliničnem okolju

Sanela Pivač, Sedina Kalender Smajlovič, Marta Smodiš, dr. Vesna Čuk

12. oktobra 2017 je Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin organizirala 11. šolo za klinične mentorje z naslovom Profesionalizacija mentorstva v kliničnem okolju. Šole za klinične mentorje se je udeležilo 62 kliničnih mentorjev iz različnih učnih baz.

V uvodnem delu je **Sanela Pivač, pred., prodekanja za izobraževanje**, poudarila vlogo mentorja, ki predstavlja zahtevno nalogo, saj se od kliničnega mentorja pričakuje, da bo dober vodja in svetovalec ter da bo študentu znal pomagati pri prenosu teoretičnega znanja v prakso. Klinični mentor z usmerjanjem in spodbudnim delovanjem študentov pripomore k razvoju novega kadra. Ne nazadnje si vsi želimo imeti ob sebi zanesljivega sodelavca, ki bo dober strokovnjak in bo svoje delo opravljal profesionalno, z veliko mero empatije in čutom za človeka. Uvodne besede so predstavljale izhodišče za nadaljnja predavanja.

Mag. Špela Strinša Tušek, viš. pred., je predstavila pomen čustvene inteligence za profesionalni razvoj kliničnih mentorjev. Poudarila je pomen

čustvene inteligence v procesu mentoriranja, saj je mentorjeva sposobnost upravljanja s svojimi čustvi in notranjim svetom prvi pogoj za prebujanje potencialov študenta. Mentor tako predstavlja pomembno zrcalo, ki oddaja realno sliko navzven.

Mag. Jožica Ramšak Pajk, viš. pred., je predstavila pomembna izhodišča, kako povezati teorijo s prakso in poudarila pomembnost spodbujanje refleksije na prakso.

Predstavniki učnih baz so predstavili svoj pogled na mentorsko vlogo v kliničnem okolju. Novost šole za klinične mentorje je bila vključitev Študentskega sveta FZAB, ki je na podlagi evalvacije in mnenj študentov predstavil vidik študentov na mentorsko vlogo ter izkušnje študentov s kliničnega usposabljanja.

Skupinska fotografija (Arhiv: FZAB Jesenice)

Predavanja so nam prinesla nova spoznanja, izzive in predloge za inovativne pristope za razvoj izobraževanja na kliničnem usposabljanju.

Šolo za klinične mentorje smo zaključili s podelitvijo priznanj za *naj mentorja* po izboru študentov za študijsko leto 2016/17.

Dobitniki priznanja za **naj mentorja FZAB za študijsko leto 2016/17** so:

Zlata Živič, magistrica zdravstvene nege, Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana;

Urban Bole, diplomirani zdravstvenik, Psihiatrična bolnišnica Begunje;

Špela Požun, diplomirana medicinska sestra, Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj;

Lili Blagojevič, diplomirana medicinska sestra, Dom starejših občanov Vič- Rudnik, Kolezija.

Vsem dobitnikom priznanj iskrene čestitke!

Gospa Zlata Živič, magistrica zdravstvene nege, ki prihaja iz Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana, je že tretje leto po izboru študentov prejela priznanje za naj mentorja in zapisala:

»Trikrat priznanje za naj mentorja ... Težko je na kratko opisati občutke, še manj pa misli, ki ob tem stečejo ...

Spominjam se še, ko so na takratni Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice, zdaj Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin (v nadaljevanju FZAB), napovedali uvedbo priznanja za »naj mentorja«.

V razpravi sem pozdravila aktivnost, ki poudarja tisto, kar je dobro, ker je tega v zdravstveni negi veliko, pa je ob množici problemov (pre)večkrat spregledano. In se še enkrat bolj sprašujem, ali znamo videti dobro, ali znamo to pohvaliti in ne nazadnje, kaj nam pohvala znotraj stroke pomeni, če jo dobimo!?

Razveselila sem se in bila ponosna vsakič znova, pa vendarle: ob prvem malo skomigneš in si rečeš »ja no, ok, saj je verjetno res bilo kar dobro«; ob drugem se morda malo povprašaš, ali je vse skupaj sploh realno, si pa seveda še vedno vesel; ob tretjem pa ... sem si rekla, da je pa morda res čas, da se znebim nefunkcionalne skromnosti (tako tipične za prebivalce na sončni strani Alp in za medicinske sestre – uf, jaz sem pa oboje) in potegnem črto ter si rečem: »To je dokaz, da sem

v preteklih letih delala dobro in da sem lahko na to ponosna.«

Še posebej sem vesela, saj v teh priznanjih vidim pohvalo modelu klinične prakse, ki ga smatram kot največji prispevek stroki v moji karieri. Nastal je kot orodje za obvladovanje kaotičnih razmer v povezavi s študenti na Enoti za gerontopsihiatrijo Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana (v nadaljevanju EGP), katerih število se je po prenovi izobraževalnih programov na področju obravnave starostnika zelo povečalo, ustrezno izobraženih mentorjev pa je bilo ves čas premalo in tako smo se kar naprej soočali z različnimi pritožbami študentov. Le te so bile pogosto upravičene.

Svoje poslanstvo mentorice vidim v motivaciji študentov, če že ne za delo, pa vsaj za pridobivanje znanja na gerontopsihiatričnem področju, saj se bodo, glede na demografske trende, s posebnimi potrebami starostnikov s težavami v duševnem zdravju pri svojem delu srečevali vsepovsod. Zavedam se, da je področje za večino karierno nezanimivo, sem pa pri pisanju magistrskega dela pri pregledu literature med drugim ugotovila, da raziskave kažejo, da stališča študentov do starostnikov niso tako zelo negativna, se pa zaradi negativnih izkušenj s klinične prakse poslabšajo. Organizacija in izvedba klinične prakse sta zato zelo pomembni. Pa tudi osebnega interesa ne smemo čisto zanemariti, saj mentoriram tiste, ki bodo nosilci zdravstvene nege in jih bom mogoče potrebovala kot starostnica.

Kaj se mi zdi najbolj pomembno? Predvsem iskrenost, najprej do sebe, nato do sodelavcev, študentov in ne nazadnje do stroke.

Ne bi bilo pa kaj dosti od zelenega, če pri delu ne bi imela podpore kolektiva. Še tako dober mentor je neopažen, če se študent v nekem okolju počuti slabo. Zato se želim ob tej priliki zahvaliti vsem in vsakemu posebej v zdravstveni negi na EGP, ki so v zadnjem desetletju omogočili, da moja ideja zaživi v praksi.

In na koncu, čeprav vemo, da je ta način dela dober, upam, da bomo znali prepoznati okoliščine, ki bodo od nas pričakovale uvedbo sprememb.

Zahvaljujem se tudi vsem študentom FZAB za izkazano zaupanje in jim želim veliko uspehov na profesionalni poti.«

Jana Koteska na Srednji šoli Zagorje

Jožica Jelen Jurič, Suzana Mikelj

V rožnatem oktobru, tri dni pred dnevom zdravih dojk, je Srednjo šolo Zagorje obiskala Jana Koteska, ki je tudi aktivna članica Europe Donne.

V okviru predmeta državljanska vzgoja jo je k nam povabil dijak 3. letnika programa zdravstvena nega Jan Simončič, ki je tudi vodil pogovor z njo. Sproščene srečanja so se udeležili še dijaki drugega in tretjega letnika programa zdravstvena nega ter štiri profesorice. Jana Koteska je sprva predstavila svojo poklicno pot od osnovne šole do gimnazije, manekensko delo v modno prestižnem Milanu, poudarila različne vloge, v katerih se je znašla v svoji karieri, razložila pa je tudi delo, ki ga opravlja kot diplomirana notranja oblikovalka. Tema pogovora se je spremenila, ko je dijak Jan postavil prvo vprašanje o bolezni, ki jo je gostja prebolela. Previdno in nevsiljivo je povprašal o tem, koliko nam je Jana pripravljena povedati o raku na dojkah.

Vsi prisotni smo bili navdušeni nad njeno iskrenostjo, optimizmom in pozitivnim pogledom na svet. Dijaki so hitro začutili njeno sproščenost in spoznali, da je svojo težko preizkušnjo izkoristila kot priložnost, da svoje doživljanje bolezni deli z drugimi ljudmi in jih ozavešča o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka dojk. Prisotnih se je pogovor toliko bolj dotaknil, ker o svoji izkušnji ni govorila s strahom ali žalostjo, temveč z iskričastostjo v očeh in nasmehom na ustnicah. Pogovor je navdihnil marsikaterega dijaka, da bo zaradi omenjene izkušnje bolj sprejemal informacije o raku na dojkah in tudi delil znanje na tem področju.

Poleg predstavitve svoje lastne izkušnje je Jana navdihujoče in sproščeno dijakom zaupala neprecenljive življenjske modrosti o tem, kako nesmiselno in nezdravo je, da se ljudje obremenjujemo z malimi problemi in kako

pomembno je, da v življenju delamo tisto, kar si res želimo. Še posebej je poudarila, kako pomembno je, da se naučimo opaziti in veseliti malih stvari. Poudarila je, da je za ohranjanje zdravja pomemben zdrav življenjski slog, predvsem pa to, da poznamo in poslušamo svoje telo.

Hvala, Jana Koteska, ne le zato, ker ste nam zaupali svojo življenjsko preizkušnjo, temveč predvsem zato, ker ste nas spomnili na lepe stvari, ki nas obkrožajo, a nanje pozabimo ali se jih ne znamo veseliti. Spomnili ste nas na to, da smeh, veselje in optimizem delajo čudeže v nas samih ter ljudeh, ki nas obkrožajo.

Jana Koteska med pogovorom z dijaki Srednje šole Zagorje (foto: Jožica Jelen Jurič)

Prva pomoč je za dijake velik izziv

Anita Mazij

Na Srednji šoli Zagorje dijake že vsa leta navdušujemo za opravljanje poklica, za katerega vemo, da je več kot samo izobrazba, služba ... Ena izmed aktivnosti, ki je postala že naša stalna praksa, je sodelovanje z Območnim združenjem Rdečega križa Zagorje ob Savi in vsakoletna udeležba naših dijakov na regijskih preverjanjih ekip prve pomoči.

Ker so dijaki prvo pomoč sprejeli kot izziv, so se dodatnega učenja in treningov lotili z velikim navdušenjem. V kratkem času so pridobili ogromno znanja, predvsem pa so se ves čas vadili v učinkoviti komunikaciji in skupinski povezanosti, kajti le tako so lahko dosegali dobre rezultate.

V vseh letih obstoja šole smo tako tekmovanje omogočili že petim skupinam dijakov, ki so skupno osvojili eno srebrno in tri zlata priznanja na regijskem tekmovanju ter se trikrat udeležili državnega tekmovanja.

Naši lanskoletni maturantje so voljo, vztrajnost in željo po izpolnitvi zastavljenih ciljev ponesli naprej ter letos, 7. oktobra, v Kobaridu osvojili prvo mesto na 23. državnem preverjanju ekip prve pomoči.

Na šolo včasih povabimo tudi razne strokovnjake, ki so pripravljene deliti z nami svoje znanje in izkušnje.

Naj še posebej opozorim na reševalca Dorijana Zabukovška, Zlatka Kvržiča, pripadnika vojaške zdravstvene enote Slovenske vojske ter Žiga Bizjaka, člana ekipe, ki je zmagala na Evropskem preverjanju ekip prve pomoči (FACE 2015) ter veliko drugih, ki so omogočili našim dijakom še veliko več znanj in spretnosti.

Regijsko preverjanje ekip prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa Slovenije, Kozje, 3. 6. 2017 (Foto: Anita Mazij)

Kot učiteljica sem zelo vesela in hvaležna, da lahko dijakom odpiram nove poti, nove možnosti za izpopolnjevanja, nova znanja in veščine, tako na področju stroke kot neprecenljivih izkušenj, ki jih ob tem pridobivajo in so v našem poklicu zelo pomembne; odgovornost, učinkovita komunikacija, timsko delo, zanesljivost, usklajenost, empatičnost do pacienta/poškodovanca, razumevanje sodelavca in še marsikaj.

Zato se mi zdi prva pomoč v šoli tisti predmet, ki lahko na zelo praktičen način poveže znanja z vseh področij stroke in še veliko več.

S tem namenom na šoli tudi večkrat sodelujemo z različnimi službami, reševalno službo, gasilci, policijo, centrom za obveščanje, kinološkim društvom, gorsko reševalno službo, Slovensko vojski, Območnim združenjem Rdečega križa ter pripravimo praktični prikaz reševanja v izjemnih razmerah, kjer sodelujejo dijaki skupaj z vsemi naštetimi službami. Na takšne prikaze reševanja povabimo tudi osnovne šole in razna društva, kjer dijaki predstavijo osnove prve pomoči.

(Od desne proti levi): Asmir Žužič, Ajdin Mujkanović, Tajda Železnik, Zlatko Kvržič, Kaja Imperl, Esmer Žužič in spodaj Pia Žalar (Foto: Anita Mazij)

Visoka udeležba dijakov in zaposlenih Srednje šole Jesenice na krvodajalski akciji

Maja Štampihar

Kako pomembno je v teh časih izraziti solidarnost s tistimi, ki potrebujejo pomoč, se zavedamo tudi na Srednji šoli Jesenice.

Tako je profesorica zdravstvene nege Maja Štampihar dala pobudo in v sodelovanju z Amirjem Bešičem, vodjo dejavnosti na Centru za transfuzijsko dejavnost Jesenice, že tretjič organizirala krvodajalsko akcijo za polnoletne dijake in zaposlene Srednje šole Jesenice. Pretekli dve akciji sta bili marca 2011 in februarja 2013. Odziv je bil presenetljivo dober, saj se je udeležilo kar 57 % vabljenih dijakov in približno 20 % zaposlenih. Krvodajalske akcije, ki je bila 29. 9. 2017 dopoldne na Centru za transfuzijsko dejavnost v Splošni bolnišnici Jesenice, se je namreč udeležilo 57 prostovoljcev, od tega 42 dijakinj in dijakov ter 15 zaposlenih.

Že pred akcijo je organizatorica zbrala prijave, da je lahko dijake razdelila v skupine s časovnim zamikom. Na ta način so se dijaki izognili nepotrebemu čakanju; da pa je vse potekalo nemoteno in hitro, so s profesionalnim delom in izkušnjami pripomogli tudi zaposleni na Centru za transfuzijsko dejavnost. Vsak udeleženec se je najprej vpisal v sprejemni pisarni, opravil meritev krvnega tlaka in oddal kapljico krvi za kontrolo hemoglobina. Nato so izpolnili vprašalnik in opravili pogovor pri zdravniku. Nekaj prostovoljcev je bilo zaradi zdravstvenih razlogov zavrženih, drugi pa so odšli na odvzem krvi. Vsak darovalec je daroval 450 ml krvi, kolikor je standardna doza. Po odvzemu so se okrepčali s sadjem, sendviči in sladico. Krvodajalstvo je v Sloveniji brezplačno, so pa udeleženci v znak hvaležnosti od Centra za transfuzijsko dejavnost Jesenice dobili majice.

Večina udeležencev je kri darovala prvič. Pravijo, da so premagali strah in da se nameravajo takih akcij še udeležiti, saj so po akciji občutili srečo, veselje in ponos. Za vse udeležence je bil sicer

pouka prost dan, vendar pa to ni bil glavni motiv. Dijaki in zaposleni Srednje šole Jesenice so s svojim dejanjem naredili dobro delo, saj za zdravljenje pacientov, ki potrebujejo kri, ni ustreznih nadomestkov in jim lahko pomagajo le z darovano krvjo. Pokazali so, da imajo visok čut do sočloveka in da jih v teh časih hlastanja za denarjem bolj zanima, kako pomagati sočloveku. Tako so lahko le zgled starejšim, za kar jim gre vsa pohvala in zahvala.

Skupinska fotografija (Foto: Nik Bertonec)

Mobilnost – prihodnost?

Tatjana Pernet

Erasmus+ nam ponuja neprecenljive možnosti opravljanja prakse zunaj naših meja, tako da dijaki lahko primerjajo način dela in življenje stanovalcev v domu za ostarele v tujini z našimi metodami in domovi starejših.

Konec avgusta se je v Avstrijo znova podala skupina dijakov Srednje zdravstvene šole Murska Sobota, ki so bili neizmerno zadovoljni. Projekt mobilnosti sicer ne zajema le prakse, ampak je to vseživljenjska izkušnja, saj so dijaki postavljeni v položaj, ko morajo biti samostojni, skrbeti sami zase, se sami dogovarjati o svojih potrebah in željah ... Tudi spoznavanje druge kulture, njihovih običajev in navad je bilo zanimivo, potepali pa so se tudi po Gradcu in Dunaju.

V sklopu projekta sva s sodelavcem dijake obiskala z namenom spremljanja njihovega strokovnega napredovanja in izpopolnjevanja znanja iz tujega jezika. Odločila sva se, da najprej obiševa dom SeneCura v mestecu St. Veit am

Vogau. Ob prihodu so naju sprejeli radovedni in veseli obrazi tamkajšnjih stanovalcev in med njimi tudi osebe; prijazno, nasmejana in pripravljeno pomagati. Po krajšem spoznavanju naju je oskrbnica doma predala v skrbne roke medicinske sestre. Le-ta nama je razkazala dom in naju odpeljala do dijakov, ki so pripravljali stanovalce na kosilo. Lahko sva jih spremljala pri njihovem delu. Iz pogovora z zaposlenimi in dijaki ugotavljava, da v sami izvedbi postopkov in posegov ni skoraj nobenih razlik in še te so zelo majhne.

Naslednji obisk je bil v domu SeneCura v Felbachu. Pričakalo naju je umirjeno vzdušje, saj je večina stanovalcev v tem času počivala, zato se je izvajanje dejavnosti prilagodilo njihovim

Dijaki Srednje zdravstvene šole Murska Sobota na praksi v domu starejših SeneCura – Felbach, (od leve poti desni): Rene Rizman, Polonca Lukač, vodja doma gospa Erkenger, Maria Horvat, Aleks Tkalec

potrebam. Tudi tukaj naju je sprejelo prijazno osebje in nasmejana ter zadovoljna glavna sestra doma. Zaposleni v domovih SeneCura so bili zelo zadovoljni s strokovnim znanjem naših dijakov, pokazanim zanimanjem za novosti in željo po učenju, tako na strokovnem kot na jezikovnem področju. Dijaki, nasmejani in navdušeni, so pripovedovali o svojih novo pridobljenih izkušnjah in znanju na področju stroke in jezika.

Pozitivna izkušnja, ki pripomore k socialnemu in strokovnemu razvoju naših dijakov, je samo ena izmed prednosti, ki jih prinaša projekt Erasmus⁺. Sledi nekaj utrinkov o praktičnem usposabljanju, ki jih je napisala naša dijakinja Maria.

Utrinki z Erasmus⁺ v Avstriji

Že od nekaj velja za nas Prekmurce, da je sosednja Avstrija za nas »rezervoar nafte« glade zaposlitve. Tudi naša šola sodeluje z domovi za ostarele v Avstriji. S tem smo imeli možnost, da smo lahko tritedensko prakso opravili kar tam, v Feldbachu.

Zame je bila to nova izkušnja. Prvič sem se odpravila z doma za toliko časa in prav tako me je bilo nekoliko strah zaradi tujega jezika, s katerim si nisem ravno na ti.

Prvi dnevi so bili zelo pestri, ampak smo se kar hitro privadili na novo okolje ter spoznali nove obraze.

Skozi prakso sem se naučila kar precej novih stvari, prav tako pa moram priznati, da sem se zelo navezala na stanovalce.

Zaposleni so pokazali veliko spoštovanja do nas, nam pomagali ter se potrudili pokazati in razložiti vse stvari, za katere smo pokazali zanimanje in voljo.

V vseh treh tednih nisem opazila niti ene pomanjkljivosti, in če bi imela možnost, bi se takoj vrnila nazaj.

V sklopu Erasmus+ pa smo imeli organizirana tudi dva izleta. 8. septembra smo se odpravili zjutraj na pot proti Dunaju. Naprej smo se ustavili v nakupovalnem centru, kjer smo se odpočili od poti. Nato je sledil ogled dvorca Schönbrunn, čudovitega parka ter živalskega vrta.

Z avtobusom smo se odpravili do hotela, kjer smo večerjali in prenočili.

Zjutraj smo se odpravili po čudovitem mestu, kjer smo si ogledali znamenitosti Dunaja (Štefanova cerkev, dunajska opera, naravoslovni muzej, Hoffburg ...).

Imeli smo tudi čas, da smo se sami malce podali po mestu ter si privoščili originalno Sacherjevo torto, ki je bila odlična.

Nato je sledilo kosilo in vožnja do zabavišnega parka Prater, kjer je bil čas za zabavo in sprostitiv. V večernih urah smo se vrnili nazaj v začasen dom.

Naslednji konec tedna, 16. septembra, je sledil enodnevni izlet v Gradec. Že sam po sebi je posebno mesto. Najprej smo si ogledali Schlossberg, kjer smo se peljali z gondolo v »nebo«. Od tam smo videli celo prečudovito mesto. Ogledali smo si tudi druge znamenitosti, kot so Kunsthaus, Murinsel, samo središče Gradca s svojimi trgi, mestno hišo in Glockenspiel.

Ta izkušnja mi je prinesla nov pogled na svet. Zaznala sem tudi, da je jezik zelo pomemben del vsakdana. Zelo rada bi vse to še enkrat ponovila, saj je bilo moje bivanje v Avstriji neprecenljiva izkušnja.

Maria Horvat, 4. c,
Srednja zdravstvena šola Murska Sobota

Obvestilo

Spoštovani,

če ne želite prejemati Utripa v papirni obliki, ker ga prebirate preko spletne strani Zbornice – Zveze, nam to sporočite na e-naslov: clanarina@zbornica-zveza.si

Uredništvo

Lutke na Srednji zdravstveni in kemijski šoli ŠC Novo mesto

Janja Vovko

Na Srednji zdravstveni in kemijski šoli imamo za dijake organiziranih veliko interesnih dejavnosti – od prostovoljstva do bralnega kluba. Tisti, ki pa radi prisluhnejo otroku v sebi, radi sodelujejo pri projektu Pri moji mami/očku v službi.

Gre za prireditev, na kateri nastopajo dijaki, ciljna publika pa so otroci naših učiteljev. Prva taka predstava se je odvijala decembra 2007, ko smo povabili otroke naših učiteljev na prednovoletno srečanje. Dijaki so se predstavili s svojimi igralskimi, glasbenimi, pevskimi in plesnimi točkami, na koncu pa je otroke celo obiskal Božiček in jim podaril darilca, ki so jih povečini izdelali dijaki sami.

Osrednji del teh prireditev je lutkovna predstava. Dijaki uprizorijo vsakič drugo lutkovno igrico, najzanimivejše pa je, da lutke izdelajo sami. Prijetno je odkrivati mnogotere talente naših dijakov in izdelovanje lutk iz kartona ali iz blaga je poseben čar. Dijaki se ob izdelovanju sprostijo in uporabijo svojo domišljijo. Ravno tako zaživijo ob igranju samem, saj jim je zabavno, ker obiskovalci vidijo le lutke, ne pa obrazov nastopajočih.

Prednovoletno predstavo za otroke smo kasneje poimenovali Pri moji mami/očku v službi, ker predstavo organiziramo tudi kak drug mesec, na primer v marcu ob materinskem dnevu. Poleg lutkovne igrice in ostalih pevskih in glasbenih točk si otroci naših učiteljev ogledajo še

kabinete, kjer poteka praktični pouk strokovnih predmetov. Dijaki prostovoljci radi pokažejo otrokom razne postopke v zdravstveni negi, ki so se jih naučili pri vajah, od povijanja s povoji do merjenja vitalnih funkcij. Letos marca so se nam pridružili še dijaki s kemijske šole, ki so prikazali nekaj kemijskih poizkusov v kemijskem laboratoriju.

A lutke po predstavi ne počivajo, kajti dijaki radi nastopijo tudi na otroškem oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto in celo v Domu za starejše občane Trebnje, kjer so dijaki prostovoljci v domačem kraju ob dnevu žena za oskrbovance uprizorili lutkovno igrico Mojca Pokrajculja ter skupaj z oskrbovanci zapeli nekaj ljudskih pesmi. Sledilo je prijetno druženje in hvaležnost oskrbovancev, da smo jih z lutkami spomnili na mlade dni.

Lutke pozitivno vplivajo na zdrave in bolne otroke, na mlade in stare ljudi. Gre za igrivo interesno dejavnost, ki povezuje dijake s publiko, ne glede za koga in kje igrajo.

Negujmo otroka v svoji duši. Življenje je preresno in prekratko, da bi za vedno pozabili na pristen smeh.

Dijaki prostovoljci so v DSO Trebnje zaigrali lutkovno igrico Mojca Pokrajculja (Foto: Janja Vovko)

Oh, ta lepa Micika! Mi jo očka hvalijo, a mamca branijo! Za zmedo v razumevanju zdrave prehrane je kriva prehranska industrija

Jože Lavrinec

Med pripravljanjem na pisanje zadnjih dveh, treh prispevkov za Utrip so misli letele tudi nekoliko zunaj konteksta. Denimo: kljub številnim dokazom o absolutni škodljivosti trans maščobnih kislin (TMK) se najmanj 10 dolgih let nikjer v svetu (nikjer!) ni premaknilo prav nič. Nobenega resnega opozorila, nobenega zakona, ki bi omejeval uporabo škodljive maščobe, nobenega davka, po katerem države tako rade posegajo. Nobenih omembe vrednih zdravstveno-vzgojnih programov za zmanjšanje prehranskega vnosa TMK ni bilo.

Je pa cvetela prehranska industrija, širile so se zanimive in priljubljene knjige z recepti, kjer je, pred 10–15 leti še vedno s TMK bogata margarina izrivala olje (kar je najlepše, pa je, da mnogih teh knjig sploh niso pisali v promocijski službi prehranske industrije, pač pa razni »nevtralni« strokovnjaki). Čeprav so bili to časi težjega dostopa do znanja, je neko znanje obstajalo. Pa vendar, ker sem bil tudi sam vpet, se spominjam, da smo hidrogenirane maščobe omejevali pretežno bolj zaradi »negativnega vpliva skupnih maščob«. In veliko več časa namenjali omejevanju nasičenih MK. In se zamislimo nad sramoto ob sicer na prvi pogled neznatni »korekciji« ugotovitev o negativnem vplivu posameznih hranil v škodo maščob in v korist enostavnih sladkorjev sredi 60. let. Sočasno in v začetku s še nekoliko sramežljivim javnim priznanjem škodljivosti TMK lahko spremljamo pravo histerijo o kar nenadni zdravstveni koristnosti uživanja tropskih olj. Če na vse skupaj gledamo z drugega zornega kota, se lahko vprašamo tudi: »Kako to, da nihče ni zakonsko omejil uporabe nasičenih maščob, ki so bile dolga, dolga leta znana kot pomemben dejavnik za razvoj srčno-žilnih obolenj?« Še huje: »Čemu so Danci, ki so prvi na svetu obdavčili uporabo nasičenih maščob, zakon umaknili že čez 15 mesecev?«

V luči današnjega znanja je bila ukinitvev tega zakona povsem smiselna, povsem razumljiva

in neke vrste dokaz, da se z uvajanjem zakonodaje ne kaže prenahtati. Vseeno pa bi bilo razmišljanje, da je ukinitvi zakona botrovala strokovna odločitev, zelo naivno. Obstajajo dokazi, da so zdravstveni strokovnjaki, ki so zakon pripravljali, preprosto pokleknili pred močnim lobiranjem in pravo medijsko vojno t. i. prehranskih strokovnjakov, zaposlenih v industriji. Izkazalo se je, da je interes zaščite potrošnika v močno podrejenem položaju (glej: Boedker in sod.: The rise and fall of the world first fat tax, Health Policy; 2015: 737–742). Z le malo truda bi verjetno našli še kopico podobnih, morda le malo manj odmevnih primerov. Zdravstveni strokovnjaki nimajo niti najmanjše možnosti proti korporativnemu delovanju prehranske industrije. Čeprav dogodek nosi negativno sporočilo, se lahko pisci zakonodaje s področja preventivne medicine marsikaj naučijo. Če nič drugega, se lahko pripravijo na množično obleganje s sporočili o izgubi ogromnega števila delovnih mest (ki bi jih zlahka nadomestili z drugimi, novimi delovišči za izdelavo zdravju bolj ustrezne hrane), z navajanjem ogromne in predvsem navidezne finančne izgube zaradi izgube trga, grožnja o nekonkurenčnosti domače prehranske industrije. Če dobro pomislimo, nič posebnega. Ničesar, s čimer se ne bi že srečevali s predlaganjem obdavčitve sladkorja. Populizem in spet populizem. Pač argumenti, na katere politiki hitro nasedejo, ne da bi se ob tem

vprašali, ali jih je izvolila industrija ali ljudstvo. Še bolj konkretno vprašanje bi se glasilo: »Čigavi varuhi so izvoljeni politiki? So varuhi industrije ali so varuhi ljudstva?«

Čas je neizprosno izdajalec. Bolj je resnica skrita v nanosih časa, bolj sili na plan, bolj je očitna. Ob vsem tem prehranska industrija (dasi nenehno toži in jadikuje nad neizprosnostjo zakonodaje ter neprofitabilnostjo svojega obstoja) nosi veliko pisano bandero, okinčano z visoko rastjo svoje proizvodnje. Že res, da nekatera podjetja propadajo, a načeloma propadajo zaradi slabega vodenja ali pa prevelikega pohlepa. Kdor spremlja dnevne novice, ve, da bo večji prehranski obrat prej pokopal pohlep, kakor pa prenizka prodaja. Medtem ko prehranska industrija bombardira splošno populacijo z ustvarjanjem strahu pred izgubo delovnih mest, v resnici samo ščiti svojo visoko donosnost. Stare tehnologije so poceni in utečene, odkrivanje in uvajanje novih stane tako nekaj truda kakor denarja. Zato mirno lahko trdimo, da sleherna nova zakonodaja s področja prehrane pride v parlament šele, ko jo »požegna« prehranska industrija. Tako je razlog absolutnega mirovanja zakonodaje o omejevanju TMK moral počakati, da se je prehranska industrija dobro pripravila in spremenila težko hidrogeniranje v delno, pri kateri nastaja veliko manj škodljivih TMK. In šele ko so v velikih firmah spremenili svojo tehnologijo in nadomestili tudi delno hidrogenirana olja z nekdanj »močno škodljivimi«, danes pa »zelo zdravimi« ter z nasičenimi MK bogatimi tropškimi olji in v nekaterih firmah začeli uporabljati nov postopek interesterifikacije olj, se lahko sprejema tudi zakonodaja, ki omejuje ali prepoveduje uporabo delno hidrogeniranih olj. Vse seveda v korist malega človeka – pa naj to verjame, kdor hoče.

Po vsej verjetnosti so med nami tudi posamezniki, ki so uvajanju zakonodaje o omejevanju/prepovedi uporabe posameznih živil nenaklonjeni. Vsekakor imajo svoje razloge in svoje argumente proti. Zanimivo je, da se mnogo posameznikov sklicuje na »pravico do samoodločbe«, kaj in koliko bo česa pojedel. To pravico vsekakor imamo, vendar predvideva, da prav vsak dobro pozna, razume, kakšne

pozitivne in negativne posledice prinaša njegov izbor hrane, ter da odgovorno sprejema odločitve za svoje prehranske/življenjske navade. Pravica da, a pri odgovornosti se hitro konča! Če posameznik sploh razmišlja o svoji odgovornosti. Večinoma hitro iščemo izgovore (bolj je nekdo nagnjen k uveljavljanju »svojih navideznih pravic«, bolj je uspešen pri iskanju izgovorov). »Nimam denarja«, »nimam časa«, »delodajalec mi ne omogoča«, »saj tako pravijo«, »kakovostne hrane tako ne moreš kupiti«, »zdravnica mi je prepovedala« (zanimivo, bolj kot se nekdo sklicuje na neke navidezne tehnike diagnosticiranja, bolj kot nekdo priporoča uživanje prehranskih dopolnil, bolj ga ljudje prepoznajo kot zdravnika), »na internetu je bilo ...«. Zelo, zelo malo ljudi prizna svojo nekompetentnost in neznanje. Drugače povedano, če odštejemo ljudi, ki svojega življenjskega/prehranjevalnega in nakupovalnega sloga ne želijo spreminjati v svojo korist, se moramo soočiti s preostankom, ki bi bili svoje prehranske navade sicer pripravljeni spremeniti, a so prepričani, da tako ali tako posegajo le po najboljših in najbolj zdravih živilih. Večina ljudi namreč informacije o »zdravi prehrani« črpa iz raznih promocijskih besedil. Ob tem se sploh ne zavedajo, da ta besedila ne prinašajo korektnih informacij, temveč le delne in skrbno izbrane, v glavnem tiste, ki neko živilo oz. prehranski izdelek idealizirajo in kažejo v dobri luči. Javnost je bombardirana z maso informacij o prehrani in, ne le povprečnemu posamezniku, celo nekoliko bolj prehransko izobraženemu, je zelo težko ločiti med povsem lažnimi in samo delno spremenjenimi in nekim potrebam prilagojenimi informacijam. Celo več, ne glede na to, koliko informacij je natisnjenih na ovojnini prehranskih izdelkov, se živila še vedno prodajajo brez jasno opredeljene hranilnosti in morebitne škodljivosti.

Lahko pogledamo tudi drugače. Prve informacije o zdravi prehrani dobimo že v osnovni šoli. Podajajo jih učitelji (običajno biologije in gospodinjsva), ki učence spodbujajo na samostojno raziskovalno delo s pomočjo raznih referatov in seminarjev. In kje učenci pridobijo informacije o zdravi prehrani?

Ve se: na internetu. Tam pa žal mrgoli kopica nepreverljivih informacij in zato je večina znanja, ki ga šolarji pridobijo na ta način (nič kaj drugače ni kasneje z dijaki), precej dvomljive kakovosti in dobesedno okužena z napačnim pojmovanjem zdrave prehrane. Že res, da učitelji preverjajo in ocenjujejo učenčevo delo, a se lahko vprašamo, kakšno pa je njihovo znanje, kje so ga dobili, kdo jim ga je posredoval? Pogovor z nekaterimi učitelji ni presenetljiv; za svoje prehransko znanje se trudijo deloma na obveznih usposabljanjih, večinoma pa na internetu. Seminarji, na katere hodijo, so brez dvoma kakovostni, a veliko informacij prejmejo neposredno od predstavnikov industrije, ki hkrati promovirajo svoje izdelke, ki so tako ali tako samo »najboljši, najbolj zdravi, iz najbolj kakovostnih sestavin in brez škodljivih snovi, skratka oh in sploh«. Sicer pa je na strokovnih seminarjih »vseh« zdravstvenih delavcev situacija zelo podobna, mar ne. Na koncu nič spornega v tem spremljevalnem programu seminarjev, vprašanje je le, ali smo res vsi sposobni ločevati »strokovno« informacijo od »marketinške«. Ko so Američani preverjali prehransko znanje učiteljev prehrane, so samo štirje (4!!!) odstotki vprašanih znali pravilno poiskati štiri (4) pravilne odgovore na pet vprašanj, nihče pa ni pravilno odgovoril na vsa vprašanja. Porazno! Žal nimamo odgovora, ali bi bili naši kaj boljši. Sama raziskava je sicer prinesla zelo porazne odgovore, ki pa so terjali tudi nekaj pojasnil. V nadaljevanju raziskave so udeleženci zatrdili, da je zelo težko prepoznati pravo informacijo od neprave. Bi bilo podobno tudi pri nas? Verjetno.

Še nekaj v razmislek. Najmanj leto dni lahko sledimo poročilom o slabši kakovosti hrane, ki jo nekatere multinacionalke tržijo v državah nekdanjega komunističnega sveta. Beremo o nižji vsebnosti sadnega deleža v enako imenovanih izdelkih pri nas (na Češkem, Slovaškem), o drugačni sestavi izdelkov (več maščob, več sladkorja) v primerjavi z identičnimi izdelki v tujini. Ironično je, da so ti izdelki korektno označeni in dejansko manj kakovostni kakor v originalu. Proizvajalci se izgovarjajo, češ moramo se prilagajati lokalnemu okusu. O

tem problemu govorijo politiki, predstavniki različnih organizacij, posamezniki se zgražajo, prodaja pa cveti. Tisti, ki zmorejo, kupujejo te izdelke v tujini, drugi z nekoliko grenkim priokusom v domačih trgovinah. Seveda nekateri kupijo celo oba izdelka, originalnega ter s prilagojeno sestavo in primerjajo okuse. Politiki, ki imajo v rokah škarje in platno, veselo klepljejo sejnine, spremenijo tako ali tako nič. Če pa bi poskušali, no ja, potem bi si začeli podajati kljuge razni lobisti in vse bi šlo lepo počasi naprej. Skoraj nihče pa se ne vpraša, čemu takšno razburjenje ob prehranskih izdelkih, ki že v sami osnovi niso vrhunec kakovostnega prehranjevanja. Večinoma gre tako ali tako za izdelke, pri katerih se bolj trži nalepka (trgovsko ime) kakor vsebina! Konkurenčni boj, ki mu potrošniki veselo nasedajo? Ali pa, ker je konec koncev tudi negativna reklama, še vedno zelo močna reklama, zelo prefinjena in praktično zastoj promovija nekega izdelka?

Prehranska industrija nam skupaj s trgovino krepko meša štrene. Geslo »Pet na dan« je dobro poznano. Kljub pričakovanju, da bi ga v javnost ponesli zagovorniki zdrave prehrane, to ni tako. Geslo se je dejansko porodilo v glavah teh zagovornikov (ameriški, britanski, tudi slovenski), a še preden jim ga je uspelo dobro lansirati v svet, ga je že ugrabila trgovina. V ZDA, po Evropi, pri nas ga je npr. zajahal »dobri sosed« in geslo je čez noč postalo prepoznavno. In zlorabljeno! Zadostuje ogled trgovskih polic, kjer se med sadjem in zelenjavo bohota krompir. »Pet na dan« in povprečnemu slovenskemu ljubitelju krompirja zasijejo oči in duša. Le kdo bo jedel zelenjavo, če ima na razpolago krompir? Za krompir pa vemo, tudi trikrat na dan, pražen, pire, pečen in še kakšno vrečko ali dve ocvrtega. Ob tem so nas ne tako davno v oglasih prepričevali, da je krompir zelo bogat vir prehranskih vlaknin (dokler ga ne olupimo) in celo vitamina C (dokler ga ne skuhamo). Kar je najboljše, te sicer resnične, a kljub vsemu samo polovične informacije, so prispele do pravih naslovnikov. Pograbili so jih napol izobraženi svetovalci, ki jih veselo širijo po internetu. In učinek snežne kepe se je začel. Britanci podobno ugotavljajo, da njihovih »pet na dan« veselo

snubi z industrijsko pripravljenimi smutiji ter da si zelo veliko Britancev pridno nabira kilograme prav z njimi.

Naslednji primer govori o hitri odzivnosti prehranske industrije, ki hitro pograbi sleherno populistično verovanje, če le-tega že sama ne lansira. Ker se nekaj zbeganih zdravih posameznikov boji glutena, prehranska industrija ponuja nekoliko slabše, z aditivi še bolj bogate in z mikrohranili še bolj osiromašene brezglutenske izdelke, jih okraši z gesli »varno in zdravo do boljšega počutja« in ponudi v navidezni »akcijski ponudbi«. Kupci so srečni in zadovoljni in ker resnično »skrbijo za svoje zdravje«, radi posežejo tudi po veganskih izdelkih. Ni redkost, da kakšna »mična gospodična« ali »razgledan fičfirič« veselo prigrizujeta brezglutenske kruhke (gluten škodi) poleg vege burgerjev iz sejtana, pardon – iz koncentriranega glutena (vegansko je zdravo). Zanimivo je, da so to specialni izdelki, ki so seveda nekoliko dražji. Ne veliko, vendar dovolj, da kupec pridobi občutek ekskluzivnosti.

Dosedanje izkušnje nam povedo, da se prehranska industrija vedno z lahkoto prilagodi slehernemu prehranskemu trendu in zelo kmalu lansira nove, prilagojene izdelke. Brez maščob? Ni problema, jogurt brez maščobe, sir brez maščobe, bomboni brez maščobe (to, da v bombonih maščoba sploh ni potrebna, nikomur nič mar, izdelek je tu). Brez sladkorja? Mala šala! Bomo pa ponudili izdelke, slajene z agavinim sirupom (to pač ni sladkor) ali pa z različnimi kaloričnimi in nekaloričnimi sladili. Samo da gre v promet! Brez alkohola? Zakaj pa ne? Šampanjec za otroke brez alkohola (ja, otroke je treba počasi navaditi na alkohol), čaj brez alkohola ... Pa izdelki brez kofeina? Tudi to, tudi to: vse od prave kave do vode brez kofeina. Da pa potrošniki ne bi preveč prešli na brezkofeinsko kavo, bomo vsake toliko časa lansirali nov stari izsledek, ki govori o koristih pitja velikih količin kave. Znano?

Z vsem tem in s še več se srečujemo dan za dnem. Brez prestanka. In brez razmisleka. Se kdaj vprašamo, ali sploh potrebujemo te izdelke? Potrošnik je prepričan, da takšne, posebne

izdelke potrebuje, da mu koristijo v ohranjanju zdravja in dobrega počutja. Prepričevalni vpliv prehranske industrije se ironično najlažje vidi v ponudbi brezglutenskih izdelkov, se pravi izdelkov, namenjenih posebni populaciji, ki ima celiakijo. Za to bolezen je značilno, da še vedno uspešno terapijo predstavlja absolutna izločitev glutena iz prehrane. Ob prehodu tisočletja je bila sicer ponudba brezglutenskih izdelkov dobra, a je obsegala pretežno najbolj osnovne izdelke: moko, kruh, testenine, nekaj peciva. S pojavom t. i. intolerance na gluten, za katero še vedno ne obstaja diagnostična metoda (no, naj mi kdo dokaže, da nimam prav, če zna), se je ponudba brezglutenskih izdelkov močno razmaknila. Ni trgovine s prehrano, v kateri ne bi bilo mogoče kupiti vsaj nekaj teh izdelkov. Čeprav so to tipični slabi izdelki živilske industrije in so zato visokoenergijski in hkrati večinoma še hranilno revni izdelki, si velika večina »celiakashev« preprosto ne zna predstavljati življenja in svoje prehrane brez njih. Čeprav bi brez večine brezglutenskih izdelkov zlahka shajali in pripravljali zdravju veliko bolj prijazno in precej cenejšo prehrano iz osnovnih živil, raje posegajo po dva- do trikrat dražjih in zdravju celo škodljivih izdelkih. Ampak oni se bodo borili za svoje pravice in bodo celo pričakovali, da bi jim družba krila ves njihov nakup brezglutenskih izdelkov, tako potreben kakor nepotreben.

Literatura:

- Gostin, LO, Gostin, KG., 2009. *A broader liberty: J.S. Mill, paternalism and the public's health. Public Health*, 123(3), pp. 214–21.
- Hoek, J., 2015. *Informed choice and the nanny state: learning from the tobacco industry. Public Health*, 129(8), pp. 1038–45.
- Moore, M., Yeatman, H., Davey, R., 2015. *Which nanny - the state or industry? Wowers, teetotallers and the fun police in public health advocacy. Public Health*, 129(8), pp. 1030–7.
- Sharma, S., Dortch, KS., Byrd-Williams, C., Truxillio, JB., Rahman, GA., Bonsu, P. & Hoelscher, D., 2012. *Nutrition-related knowledge, attitudes, and dietary behaviors among head start teachers in Texas: a cross-sectional study. J Acad Nutr Diet*, 113(4), pp. 558–62.

Kakšna je dobra telesna drža?

Nasvete je pripravila mag. Darija Ščepanović

Dobra telesna drža je stanje mišičnega in kostnega ravnotežja, ki varuje podporne strukture telesa pred poškodbami ali razvijajočimi nepravilnostmi, ne glede na položaj telesa, delo in počitek. Pod takimi pogoji telo deluje najbolj učinkovito in zagotavlja optimalno zaščito in oporo prsnim in trebušnim organom. Pravilen položaj medenice je ključen za dobro telesno držo.

Učenje fiziološkega nevtralnega položaja medenice

Iskanje fiziološkega nevtralnega položaja medenice stoje: a) nagib medenice nazaj b) nagib medenice naprej c) fiziološki nevtralni položaj medenice

Iskanje fiziološkega nevtralnega položaja medenice sede: a) nagib medenice nazaj b) nagib medenice naprej c) fiziološki nevtralni položaj medenice

Gimnastično žogo smo uporabili le za demonstracijo učenja iskanja fiziološkega nevtralnega položaja medenice. Sedenje na žogi, ki traja dlje časa, se odsvetuje, predvsem ljudem, ki imajo bolečine v križu. Bolečina v križu pomeni, da je hrbtenica nestabilna, žoga je tudi nestabilna podporna ploskev, torej imamo nestabilnost na kvadrat.

»Sestra, kdaj pride diplomirani zdravstvenik?«

Šefik Salkunić

Spomnim se želje iz otroštva. Želel sem spremeniti svet. Nisem vedel, kako, kdaj in zakaj? Ampak ta misel mi je bila vseč, mogoče zaradi risank, ki sem se jih v otroštvu še in še nagledal, ali pravljič, ki sem se jih še in še naposlušal ... Ali mogoče, ker sem pač želel, čim prej odrasti, da bi ta svet spoznal in ga spremenil. Zdaj, ko svet poznam, sem odrasel. Opravljam delo diplomiranega zdravstvenika na Oddelku za psihiatrijo v UKC Maribor. Na svoje delo sem ponosen, svoje delo imam rad, ne glede na to, kako zahtevno je. Kako lep zna biti ta svet, mi vsak dan pokažejo pacienti.

Želel sem postati junak, a nisem vedel, kako. Spoznal sem, da si lahko junak na čisto svoj način. S skrbjo za druge ljudi, v zdravju in boleznih. V odnosu, ki ti prinese osebno rast in zadovoljstvo. Kako mogočno poslanstvo, biti ta oseba, medicinska sestra, diplomirani zdravstvenik ... človek, ki krepi, spodbuja in ščiti, nekdo, ki je pripravljen skrbeti za bolne, poškodovane, otroke in ostarele.

Vsakemu zdravstvenemu delavcu bi to moglo biti vodilo h kakovostnejši obravnavi pacienta. Spoznal sem, da so pacienti pripravljene zaupati in sodelovati, če jim znamo prisluhniti in jih spodbujati. Želijo si zdravja, tople besede, varnost, nasmeh.

Ugotovil sem, da se moški kar najdemo v zdravstveni negi. Mogoče, ker nas ni veliko ... Pacienti nas zelo lepo sprejemajo.

Če boste kdaj ob bolniški postelji zagledali moškega v svetlomodri uniformi, ne bodite presenečeni. Moških predstavnikov poklica, ki po bolnišnicah opravljajo zdravstveno nego, je vse več. Počasi rušimo zid o stereotipih, da je poklic medicinske sestre izključno ženski poklic in se moški uveljavljamo med strokovnjakinjami

na tem področju. Menim, da smo prinesli pozitiven veter v zdravstveno nego.

Nepopisen občutek se me loteva, ko pridem v službo in na predaji službe slišim, da me pacienti pogrešajo, da sprašujejo: »Sestra, kdaj pride diplomirani brat?«

Moje vodilo je biti dober diplomirani zdravstvenik. Dejanja so kakor hoja po pesku, neslišna, a sledi ostanejo.

Nagradna križanka TOSAMA d. o. o.

Nagrajenke nagradne križanke Tosama d. o. o. iz oktobrske številke Utripa so:

Polona Ugrin, 6273 Marezige
Tamara Lukman, 3304 Tabor
Mitja Marinšek, 3210 Slov. Konjice
Zdenka Penko, 5000 Nova Gorica
Nives Cencič, 6281 Škofije

Geslo – pravilna rešitev nagradne križanke se glasi:

KOMPRESIJA.

Nagrade bodo posredovane po pošti.

NAGRADNA KRIŽANKA

									UTRIP	ZGODNJE JUTRANJE MAŠE V ADVENTU	VETER, KI PIHA NAS-PROTI KOT PASAT	DELITEV TRIDELNE ENOTE V TAKTU	NAST-JA CEH	AMERIŠKI TERENSKI AVTO	MOZOLJ
									SADITEV, SAJENJE						
									SIN SINA ALI HČERE						10
									JAPONSKI SMUČAR, SKAKALEC (DAIKI)				EMIL NOLDE		
									INDJSKI SVETNIK LAMA-ISTICNE ŠOLE				OČKA		
									NEKDANJI AMERIŠKI INDIJANEC					PRAV-LIČNA ŽIVAL, KI BRUHA OGENJ	POPOTNIK IN FOTO-GRAF HODALIČ
									SIMBOL ZA NATRIJ				IZABELA (KRAJŠE) DAJATEV PORAZENE DRŽAVE	5	
									HR. OTOK, SEVERNO OD OTOKA MOLAT					MIRAN RUDAN TRI ENAKE KARTE PRI POKRU	
AVTOR: MARKO DREŠČEK	RIZIKO, NEVAR-NOST	GRAFIČNA TEHNIKA, JEDKA-NICA	KRAJ POD FRUŠKO GORO	DOMAČA JED IZ ZELJA IN FIZOLA	AVSTRAL. CESTNI KOLESAR (CADEL)	MIHA AVANZO	NAŠ FILOZOF (ANDREJ)	PAPIRNATA VREČKA (POGOV.)	FR. MATE-MATIK (ELJE) SL. NOVI-NAR (ČRT)						
DUMASOV ZGODO-VINSKI ROMAN								9						11	
PRIPRAVA V EL. TOKO-KROGU				8					VELIK TROPSKI SADEŽ	BRANE IVANC SVARILLO, OPOZO-RILO			DAJANJE DENARJA V OBTOK	DESKAR FLANDER	
TV VODI-TELJICA CETINSKI		3				NAŠA PES-NICA (E.M.) GRAD PRI MORAV-ČAH					2				
VELIK IN MOČAN MOŠKI, ORJAK						ZBOR DEVETIH PEVECV PRAVNIK PIRNAT							MIT JA OKORN NASA PEVKA (EVA)		
ANJA RUPEL			BIVŠA TV VODI-TELJICA (URŠKA)	JUŽNOAM. DRŽAVA SL. PISA-TELJICA (FANI)				4			7	CIGA-RETNI OGOREK			
PRITOK AMAZONKE V JUŽNI AMERIKI					FRANC. PISATELJ (JEAN) KRILLO RIM. LEGIJE							EDVARD STANIČ BARVA KOŽE		AVSTRAL-SKI IGRALEC GIBSON	
OGOVA-RJANJE V TRETJI OSEBI									MESTO V SEVERNI IRSKI						
STREŠNA KRITINA IZ SKRI-LAVCA						ODSTRANJEVANJE VEJ Z DREVEŠA			EMILIO ESTEVEZ						
ŽENINA ALI MOŽEVA MAMA	1					VPREŽNI DROG PRI KMEČKEM VOZU				AMERIŠKA IGRALKA (TATUM)				6	

OZNAČE-NE ČRKE RAZPORE-DITE V LIK	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Jasmin sport – prvi unisex vložki iz Tosame

Marko Drešček

Jasmin sport so prvi unisex vložki - za športnike in športnice, ki želijo med vadbo zaščiti kožo intimnih predelov in oblačila. Vpijajo znoj, menstrualno kri in druge izločke. Zgornja plast je iz vlaknovine s tencelom, zato vložki v času vadbe ostajajo suhi. Koža zato ni mokra in se ne segreva, to pa zavira rast bakterij in preprečuje vnetja.

Pravilne rešitve - geslo nagradne križanke nam posredujte do 20. novembra na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana ali po e-pošti na naslov clanarina@zbornica-zveza.si in izžrebali bomo 5 nagrajencev.

Med pravilnimi rešitvami bomo izžrebali 5 nagrad, ki jih prispeva Tosama d. o. o. Vrednost dveh prvih nagrad predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 30,00 evrov za posamezno nagrado, vrednost dveh drugih nagrad predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 20,00 evrov za posamezno nagrado, vrednost tretje nagrade pa predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 10,00 evrov.

Posvet diplomiranih medicinskih sester v ambulanti družinske medicine – referenčni ambulanti

Predvideni termini posvetov v Ljubljani:

- sreda, 8. november 2017, med 12. in 16. uro,
- petek, 10. november 2017, med 12. in 16. uro,
- sreda, 22. november 2017, med 12. in 16. uro.

Srečanje bo potekalo v predavalnici ZD Ljubljana - Center, Metelkova 9, Ljubljana.

Predvideni termin posveta v Mariboru:

- petek, 24. november 2017, med 12. in 16. uro.

Srečanje bo potekalo v multimedijški predavalnici (VI. nadstropje) ZD Dr. Adolfa Drolca Maribor, Vošnjakova ulica 2–4, Maribor.

Program srečanja:

Termin	Vsebina	Izvajalci
11:30–12:00	Registracija	
12:00–12:10	Uvodni pozdrav	Zbornica – Zveza
12:10–12:20	Uvodne besede o projektu RA	izr. prof. dr. Antonija Poplas Susič
12:20–12:30	Kakovost dela v RADM	dr. Vesna Zupančič
12:30–13:45	Beleženje storitev na področju obravnav preventivnih presejanj	Barbara Bukovnik, Nataša Medved
13.45–14.00	Skrb za zdravo življenje na različne načine	Simon Šutalo, Marko Stopar
14.00–14.20	Odmor z osvežitvijo	
14:20–15:35	Beleženje storitev na področju obravnav kroničnega bolnika	Barbara Bukovnik, mag. Jožica Eder
15:35–16:00	Razprava, predlogi, vprašanja	Organizacijski odbor
16.00	Zaključek srečanja	

Programsko-organizacijski odbor: Barbara Bukovnik, Jožica Eder, Nataša Medved, Robertina Benkovič, Tadeja Bizjak, Monika Ažman.

Vloga za pridobitev licenčnih in pedagoških točk za strokovno izpopolnjevanje je bila podana na Zbornico – Zvezo.

Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico Zbornice – Zveze (če ste člani) in številko licence.

Srečanje je brez kotizacije in brez povrnitve stroškov za udeležbo.

Prijavite se lahko na spletni strani Zbornice – Zveze z e-prijavnico. Število mest je omejeno na 100 oseb na posameznem srečanju.

Dodatne informacije dobite na e-naslovu sekcijasplosnemedicine@gmail.com.

Vljudno vabljeni!

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije -
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endokrinologiji pri Zbornici – Zvezi razpisuje pogoje za prijavo in udeležbo na izobraževanju »MENTOR«, ki bo potekalo **15. 12. 2017** in **21. 12. 2017** v Ljubljani. Program izobraževanja »MENTOR« bo objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze pod zavihkom: Strokovna srečanja.

Izobraževanje je namenjeno diplomiranim medicinskim sestram - edukatorjem za obvladovanje sladkorne bolezni. Izobraževanje s certificiranjem bo dosedanjim edukatorjem nadgradilo znanje in veščine o poteku izobraževanja v centrih za krepitev zdravja. Po opravljenem izobraževanju in izpitu bo kandidat oz. kandidatka prejela certifikat za edukatorja mentorja ter v prihodnje zagotavljala mentorstvo in strokovno podporo na regijski ravni.

Vpisni pogoji:

- višja medicinska sestra ali diplomirana medicinska sestra ali magister zdravstvene nege ali profesor zdravstvene vzgoje,
- redno zaposlen/a na področju edukacije odraslih bolnikov s sladkorno boleznijo najmanj 5 let ali pridobljena specialna znanja o edukaciji – izdana potrdila o specialnih znanjih pod številko: 1013, 1034, 1052, 1060 in 1062,
- je več/a edukacije v skupini.

Število udeležencev izobraževanja je omejeno, pri izbiri se bo upošteval regijski princip.

Kandidat oz. kandidatka naj vloži:

1. kontaktne podatke (ime, priimek, domači naslov, mobilni telefon, e-naslov),
2. kopijo diplome,
3. opis delovnih izkušenj na ožjem strokovnem področju,
4. dokazilo delodajalca o redni zaposlitvi na ožjem strokovnem področju vsaj 5 let ter potrdilo, ki zadosti kriteriju »vešč edukacije v skupini«,
5. kandidat oz. kandidatka naj navede, iz katere regije (tudi kraja) prihaja in jo želi zastopati.

Vloge bomo sprejemali do **30. 11. 2017**. Vlogo z ustreznimi dokazili pošljite po pošti na naslov Zbornice – Zveze s pripisom, »izobraževanje MENTOR«, Ob železnici 30A, 1000 Ljubljana. O izbiri vas bomo obvestili po običajni pošti oziroma vam bomo obvestilo poslali na e-naslov, naveden v vlogi.

Jana Klavs,
predsednica strokovne sekcije

TEMA SREČANJA

POKLICNA ETIKA V PRAKSI
ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE
NEGE - obvezna vsebina

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Četrtek, 07. 12. 2017, DMSBZT
Ljubljana, Poljanska cesta 14.
Začetek ob 08.00 uri.
Registracija udeležencev do 08.00 -
08.30 ure.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen
na spletni strani www.zbornica-zveza.si

Organizator

DMSBZT Ljubljana

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija z DDV za člane Zbornice
- Zveze znaša 60,00€, za nečlane
120,00€ in se plača po izstavljenem
računu.
Število udeležencev je omejeno do
30.

Licenčne in pedagoške točke

Program je ovrednoten z licenčnimi
in pedagoškimi točkami pri Zbornici
- Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijava preko prijavnice na spletni
strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si
do 30. 11. 2017, oziroma do zasedenosti mest
(30). Dodatne informacije: Irma
Kiprijanović (041 754 695) - irma.
kiprijanovic@gmail.com

TEMA SREČANJA

TEMELJNI POSTOPKI
OŽIVLJANJA Z VKLJUČENIM
AED

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Ponedeljek, 18. 12. 2017, DMSBZT
Ljubljana, Poljanska cesta 14.
Začetek ob 08.30 uri.
Registracija udeležencev do 08.00 -
08.30 ure.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen
na spletni strani www.zbornica-zveza.si

Organizator

DMSBZT Ljubljana

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija z DDV za člane znaša
80,00€, ter 160,00€ za nečlane
društva in se plača po izstavljenem
računu. V kotizacijo je všteto
gradivo in organizacija seminarja ter
osvežitev med odmori.

Licenčne in pedagoške točke

Program je v postopku za
pridobitev licenčnih in pedagoških
točk pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijava preko prijavnice na spletni
strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si
do 11. 12. 2017, oziroma do zasedenosti mest
(32). Dodatne informacije: Irma
Kiprijanović (041 754 695) - irma.
kiprijanovic@gmail.com

TEMA SREČANJA

OBVEZNE VSEBINE: KAKOVOST
IN VARNOST V ZDRAVSTVU

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek, 17. 11. 2017 ob 8.00 uri, v
prostorih DMSBZT Maribor (Ulica
heroja Jevtiča 5), Melje.
Registracija bo potekala med 7.30 in
8. uro.

Program izobraževanja

Več o programu na spletni strani
društva: www.dmsbzt-mb.si

Organizator:

DMSBZT Maribor

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Višina kotizacije za strokovno
izpopolnjevanje z učnimi
delavnicami znaša 60 EUR za člane
Zbornice - Zveze, 120 EUR za
nečlane Zbornice - Zveze.

Licenčne in pedagoške točke

Program je namenjen zaposlenim
v zdravstveni in babiški negi ter
oskrbi in je usklajen z obveznimi
vsebinami.

Dodatne informacije in prijava

Kotizacija se nakaže na TR DMSBZT
Maribor, številka 0451 5000 0111
670, sklic 00 31 pri Nova KBM d.
d., po prejemu računu. Prijave na
strokovno izpopolnjevanje potekajo
na spletni strani društva, www.dmsbzt-mb.si
pod: PRIJAVA NA
IZOBRAŽEVANJE. Vljudno vabljeni.

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

TEMA SREČANJA

ZDRAVLJENJE S SPECIFIČNO
IMUNOTERAPIJO PRI
RAZLIČNIH ALERGIJAH

*Datum, kraj, lokacija dogodka in
registracija*

Četrtek, 16. 11. 2017, od 16.00 do
19.00,
v prostorih DMSBZT Maribor
(Ulica heroja Jevtiča 5), Melje.

Program izobraževanja

Več o programu na spletni strani
društva: www.dmsbzt-mb.si

Organizator:

DMSBZT Maribor

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Strokovno izpopolnjevanje je za
člane društva brezplačno, za člane
Zbornice - Zveze (drugih regijskih
društev) znaša 25 EUR za nečlane
Zbornice - Zveze znaša 50 EUR, v
ceno je vključen DDV.

Licenčne in pedagoške točke

Program je namenjen zaposlenim
v zdravstveni in babiški negi in
je vpisan v register strokovnih
izpopolnjevanj Zbornice - Zveze,
pod številko 2017 - 12 - 12.

Dodatne informacije in prijava

Kotizacija se nakaže na TR DMSBZT
Maribor, številka 0451 5000 0111
670, sklic 00 10 pri Nova KBM d.
d., po prejemu računu. Prijave na
strokovno izpopolnjevanje potekajo
na spletni strani društva,
www.dmsbzt-mb.si pod: PRIJAVA
NA IZOBRAŽEVANJE.
Vljudno vabljeni.

TEMA SREČANJA

Pacient s KOPB, astmo in sladkorno
bolezni v ambulanti družinske
medicine

*Datum, kraj, lokacija dogodka in
registracija*

Sobota, 18. 11. 2017,
Hotel Four Points by Sheraton
MONS, Ljubljana, Pot za Brdom 4.

Program izobraževanja

Podroben program izobraževanja je
objavljen na spletni strani Zbornice
- Zveze.

Organizator:

Sekcija MS in ZT v družinski
medicini

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Brez kotizacije, število udeležencev
omejeno na 80 oseb.

Licenčne in pedagoške točke

Program je v postopku vpisa v
register strokovnih izpopolnjevanj
in vrednotenja za licenčne in
pedagoške točke pri Zbornici -
Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijava preko e-prijave na spletni
strani Zbornice - Zveze.
Dodatne informacije: Tadeja Bizjak
tel. 040 231 312,
e-mail: [sekcijasplosnemedicine@
gmail.com](mailto:sekcijasplosnemedicine@gmail.com)

IZOBRAŽEVANJA

TEMA SREČANJA

IZZIVI IZVAJANJA
ZDRAVSTVENE VZGOJE V
VRTCIH IN ŠOLAH

*Datum, kraj, lokacija dogodka in
registracija*

7. 12. 2017, M hotel,
Derčeva ul. 4, Ljubljana.
Registracija: 8.30 do 9.00.

Program izobraževanja

Program je namenjen zaposlenim
v ZVC/CKZ, otroškem in šolskem
zdr. varstvu, ki izvajajo preventivne
programe za otroke in mladino.
Objavljen je na spletni strani Zb -
Zv: www.zbornica-zveza.si

Organizator

Sekcija medicinskih sester v promociji
zdravja in zdravstveni vzgoji

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija z DDV znaša 190 €
(članom, ki imajo poravnane članske
obveznosti, se prizna 50% popust
in znaša 95 €). Kotizacijo nakažite
na transakcijski račun Zb - Zv št.
02015-0258761480 sklic na številko
0232- 16062017. Kotizacija se lahko
poravna po prejemu računu.

Licenčne in pedagoške točke

Program je v postopku vpisa v
register strokovnih izpopolnjevanj in
vrednotenja pedagoških in licenčnih
točk pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijave na strokovno izobraževanje
je možno preko e-prijavnice, ki je
dosegljiva na spletni strani Zbornice
- Zveze: www.zbornica-zveza.si
Dodatne informacije: [sekcijapzzv@
gmail.com](mailto:sekcijapzzv@gmail.com)

TEMA SREČANJA

OSKRBA VITALNO
OGROŽENEGA OTROKA 1 in 2

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

3. 2. 2018 - Oskrba vit. ogr. otroka 1
6. 1. 2018 - Oskrba vit. ogr. otroka 2
SIM center ZD Ljubljana, Metelkova
9, 1000 Ljubljana. Registracija
udeležencev od 8:50 do 9:00.
Čas trajanja modula: 9:00 – 17:00

Program izobraževanja

Pristop k vitalno ogroženemu
otroku ob uporabi »barvnega traku«,
reanimacija, sprostitvev dihalne
poti, umetna ventilacija, aplikacija
kisika, i-gel, aspiracija, kateterizacija,
nastavitev infuzije, intraosalna pot,
timsko delo med reanimacijo.

Organizator:

SIM center Zdravstveni dom
Ljubljana

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija na učni delavnici znaša
150 EUR z DDV.

Kotizacijo je potrebno poravnati po
izstavitvi računa v valutnem roku.
Število prijav je omejeno na 20
udeležencev.

Licenčne in pedagoške točke

Udeležba na modulu se šteje za
strokovno izobraževanje. Seminar je
v postopku licenčnega vrednotenja
pri Zbornici zdravstvene in babiške
nege Slovenije. Oddana je bila tudi
vloga za pridobitev kreditnih točk
pri Zdravniški zbornici Slovenije.

Dodatne informacije in prijava

Prijavite se lahko preko e-naslova:
prijava.sim@zd-lj.si. Dodatne
informacije dobite v tajništvu SIM
centra: Ana Erdelja (taj.sim@zd-lj.si,
031 396-533, (01) 47-23-783).

TEMA SREČANJA

POROD 2 - porod na terenu z
zapletom

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

17. 1. 2018 - Porod 1
21. 2. 2018 - Porod 2
SIM center ZD Ljubljana, Mislejeva
3, 1000 Ljubljana. Registracija
udeležencev od 8:50 do 9:00.
Čas trajanja modula: 9:00 – 17:00

Program izobraževanja

Ukrepanje ob komplikacijah pri
porodu, reanimacija nosečnice,
reanimacija novorojenčka, timsko
delo pri izvajanju poroda z zapletom.

Organizator:

SIM center Zdravstveni dom
Ljubljana

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacija na učni delavnici znaša
150 EUR z DDV.

Kotizacijo je potrebno poravnati po
izstavitvi računa v valutnem roku.
Število prijav je omejeno na 20
udeležencev.

Licenčne in pedagoške točke

Udeležba na modulu se šteje za
strokovno izobraževanje. Seminar je
v postopku licenčnega vrednotenja
pri Zbornici zdravstvene in babiške
nege Slovenije. Oddana je bila tudi
vloga za pridobitev kreditnih točk
pri Zdravniški zbornici Slovenije.

Dodatne informacije in prijava

Prijavite se lahko preko e-naslova:
prijava.sim@zd-lj.si. Dodatne
informacije dobite v tajništvu SIM
centra: Ana Erdelja (taj.sim@zd-lj.si,
031 396-533, (01) 47-23-783).

TEMA SREČANJA

SPECIALNA ZNANJA srednjih
medicinskih sester v zdravstvenem
varstvu odraslih

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

9.-13. april 2018,
SIM center ZD Ljubljana, Metelkova
9 in Mislejeva 3, Ljubljana. Čas
trajanja usposabljanja: 110 ur.
Registracija udeležencev od 8:50 do
9:00.

Program izobraževanja

Program objavljen na: <http://www.zd-lj.si/sim/> pod "Usposabljanje / Profesionalci", Specialna znanja za SMS v ZVO (program).

Organizator:

SIM center Zdravstveni dom
Ljubljana

Kotizacija, nakazilo, št. udeležencev

Kotizacijo je potrebno poravnati po
izstavitvi računa v valutnem roku.
Število prijav je omejeno na 16
udeležencev.

Licenčne in pedagoške točke

Udeležba na modulu se šteje za
strokovno izobraževanje. Seminar je
v postopku licenčnega vrednotenja
pri Zbornici zdravstvene in babiške
nege Slovenije.

Dodatne informacije in prijava

Prijavite se lahko preko e-naslova:
prijava.sim@zd-lj.si. Dodatne
informacije dobite v tajništvu SIM
centra: Ana Erdelja (taj.sim@zd-lj.si,
031 396-533, (01) 47-23-783)

DMSBZT Ljubljana

PODROČJE IZOBRAŽEVANJA

Simpozij z mednarodno udeležbo

Kraj dogodka: Ljubljana.

Predviden datum in trajanje simpozija: november 2018 (enodnevni simpozij).

Klinični popoldnevi (Maja Marija Vidrih)

Predstavili bomo strokovne vsebine z različnih področij delovanja medicinskih sester in babic. Povezali se bomo s strokovnimi sekcijami, ki delujejo pod okriljem Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije ter strokovnjaki z različnih področij poklicnega delovanja.

V letu 2018 načrtujemo izvedbo osmih (8) strokovnih srečanj. Izobraževanja bodo potekala v prostorih DMSBZT Ljubljana, zadnji četrtek v mesecu v popoldanskem času.

Strokovne vsebine:

- Sladkorni bolnik in zdravstvena nega
- Revmatološka obolenja in zdravstvena nega
- Zdravstvena nega dermatološkega bolnika – melanom
- Zastrupitve
- Oftalmološka zdravstvena nega – očesna vnetja, glavkom
- Zdravstvena nega ginekološke bolnice – urgentna stanja
- Zdravstvena nega infektološkega bolnika – respiratorne okužbe
- Gastroenterologija – maligna obolenja in zdravstvena nega
- Nenasilje v zdravstveni in babiški negi (dva klinična popoldneva)

Izobraževanje za glavne medicinske sestre zdravstvenih in socialnih zavodov v ljubljanski regiji

Izobraževanje za glavne medicinske sestre zdravstvenih in socialnih zavodov v ljubljanski regiji bo potekalo marca 2018 v Ljubljani.

Teme:

- Generacijsko povezovanje

Učne delavnice

Podjetje ELITE d. o. o., vodja in izvajalka Klara Ramovš, bo v letu 2018 izvedlo naslednje delavnice (v obsegu 8 šolskih ur na dan):

- Tudi beseda je zdravilo – ena delavnica (delavnica traja dva dni): 6. in 7. marec 2018
- Ko konflikt postane igra – ena delavnica

(delavnica traja en dan): 29. maj 2018

- Tehnika asertivnega sporočanja – ena delavnica (delavnica traja en dan): 2. oktober 2018
- Kako prepoznati in obvladati težavno vedenje – ena delavnica (delavnica traja en dan): 06. ali 13. november 2018

Učenje tujih jezikov

Nadaljevali bomo s tečajem angleškega in nemškega jezika, s poudarkom na strokovnem jeziku. Učenje nemškega jezika bo potekalo v prostorih DMSBZT Ljubljana individualno. Učenje angleškega jezika pa na sedežu podjetja Linkot.

Ohranjamo zdravje in krepimo telo (Đurđa Sima)

Nadaljevali bomo z učnimi delavnicami, kjer bomo skozi interdisciplinarni pristop obravnavali življenjski slog s poudarkom na promociji primerne – zdravega življenjskega sloga izvajalcev zdravstvene in babiške nege. Predvidevamo tri delavnice.

Spoznajmo konopljo in kanabinoide

Kontaktna oseba: Andreja Kvas

Strokovni seminar bodo izvedli ICANNA – Mednarodni inštitut za kanabinoide. Pripravljen imajo program: 10 predavanj po 30 minut = 5 ur (+ razprave in odmor = 1 ura); skupaj za 7 celih ur (lahko pa se program prilagodi). Seminar bi izvedli v okviru društva in podali vlogo za licenčne točke.

Termin: januar 2018

Programa izobraževanja iz etike (Marina Velepčič)

V letu 2018 predvidevamo izvedbo treh seminarjev z učno delavnico s področja poklicne etike. Seminarja Poklicna etika v praksi zdravstvene in babiške nege ter Menedžment zdravstvene in babiške nege v luči etike izpolnjujeta zahteve obveznih vsebin, potrebnih za pridobitev licence za samostojno delo v zdravstveni oz. babiški negi. Seminar z učno delavnico Poklicna etika v domovih za starejše občane je namenjen negovalnemu osebju, ki izvaja zdravstveno nego in oskrbo stanovalcev v domovih. Vsebina je prilagojena specifični starostnikov in drugih, ki del svojega življenja preživijo v teh socialnozdravstvenih ustanovah.

Nadaljevali bomo tudi s seminarjem o dostojanstvu, in sicer Kršitve dostojanstva pacientov in zaposlenih v zdravstveni negi in babiški negi.

Kot novost, ki naj bi se dodobra razvila v naslednjih letih, pa predvidevamo krajša izobraževanja z razgovori s področja etične problematike. Potreba po tem se je pokazala na seminarjih poklicne etike. Začetek vidimo v obravnavi vrednot v zdravstveni

negi, iz katerih bi izhajale tudi obravnavane vsebine. Preliminarni naslov prvega izobraževanja (trajanje dve uri v popoldanskem času) bi bil Vrednote v zdravstveni negi in njihov vpliv na paciente in medsebojne odnose v zdravstvenem timu.

Koledar izvedbe seminarjev.

- Poklicna etika v praksi ZN in BN: januar, februar, april – Idrija; maj, september, oktober, november, december 2018
- Menedžment ZN in BN v luči etike: marec, junij 2018
- Poklicna etika v domovih za starejše občane: februar, marec – Kočevje, oktober 2018
- Kršitve dostojanstva pacientov in zaposlenih v ZN in BN: april 2018
- Vrednote v zdravstveni negi in njihov vpliv na paciente in medsebojne odnose v zdravstvenem timu: september 2018

Predlog programa izobraževanja za TPO z AED (Damjan Remškar)

V sodelovanju s Sekcijo reševalcev v zdravstvu pri Zbornici – Zvezi bomo tudi v letu 2018 izvajali delavnice TPO z AED. Vsebina in izvedba delavnic sta usklajeni z zahtevami za priporočene vsebine iz temeljnih postopkov oživljanja in ustrezata dodatnim kriterijem za podaljšanje licenčnega obdobja. V letu 2018 bi kupili tudi lutko za sprostitiv dihhalne poti pri popolni zapori dihhalne poti s tujkom – manjšega otroka za izvajanje TPO pri otrocih. Inštruktorjem, ki jim je potekla licenca Evropskega sveta za reanimacijo, pa bi omogočili ponovno pridobitev licence, saj mora imeti določen delež inštruktorjev veljavno licenco za izvajanje tečajev TPO. Skupna vrednost finančnega vložka v nakup opreme in izobraževanja bi v letu 2018 znašala približno 4000 EUR. Delavnice bodo potekale enkrat mesečno v prostorih DMSBZT Ljubljana, po potrebi bomo razpisali dodatne termine. Vsak 2. mesec bi v primeru potreb razpisali datume tudi ob sobotah, saj je bil v mesecu septembru zelo dober odziv. V začetku leta bi pripravili obnovitveni tečaj TPO za naše člane, ki bi ga v primeru dobrega odziva lahko ponovili jeseni.

- Dve delavnici TPO bomo izvedli v soboto; saj zaradi dela v izmenah, nekaterim bolj ustrezajo sobote.

Predlog načrta izobraževanj s področja zakonodaje s področja zdravstva (Đurđa Sima in mag. Peter Požun)

- Izvedli bomo 4 izobraževanja s področja zakonodaje s področja zdravstva.

Področje izobraževanja za dopolnitev znanja na področju:

- Demenca – negovanje in skrb z delavnicami: pomladi in jeseni 2018 (dr. Radojka Kobentar)
- Opolnomočenje zaposlenih v zdravstveni negi in oskrbi: februar 2018 (dr. Radojka Kobentar)

Načrt izobraževanj s področja kakovosti in varnosti (Andreja Vovk)

- Izvedli bomo 2 izobraževanja s področja kakovosti in varnosti.

Predlog programa dela na področju sodelovanja Zdravstvene fakultete Ljubljana – Oddelek za zdravstveno nego in DMSBZT Ljubljana

Kontaktna oseba: Andreja Kvas

- Predstavitve društva študentom 1., 2. in 3. letnika (redni in izredni študij) na mentorskih sestankih.
- Pridobivanje pristopnih izjav za članstvo v društvu.
- Skrb za promocijo društva (oglasna deska, pošiljanje sporočil o dogodkih na društvu preko skupnih e-naslovov študentom).
- Pomoč študentov pri izvedbi strokovnih srečanj in drugih dogodkov društva.

RAZISKOVALNA DEJAVNOST

Kontaktna oseba: Radojka Kobentar

Predlogi za raziskovalno delo so:

- Starostnik v kliničnem okolju
- Dileme o demenci – teorija in praksa
- Raziskovanje: Stališča zaposlenih v zdravstveni negi in oskrbi ljubljanske regije o spoštovanju dostojanstva pacientov

ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST:

- zbornik simpozija

Dejavnosti DMSBZT Ljubljana za idrijsko regijo v letu 2018

Interesne dejavnosti:

- Joga (dva termina sreda)

Odbor za komplementarno in naravno zdravlilstvo v zdravstveni negi:

- Delavnica planetarnega gonga (ena delavnica) v prostorih PBI

Obvezne teme za podaljšanje licence:

- Poklicna etika v praksi zdravstvene in babiške nege; april 2018 v prostorih PBI

Načrt aktivnosti na podružnici Zasavje (mag. Boža Pirkovič)

- TPO v spomladanskem času
- Predavanje z delavnico o zdravi prehrani, spomladi
- Enodnevní jesenski izlet
- Kakovost v zdravstvu za obvezne vsebine
- Predavanje o toksikologiji v decembru

Na podružnici bo še naprej potekala vadba joge. V

naslednjem letu bi zopet uvedli nadaljevalni tečaj angleškega jezika.

Interesne dejavnosti v letu 2018 (Nada Sirnik)

Društvo kot strokovno združenje povezuje člane prav na področju interesnih aktivnosti, ki bogatijo njihov prosti čas. To je tisto, kar združuje članstvo tako strokovno kot tudi osebno. Znotraj interesnih aktivnosti se prepletajo in medsebojno izmenjujejo različne dejavnosti in vsebine. Interesno dejavnost tvorijo: pevski zbor, likovna dejavnost, izletništvo, gibalna aktivnost, joga, različni pristopi in tehnike naravnega in komplementarnega zdravljenja ter množstvo predavanj in delavnic s področja osebnostnega in profesionalnega razvoja.

Komplementarno in naravno zdravilstvo v zdravstveni negi (Nada Sirnik)

Na področju komplementarnega in naravnega zdravljenja bomo spoznavali nove pristope in dognanja ter ponovili nekatere vsebine iz preteklosti. Ponudili bomo:

- 19. 1. 2018 – Djotiš astrologija,
- 13. 4. in 14. 4. 2018 – Barvna terapija s pomočjo hrbtenične karte;
- junij 2018 – Odstranjevanje vezi,
- 6. 10 in 7. 11. 2017 – Refleksna terapija.

Osebnostni razvoj (Nada Sirnik)

Znotraj področja osebnostnega in poklicnega razvoja bomo organizirali srečanja za krepitev le tega. Organizirali bomo izobraževanja in usposabljanja, ki bodo pripomogla k spoprijemanju s težavami sodobnega časa in osebni rasti. Tu bomo izvedli:

- 2. 2. 2018 – Šola proti bolečini v križu,
- 9. 3. 2018 – Občutek krivde,
- 9. 4. 2018 – Pet ključnih dejavnikov komunikacije,
- 18. 5. 2018 – Šola proti bolečini v križu,
- 01. 6. 2018 – Driverji,
- 21. 9. 2018 – Šola proti bolečini v križu,
- 5. 10. 2018 – Prosti čas,
- 19. 10. in 20. 10. 2018 – Čustvena stanja,
- 7. 12. 2018 – Ženski večer.

V mesecu oktobru se bomo že tradicionalno udeležili **Ljubljanskega maratona**.

Vadba joge, pilatesa in razgibalnih vaj za hrbtenico v letu 2018 (Katja Hribar)

- Delavnice joge, pilatesa in razgibalnih vaj bodo potekale od oktobra 2017 do maja 2018.
- Vadba bo potekala na štirih lokacijah v Ljubljani ter v Idriji in Trbovljah.
- Zanimanje za to dejavnost ostaja na enaki ravni, zato bo število skupin ostalo nespremenjeno ter prilagojeno zmoglostim, željam in povpraševanju udeleženk.

Urniki vadbe je objavljen na spletni strani DMSBZT Ljubljana [www.drustvo-med-sester-lj.si/].

Program likovne dejavnosti (Majda Jarem Brunšek)

Likovna dejavnost bo potekala ob torkih popoldan v prostorih DMSBZT Ljubljana pod mentorstvom Emilijane Erbežnik in Edvarda Ilarja. Oba mentorja program vsebinsko oblikujeta in se tako sinhrono dopolnjujeta pri slikarskem in risarskem delu. Morebitno odsotnost mentorice bo nadomestila akvarelistka Marija Strnad.

Likovne razstave in aktivnosti:

- maj – UKC Ljubljana, ob mednarodnem dnevu medicinskih sester in mednarodnem dnevu babic;
- spomladi Zasavje;
- oktober Idrija;
- sprotno urejanje društvene vitrine, skladno z letnim časom in posebnimi priložnostmi,
- izdelava miniaturnih priložnostnih daril društva,
- izdelava vizitk za potrebe društva,
- skupinski ogledi likovnih razstav,
- promoviranje letos izdane knjige »Dober dan življenje«.

Likovna kolonija bo v prvi polovici junija na Blokah ali v Slovenj Gradcu.

Klekljarske delavnice (Irma Kiprijanovič)

V letu 2018 bo klekljarska delavnica nadaljevala delo ob sredah od 16.30 do 19.30. Ustvarjale bomo nove in zahtevnejše motive. Izdelale bomo tudi nekaj manjših izdelkov kot darila za potrebe DMSBZT Ljubljana.

Razstavljale bomo 12. maja – mednarodni dan medicinskih sester v avli Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani in v mesecu decembru – že tradicionalno v Knjižnici Frana Levstika v Velikih Laščah.

Izletništvo (Saša Kotar)

Predlagam, da v letu 2018 organiziramo 3 izlete:

- Brioni in kulinarika Istre v maju,
- Salzburg in solni rudnik konec septembra oz. v začetku oktobra in
- božično-novoletni izlet Celovec in Beljak v decembru ali namesto tega izleta organiziramo martinovanje v Goriških brdih v novembru.

Obenem pa naj se, enako kot nekaj let zapored, člani priključujejo pohodom, ki so največkrat tudi izletniško obarvani in se program skuša prilagoditi tudi tistim, ki se pohoda ne bi udeležili ter za to ni potrebno toliko kondicije kot za pohode.

Vse izlete bomo pravočasno objavili v Utripu in na spletni strani društva.

Pevski zbor (Karlo Ahačič, Nada Sirnik)

Pevske vaje bodo potekale na OŠ Vrhovci v glasbeni učilnici, 6-krat mesečno, in to kot skupne vaje, vaje po glasovnih skupinah in individualne vaje. Organizirane bodo tudi sobotne intenzivne vaje in zborovska šola.

Pripravljene bodo stalne oblike oglaševanja s ciljem pridobivanja novih pevk, predvsem medicinskih sester.

Pesemski program bo prilagojen pevsko-tehničnim sposobnostim zbora.

Nastopi in aktivnosti:

- februar – slovenski kulturni praznik (po Prešernovih stopinjah);
- maj – mednarodni dan medicinskih sester – odprtje razstave likovne sekcije DMSBZT Ljubljana;
- maj – Mozartovi družinski dnevi Polhov Gradec
- junij – zaključni nastop;
- december – božično-novoletni nastop.

Pohodništvo in športno gibalna dejavnost (Đurđa Sima)

Pohodniška dejavnost društva načrtuje 5 zahtevnejših in 7 manj zahtevnih pohodov. Nadaljevali bomo aktivnost – kolesarski dan DMSBZT Ljubljana.

Sekcija upokojenih medicinskih sester (Marija Oglja Koblar)

FEBRUAR Muzej tobačne tovarne v Ljubljani

Predavanje: Rak pljuč

DMSBZT Maribor

STROKOVNA IZOBRAŽEVANJA STROKOVNA IZPOPOLNJEVANJA NA PODROČJU OBVEZNIH VSEBIN – MODUL

LICENCA:

Programi strokovnih srečanj so namenjeni zaposlenim v zdravstveni in babiški negi in sodijo na področje obveznih vsebin: »KAKOVOST IN VARNOST V ZDRAVSTVU, TPO, ZAKONODAJA S PODROČJA ZDRAVSTVA IN POKLICNA ETIKA« v enem licenčnem obdobju:

KAKOVOST IN VARNOST V ZDRAVSTVU, strokovni seminar:

- petek, 23. februar 2018, prostori DMSBZT Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor,
- petek, 25. maj 2018, prostori DMSBZT Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor,
- petek, 19. oktober 2018, prostori DMSBZT Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor,

MARECCELJE – rimska Celeia – mesto pod mestom, Celjski grad, nekdanje domovanje celjskih grofov, Vitanje, KSEVT – kulturno središče evropskih vesoljskih tehnologij

Kopališče Ilirija, železniški UZD z enoto na nekdanji železniški postaji Šiška, Muzej pivovarne Union

APRIL KRANJ – staro mestno jedro, Prešernov gaj, Naklo – enota biotehnične fakultete

Predavanje: Rak jeter

MAJ Žička Kartuzija, Slovenske Konjice, Terme Zreče, Rogla

Navje in Pionirski dom – Plečnikovo delo

JUNIJ Poljanska dolina, Tavčar, Blegoš/Crngrab, Šmarjetna gora

PTUJ – muzej, sivka, Bolnica Ptuj in Terme Ptuj

Predavanje: Alzheimer

SEPTEMBER Loka pri Zidanem Mostu – dom počitka in Sevnica

Predavanje: Krčne žile

OKTOBER Kočevje, Osilnica, Muzej ur, Kostel

Predavanje: ortopedska tema

NOVEMBER Jubilantke 70 in 80 let (30)

Predlog načrta dela je pripravila predsednica DMSBZT Ljubljana Đurđa Sima z nosilci dejavnosti.

- petek, 7. december 2018, prostori DMSBZT Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor.

TPO ZA ZAPOSLENE V ZDRAVSTVENI IN BABIŠKI NEGI, strokovni seminar z učnimi delavnicami, v sodelovanju s Sekcijo reševalcev v zdravstvu pri Zbornici – Zvezi:

- četrtek, 11. januar 2018, prostori DMSBZT Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor,
- petek, 12. januar 2018, prostori DMSBZT Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor,
- petek, 9. marec 2018, prostori DMSBZT Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor,
- sobota, 10. marec 2018, prostori DMSBZT Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor,
- četrtek, 7. junij 2018, prostori DMSBZT Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor,
- petek, 8. junij 2018, prostori DMSBZT Maribor,

Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor,
- četrtek, 8. november 2018, prostori DMSBZT
Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor,
- petek, 9. november 2018, prostori DMSBZT
Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor.

**POKLICNA ETIKA IN ZAKONODAJA S
PODROČJA ZDRAVSTVA, strokovni seminar:**

- petek, 9. februar 2018, prostori DMSBZT Maribor,
Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor,
- petek, 20. april 2018, prostori DMSBZT Maribor,
Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor,
- petek, 30. november 2018, prostori DMSBZT
Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor.

STROKOVNI KLINIČNI VEČERI v sodelovanju
z zavodi v regiji ter regijskimi člani, ki se interesno
združujejo v strokovnih sekcijah pri Zbornici – Zvezi,
poudarek na timskem pristopu v procesu obravnave
pacientov, **vsak tretji četrtek v mesecu, prostori
društva, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor, od 16.00
do 19.00 (4 pedagoške ure):**

18. januar SKRITA MOČ UMA – UPORABA
MEDICINSKE HIPNOZE
Jernej Kocbek, dipl. zn., terapevt
medicinske hipnoze
PRIKAZ PRIMERA
INDIVIDUALNE IN SKUPINSKE
HIPNOZE
PRIMERI IZ PRAKSE
Gašper Grobelšek, dr. med.,
specializant otroške in mladinske
psihiatrije
Nina Kozinc, dipl. psihologinja

15. februar REDNI LETNI IN VOLILNI
OBČNI ZBOR DRUŠTVA
SPODBUJANJE AKTIVNE
VLOGE PACIENTA IN NJEGOVE
DRUŽINE V PATRONAŽNI
OBRAVNAVI Mag. Andreja Krajnc,
Danica Hriberšek, dipl. m. s., Stanka
Krajnc, dipl. m. s.

15. marec SODOBNI PRISTOPI
MEDICINSKE SESTRE PRI
ZDRAVLJENJU MULTIPLE
SKLEROZE
Melita Kokol, dipl. m. s., Olga
Žunkovič, mag. zdr. nege

19. april ASERTIVNI PACIENT – KDAJ SO
PRAVICE VIR AGRESIJE
Kristjan Jejčič, dr. med., spec. psih.
OZAVEŠČANJE ZDRAVSTVENIH
DELAVCEV O UVELJAVLJANJU
NIČELNE TOLERANCE DO
NASILJA V ZDRAVSTVENIH
USTANOVAH
Simona Podgrajšek, dipl. m. s, univ.
dipl. org.

17. maj PALIATIVNA OSKRBA BOLNIKA
Vesna Ribarič Zupanc, dr. med.
PREDSTAVITEV RADIOTERAPIJE
Matej Romih, dipl. inž. radiol.,
Stanislav Prčić, dipl. inž. radiol.
OSKRBA BOLNIKA Z
RADIODERMATITISOM
Martina Draganič, dipl. m. s., Metka
Miško, dipl. m. s.
PRIPRAVA IN APLIKACIJA
CITOSTATSKE TERAPIJE
PRI BOLNIKU Z RAKOM NA
SYSTEMSKEM ZDRAVLJENJU
Irena Tominc Krajnc, mag. zdr.
nege, Suzana Mlaker, dipl. m. s.,
Marija Horvat, dipl. m. s.

20. september KRONIČNO VNETNE ČREVESNE
BOLEZNI
UČIMO SE OD PACIENTOV
prim. Cvetka Pernat Drobež, dr.
med., spec.
ŽIVLJENJE Z BIOLOŠKO
TERAPIJO
Alenka Kramberger, dipl. m. s.
CROHNOVA BOLEZEN SKOZI
OČI ENDOSKOPIJE
Brigita Hekič, dipl. m. s.
KATJINA ZGODBA, Katja Kolarič

18. oktober OPERACIJA VDRTIH PRSI
Damijan Vidovič, dr. med, spec.
torakalne kirurgije
ZDRAVSTVENA NEGA
PACIENTA Z VDRTIMI PRSMI
Darinka Žamut, dipl. m. s.

15. november DIABETIČNA RETINOPATIJA
Katarina Šiško, dr. med., spec. oftal.
OBRAVNAVA PACIENTA Z
DIABETIČNO RETINOPATIJO Z
VIDIKA MEDICINSKE SESTRE
Gabrijela Maurič, dipl. m. s.
20. december ČLOVEK, KDO SI?
mag. Saša Ropač

STROKOVNI SEMINARJI, UČNE DELAVNICE KOMPETENČNI CENTER / RAZISKOVALNA DEJAVNOST

Kompetenčni center predstavlja razvojno-raziskovalni center v zdravstveni in babiški negi v regiji, kjer sodelujejo partnerji iz regije in zunaj nje (posamezniki, regijski člani, ki se interesno združujejo v strokovnih sekcijah pri Zbornici – Zvezi, zdravstvene, socialno-varstvene ustanove, izobraževalne institucije), z namenom razvijati znanje in ključne kompetence zaposlenih v zdravstveni in babiški negi v obsegu potreb, ki izhajajo iz regije.

- Učne delavnice **POKLICNIH AKTIVNOSTI IN KOMPETENC**: opis aktivnosti in praktično usposabljanje za izvajanje aktivnosti zdravstvene nege, razvoj interaktivnih orodij učenja in usposabljanja: **učne delavnice bodo sprotno objavljene na spletni strani društva in v Utripu.**

- Učne delavnice s področja **ALTERNATIVNIH IN KOMPLEMENTARNIH PRISTOPOV ZA OHRANJANJE ZDRAVJA IN DOBREGA POČUTJA**: **učne delavnice bodo sprotno objavljene na spletni strani društva in v Utripu.**

Predavanja Sanje Lončar, ki vodi civilnodružbeno gibanje Skupaj za zdravje človeka in narave, ki izdaja tudi mesečne novice v okviru društva Ognjič in Adriane Dolinar, ki nas bosta seznanjali z zdravilno močjo zelišč in narave, v mesecih januar, februar, marec, april, september, oktober, november, **1-krat mesečno, po dve šolski uri, ob 16.00 uri, prostori društva, Ulica heroja Jevtiča 5.**

iVitalis tečaj bo vodil Petr Zupan, iVitalis vaditelj, TFH praktik, specialist zdravljenja z zvokom, iz zavoda Bisernica. Udeležencem ponuja poleg praktičnih, zdravju prijaznih vaj še teoretične osnove uporabne kineziologije. Na iVitalis tečaju se bomo učili tehnik in metod za samopomoč pri naravnem zdravljenju. Pridobili bomo znanja o blokadi energijskih tokov, odpravi energijskih zastojev na meridianih z masažo nevrolimfatičnih ter nevrovaskularnih točk, balansiranju telesa po

načelu 5 elementov, sproščanju stresa, zmanjševanju bolečin. Srečanja bodo potekala **1-krat tedensko, po dve šolski uri. Začetek v torek, 13. 2. 2018, ob 16.00 uri, prostori društva, Ulica heroja Jevtiča 5.**

Predavanja za osebno rast mag. Saše Ropač, ki ozavešča ljudi o lastnih zmožnostih neomejenega razvoja, seznanjala nas bo s postopki in aktivacijami celostne kreacije človeka, za pomoč pri delu s pretežno bolnimi, ki imajo poleg telesa velikokrat ranjeno tudi dušo in srce. Za boljše razumevanje pacientov in njihovih svojcev, predvsem pa tudi nas samih: **vsak prvi četrtek v mesecu, prostori društva, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor, od 16.00 do 18.00:**

4. januar SRCE, DUŠA, DUH – KDAJ SMO V CENTRU SEBE?
1. februar 1. februar GIBANJE ZAPISOV V NAS
1. marec MOČ MISLI IN NOTRANJE TIŠINE
5. april ČAS – ZUNANJI IN NOTRANJI ČAS, ZAKAJ NAM GA MORDA PRIMANJKUJE?
3. maj KAJ PREDIHUJEMO SKOZI ŽIVLJENJE?
7. junij KREACIJA SKOZI ARHETIP NAŠE SPOLNE ENERGIJE
6. september VODA, ZAPISI TEKOČIN V NAS
4. oktober PREJEMANJE IN IZLOČANJE, KDAJ SMO V RAVNOVESJU?
8. november KNJIŽNICA MODROSTI

- **PODPORNA SUPERVIZIJA IN SVETOVANJE ZAPOSLENIM V ZDRAVSTVENI IN BABIŠKI NEGI TER OSKRBI**

Skupinska in individualna pogovorna srečanja (Silvana Rafolt, mag. zdr. nege, transakcijski analitik, praktik z mednarodno diplomom), prostori DMSBZT Maribor, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor, termini bodo sprotno objavljeni na spletni strani društva in v Utripu.

PUBLICISTIČNA in ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

- Izdaja zbornikov predavanj s strokovno recenzijo in CIP kataložnim zapisom ob izvedbi strokovnih seminarjev.

- Izdaja strokovne literature v sklopu raziskovalne dejavnosti.

- Izdaja prenovljene predstavitvene zloženke društva in promocijskega materiala.
- Aktivnosti na področju zbiranja, vodenja in urejanja strokovne literature v regiji, »STROKOVNA KNJIŽNICA«.

AKTIVNOSTI NA PODROČJU VSEŽIVLJENJSKEGA IZOBRAŽEVANJA – UČENJE TUJIH JEZIKOV

- Splošna angleščina za prave začetnike – letni program;
- nadaljevalni tečaj angleščine – srednja raven intermediate – letni program.

MEDNARODNI DAN ŽENA

Ogled gledališke predstave, ženski popoldan.

MEDNARODNI DAN MEDICINSKIH SESTER in BABIC

Maj 2018: »Aktivno sodelovanje regije z Zbornico – Zvezo ob mednarodnih dnevih babic (5. maj) in medicinskih sester (12. maj)« na dnevih medicinskih sester in babic in na svečani akademiji.

MEDGENERACIJSKO, MEDREGIJSKO IN MEDNARODNO SODELOVANJE

SODELOVANJE Z REGIJSKIMI STROKOVNIMI DRUŠTVI IN STROKOVNIMI SEKCIJAMI PRI ZBORNICI – ZVEZI

JESENSKA STROKOVNA ESKURZIJA: drugi teden v septembru 2018, zbiramo predloge članov.

PREDNOVOLETNA SVEČANOST DRUŠTVA S PODELITIVIJO NAJVIŠJIH PRIZNANJ DRUŠTVA, SREBRNI ZNAK IN ČASTNI ČLAN DRUŠTVA

JANUAR

- Z novim letom znova začnemo mesečne pohode na različne lokacije v okolici Celja in celjske regije pod vodstvom Jane Petelinšek in Anice Kremžar, obveščali vas bomo o lokaciji in datumu pohodov. Pohodi bodo zadnje soboto vsak mesec.
- Tečaj angleškega jezika, ki poteka celo šolsko leto.
- Tečaj nemškega jezika, ki poteka celo šolsko leto.
- »Strokovni popoldnevi«, četrtek, 25. 1. 2018; Srednja zdravstvena šola ob 15. uri, 1. nadstropje.

AKTIVNOSTI NA PODROČJU AKTIVOV, INTERESNIH DEJAVNOSTI, PREŽIVLJANJA PROSTEGA ČASA, termini bodo sprotno objavljeni na spletni strani društva in v informativnem biltenu Utrip:

- **AKTIV DIJAKOV IN ŠTUDENTOV** (aktivno sodelovanje v društvenih dejavnostih);
- **AKTIV UPOKOJENIH** (termini dogodkov bodo sprotno objavljeni), aktivno vključevanje v dejavnosti društva;
- **DELOVNA SKUPINA ZA OHRANJANJE ZGODOVINE ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE:** aktivnosti na področju zbiranja in urejanja zgodovinskih virov, stalna inčasne zgodovinske razstave v prostorih društva in v regiji delovanja;
- **PEVSKI ZBOR DRUŠTVA »La Vita«:** sodelovanje na društvenih in kulturnih prireditvah v regiji in širše, 5. letni koncert zbora, 6. božično-novoletni koncert za bolnike in svojce v bolnišnični kapeli Antona Martina Slomška, zborovodkinja Klementina Mikec Korpič, vodja dejavnosti Anemarija Smonkar;
- **LIKOVNA DEJAVNOST:** likovna skupina pod mentorstvom Simone Šuc, akademske slikarke, redne delavnice, likovne kolonije, razstave, vodja dejavnosti Boža Majcen;
- **IZLETNIŠTVO, POHODNIŠTVO, NORDIJSKA HOJA,**
- **KULTURNO, UMETNIŠKO, LITERARNO DRUŽENJE.**

Obiščite nas na naši spletni strani www.dmsbzt-mb.si in se nam pridružite.

Vaše zaupanje – naša odgovornost!
V imenu UO DMSBZT Maribor,
Ksenija Pirš, predsednica

DMSBZT Celje

- Potopisi naših članov v četrtek, 25. 1. 2018, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje, druženje.
 - TPO, 9. 1. 2018, ob 12.30, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje, Sekcija reševalcev, Branko Kešpert, mag. zdr. nege.
 - Občni zbor DMSBZT Celje.
- #### **FEBRUAR**
- »Strokovni popoldnevi«, četrtek, 22. 2. 2018, ob 15. uri, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje.
 - Potopisi naših članov, četrtek, 22. 2. 2018, Srednja

zdravstvena šola, 1. nadstropje, druženje.

- TPO, 6. 2. 2018, ob 12.30, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje, Sekcija reševalcev, Branko Kešpert, mag. zdr. nege.
- Planinski pohod zadnjo soboto v mesecu.

MAREC

- »Strokovni popoldnevi«, četrtek, 22. 3. 2018, ob 15. uri, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje.
- Potopisi naših članov, četrtek, 22. 3. 2018, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje, druženje.
- Ob začetku tekaške sezone bodo tudi letos naše maratonke sodelovale na različnih maratonskih tekih.
- Planinski pohod zadnjo soboto v mesecu.

APRIL

- »Strokovni popoldnevi«, četrtek, 19. 4. 2018, ob 15. uri, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje.
- Potopisi naših članov, četrtek, 19. 4. 2018, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje, druženje.
- Planinski pohod zadnjo soboto v mesecu.
- Enodnevni izlet za upokojene sestre in ostale člane DMSBZT Celje.

MAJ

- 16. 5. 2018 – svečana prireditev ob 12. maju, mednarodnem dnevu medicinskih sester in babic s podelitvijo srebrnih znakov in zahval, Narodni dom Celje, ob 18. uri.
- »Varnost in kakovost«, obvezne vsebine, datum izvedbe sporočimo naknadno.
- »Strokovni popoldnevi«, četrtek, 17. 5. 2018, ob 15. uri, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje.
- Potopisi naših članov četrtek, 17. 5. 2018, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje, druženje.
- Planinski pohod zadnjo soboto v mesecu.

JUNIJ

- **Tridnevni izlet** prvi vikend v juniju za vse člane in članice DMSBZT Celje. Izlet bo raziskovanje severnega dela Italije.

JULIJ

- Pohod med Triglavskimi jezeri, začetek julija, po dogovoru.

SEPTEMBER

- Večdnevno potovanje članov DMSBZT Celje.
- »Strokovni popoldnevi«, četrtek, 27. 9. 2018, ob 15. uri, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje.
- Potopisi naših članov, četrtek, 27. 9. 2018, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje, druženje.

- TPO, 18. 9. 2018 ob 12.30, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje, Sekcija reševalcev, Branko Kešpert, mag. zdr. nege.
- Planinski pohod zadnjo soboto v mesecu.

OKTOBER

- 17. Strokovno srečanje medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Celje in Splošne bolnice Celje.
- »Strokovni popoldnevi«, četrtek, 18. 10. 2018, ob 15. uri, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje.
- Potopisi naših članov, četrtek, 18. 10. 2018, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje, druženje.
- Planinski pohod zadnjo soboto v mesecu.
- Martinovanje.

NOVEMBER

- »Strokovni popoldnevi«, četrtek, 22. 11. 2018, ob 15. uri, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje.
- Potopisi naših članov, četrtek, 22. 11. 2018, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje, druženje.
- Planinski pohod zadnjo soboto v mesecu.
- Etika in zakonodaja, obvezne vsebine.

DECEMBER

- TPO, 11. 12. 2018 ob 12.30, Srednja zdravstvena šola, 1. nadstropje, Sekcija reševalcev, Branko Kešpert, mag. zdr. nege.
- Opera ali balet za zaključek leta, z avtobusnim prevozom.
- Pogostitev in predstava za naše upokojene članice in člane DMSBZT Celje.
- Novoletno presenečenje za otroke članov DMSBZT Celje.
- Zaključni pohod naših članic in članov v okolico Celja.

V letu 2018 načrtujemo še nekaj predstav in muzikalov. DMSBZT Celje navaja dogovorjene datume in teme, o dodatnih izobraževanjih ali predavanjih in dogodkih ter o strokovnih izpopolnjevanjih s področja obveznih vsebin – modul licenca: »KAKOVOST IN VARNOST V ZDRAVSTVU, TPO, ZAKONODAJA S PODROČJA ZDRAVSTVA IN POKLICNA ETIKA« vas bomo obveščali naknadno z objavo v Utripu in na spletnih straneh društva.

V imenu DMSBZT Celje,
Tomislava Kordiš, predsednica

DMSBZT GORENJSKE

Januar:

20. januar – tečaj teka na smučeh v Ratečah ali na Pokljuki

25. januar – Klinično popoldne: Patronažno varstvo in problemi na terenu, Jesenice, Splošna bolnišnica

Februar:

15. februar – Čajanka: Bled, Hotel Astoria

Marec:

8. marec – občni zbor s strokovnim izobraževanjem, Bled, Hotel Astoria

April:

12. april – klinični večer s študenti Fakultete za zdravstvo Angele Boškin

Maj:

Udeležba na slovesnosti ob 12. maju, mednarodnem dnevu medicinskih sester in 5. maju, mednarodnem dnevu babic.

17. maj – strokovno izobraževanje iz obveznih vsebin – Kakovost in varnost v zdravstvu: modul licenca

24. maj – ustvarjalna delavnica (kraj in vsebino sporočimo naknadno)

Junij:

Izlet upokojenih medicinskih sester – točen kraj in datum sporočimo naknadno.

16. junij – planinski pohod

September:

Dvodnevni planinski pohod v Dolomite.

Oktober:

18. oktober – strokovno izobraževanje iz obveznih vsebin v sodelovanju s Sekcijo reševalcev v zdravstvu

TPO z uporabo AED – Zavarovalnica Triglav Kranj oz. Etika in zakonodaja v praksi zdravstvene in babiške nege.

Večdnevni izlet v Lizbono (točen datum sporočimo naknadno).

27. oktober – planinski pohod.

Oktober – sodelovanje na Ljubljanskem maratonu z meddruštvenim delovanjem.

November:

22. november – ustvarjalna delavnica (kraj in vsebino sporočimo naknadno)

December:

8. december – svečanost DMSBZT Gorenjske ob zaključku leta ter podelitev priznanj srebrni znak in naziv častni član društva.

Prednovoletno srečanje upokojenih članic društva.

V letu 2018 bomo organizirali:

- tečaj tujega jezika,
- tečaj uporabe programskih paketov Microsoft Office,
- 8 abonmajskih kart za gledališke predstave od januarja do aprila ter od oktobra do decembra,
- športne aktivnosti: pilates, rekreacija, joga,
- tečaj country plesa.

Alenka Bijol,
predsednica DMSBZT Gorenjske

DMSBZT Nova Gorica

Strokovna izpopolnjevanja:

1. Okvirna tema: Temeljni postopki oživljanja z uporabo AED. Kraj srečanja: Nova Gorica. Čas srečanja: januar 2018.

2. Okvirna tema: Poklicna etika in zakonodaja v zdravstvu. Kraj srečanja: določimo naknadno. Čas srečanja: maj 2018.

3. Okvirna tema: Kakovost in varnost v zdravstvu. Kraj srečanja: določimo naknadno. Čas srečanja: oktober 2018.

4. Okvirna tema: Krajše delavnice. Kraj in čas srečanj določimo naknadno.

Druženja:

1. Redni volilni občni zbor društva. Kraj: Vrtojba. Čas: marec 2018.

2. Strokovna ekskurzija. Kraj: določimo naknadno. Čas: maj 2018.

3. Prednovoletno srečanje. Kraj: določimo naknadno. Čas srečanja: 24. 11. 2018.

4. Večkrat letno druženje v skupinah, ki delujejo v našem društvu.

5. Pohodi:

2-krat pohod: kraj in datum določimo naknadno.

Društvene dejavnosti:

1. Seje Izvršnega odbora društva - večkrat letno, seja nadzornega odbora in druge seje vezane na delovanje Društva MSBZT Nova Gorica.
2. Vključevanje v naloge in dejavnosti Zbornice-Zveze.
3. Sodelovanje z ostalimi društvi in strokovnimi sekcijami.

DMSBZT Koroške

V skladu s sklepi sej (13. 10. 2016 in 9. 10. 2017) članov Upravnega odbora Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koroške bo društvo za svoje člane v letu 2018 organiziralo 5 strokovnih izobraževanj, namenjenih vsem profilom izvajalcev s področja zdravstvene in babiške nege (ZBN). Vsi izvajalci izobraževanj, razen Saše Ropač, so strokovnjaki ZBN.

Načrt strokovnih izobraževanj Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koroške za 2018:

1. Tema izobraževanja: Demenca; datum: **11. januar 2018** ob 14.00; trajanje: 1,5 ure; predavateljica: Dalija Pečovnik; kraj: Gimnazija oz. Srednja zdravstvena šola Slovenj Gradec
2. Tema izobraževanja: Patronažne medicinske sestre in dojenje, **6. februar 2018** ob 14.00; trajanje: 1,5 ure; predavateljica: Mateja Učakar; kraj: Zdravstveni dom Ravne na Koroškem
3. Tema izobraževanja: Srce in duša, datum: **marec 2018** na zboru članov društva; trajanje 1,5 ure; predavateljica: Saša Ropač, kraj: bo na lokaciji zbora članov
4. Tema izobraževanja: Stališča in znanja

Lahko nas obiščete na spletnih straneh: www.drustvo-mszt-novagorica.si

Pišite nam na e. naslov: info@drustvo-mszt-novagorica.si

V imenu izvršnega odbora Društva MSBZT Nova Gorica,
Monika Kalin Vodopivec, podpredsednica

zdravstvenih delavcev o paliativni oskrbi; **12. april 2018** ob 14.00; trajanje 1,5 ure; predavateljica: Petra Kamnik,

kraj: Zdravstveni dom Ravne na Koroškem
5. Tema izobraževanja: Bolnišnične okužbe; **11. oktober 2018** ob 14.00 uri; predavateljica: Marjana Plaznik; kraj: Gimnazija oz. Srednja zdravstvena šola Slovenj Gradec

6. Tema izobraževanja: Profesionalna odgovornost strokovnjakov ZBN; **8. november 2018** ob 14.00 uri; trajanje 1,5 ure; predavateljica: Aleksandra Saša Horvat, kraj: Zdravstveni dom Ravne na Koroškem

V sodelovanju z Društvom medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Velenje bomo v letu 2018 organizirali izobraževanje iz obveznih vsebin: TPO, Kakovost in varnost v zdravstvu ter Zakonodaja s področja zdravstva in poklicna etika. Člani in članice bodo o datumu ter mestu izvedbe izobraževanj obveščeni preko spletne strani društva.

Petra Štigl,
predsednica društva

DMSBZT Koper

Organizator: SDMSBZT Koper v sodelovanju s Fakulteto za vede o zdravju Izola
Tema: TPO z uporabo AED za zaposlene v zdravstveni in babiški negi
Termin: januar 2018
Kraj: Fakulteta za vede o zdravju Izola

Organizator: SDMSBZT Koper
Tema: Kakovost in varnost v zdravstvu
Občni zbor SDMSBZT Koper
Termin: marec 2018
Kraj: Ortopedska bolnišnica Valdoltra
Organizator: SDMSBZT Koper

Tema: Etika v praksi zdravstvene in babiške nege in zakonodaja s področja zdravstva
Termin: november 2018
Kraj: Ortopedska bolnišnica Valdoltra

Organizator: SDMSBZT Koper
Dogodek: Slovesnost ob mednarodnem dnevu medicinskih sester in babic s podelitvijo najvišjih priznanj SDMSBZT Koper – srebrnih znakov
Termin: maj 2018
Kraj: Portorož, Kongresni center Bernardin

Organizator: SDMSBZT Koper
Dogodek: Slovesnost ob zaključku leta s podelitvijo jubilejnih priznanj SDMSBZT Koper
Termin: december 2018
Kraj: Portorož, Kongresni center Bernardin

Kontakt: Doroteja Dobrinja,
doroteja.dobrinja@gmail.com;

Izletniški program in strokovna ekskurzija:

- maj in september 2018 – izlet, termin, lokacija in program bodo objavljeni na spletni strani SDMSBZT,
- jeseni 2018 – strokovna ekskurzija, program, termin in lokacija bodo objavljeni na spletni strani SDMSBZT.

Enodnevni pohodi – program bo objavljen na spletni strani društva.

V imenu UO SDMSBZT Koper,
Doroteja Dobrinja, predsednica

DMSBZT Novo mesto

V društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Novo mesto smo na redni seji izvršnega odbora dne 11. 10. 2017 sprejeli naslednji program strokovnih izobraževanj in ostalih dejavnosti za leto 2018:

Januar: 10. Dnevi Marije Tomšič – Zdravstvena nega v luči globalnih izzivov

Datum in kraj srečanja: 18. in 19. 1. 2018 v Dolenjskih Toplicah

Februar: Sočutno spremljanje žalujočih in srečevanje z minljivostjo v zdravstvu

Redni letni občni zbor

Datum in kraj srečanja: od 10. do 15. 2. 2018 v Novem mestu

Marec: Etika in zakonodaja v ZN

Datum in kraj srečanja: od 20. do 25. 3. 2018 v Novem mestu

Interventna kardiološka diagnostika – kdo smo in kaj delamo

Datum in kraj srečanja: od 10. do 20. 3. 2018 v Novem mestu

April: TPO z uporabo AED

Datum in kraj srečanja: od 10. do 20. 4. 2018 v Novem mestu

Maj: Varno rokovanje z zdravili

Srečanje ob dnevu medicinskih sester

Datum in kraj srečanja: 17. 5. 2018 v Novem mestu

September: Kakovost in varnost v zdravstveni negi

Datum in kraj srečanja: od 20. do 25. 9. 2018 v Novem mestu

Oktober: Izzivi v zobozdravstvu

Datum in kraj srečanja: od 10. do 20. 10. 2018 v Novem mestu

TPO z uporabo AED

Datum in kraj srečanja: od 10. do 20. 10. 2018 v Novem mestu

November: Patronažna dejavnost

Datum in kraj srečanja: od 10. do 15. 11. 2018 v Novem mestu

TPO z uporabo AED

Datum in kraj srečanja: od 10. do 20. 10. 2017 v Novem mestu

December: Novoletno srečanje – podelitev srebrnih znakov

Datum in kraj srečanja: 13. 12. 2018 na Prepihu

Pridržujemo si pravico do sprememb programa, za informacije se lahko obrnete na e-mail: jozica.resetic@sb-nm.si ali karmen.janezic@sb-nm.si

Program pohodov za leto 2018

7. 3. 2018 – Planina nad Vrhniko

4. 4. 2018 – Machova pot

9. 5. 2018 – Hleviška planina

6. 6. 2018 – Matajur

3. 10. 2018 – Bevkov vrh, Sivka

7. 11. 2018 – pohod v neznanu

Za pohode je odgovorna Marjeta Martinčič.

Zapisala: Karmen Janežič

mag. Jožica Resetič,
predsednica društva

Strokovno društvo medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja

DMSBZT Pomurja

I. STROKOVNA IZPOPOLNJEVANJA

JANUAR

- **Kakovost in varnost v zdravstvu, 20. 1. 2017**
– Vivat, Moravske Toplice, modul licence
- Medosebni odnosi

FEBRUAR

- Zdravstvena nega ginekoloških pacientk

MAREC

- Supervizija v zdravstveni negi

APRIL

- **Poklicna etika in zakonodaja v zdravstvu – Vivat, Moravske Toplice, modul licence**
- Sodelovanje – sejem Medical
- Sodelovanje z NIJZ ob 7. aprilu na lokalni ravni

MAJ

- Strokovno srečanje s podelitvijo srebrnih znakov in priznanj ob 12. maju na lokalni ravni
- Strokovno srečanje na temo mednarodnega dneva medicinskih sester in babic

JUNIJ

- Tehnike sproščanja – delavnice

SEPTEMBER

- Zdravstvena nega na primarni ravni
- Etični problemi in dileme pri delu z umirajočim – DSO Ljutomer

OKTOBER

- 9. Pomurski simpozij o kronični rani

NOVEMBER

- **Kakovost in varnost v zdravstvu – Vivat, Moravske Toplice, modul licence**
- Status medicinskih sester v družbi s predstavitvijo rezultatov raziskave
- **TPO Z AED, modul licenca**

II. EKSKURZIJE

- Enodnevna strokovna ekskurzija – april ali maj
- Predbožična ekskurzija – december

REDNI LETNI ZBOR ČLANOV, 2. marec 2018, Vivat, Moravske Toplice

III. REKREACIJA

- Planinski pohod
- Maraton treh src Radenci, maj
- Kolesarski maraton, september
- Kopanje v Hotelu Vivat, Moravske Toplice
- Plesni tečaj

IV. KULTURNE DEJAVNOSTI

- Nastop vokalne skupine Žarek
- Ogled gledališke predstave ali koncerta – 8. marec
- Ogled predstave ljubiteljske gledališke skupine DMSBZT Pomurja

V. SREČANJA

- Udeležba na osrednjem slovenskem srečanju ob mednarodnem dnevu medicinskih sester, 12. maj
- Srečanje upokojenih medicinskih sester, november
- Skupine za samopomoč in osebnostno rast, vse leto

VI. RAZISKOVALNA SKUPINA

- Raziskava o statusu medicinskih sester v družbi

VII. Vključevanje DMSBZT v lokalno okolje

VIII. TEČAJI TUJIH JEZIKOV

- Začetni in nadaljevalni tečaj angleškega in nemškega jezika (če bo dovolj prijav)

IX. ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

- Sodelovanje pri izdaji zbornika ob 9. Pomurskem simpoziju o kronični rani

X. DRUGE AKTIVNOSTI PO DOGOVORU IN POTREBAH V DRUŠTVU

Program dela se lahko med letom še dopolnjuje in spreminja.

V imenu izvršnega odbora DMSBZT Pomurja,
Dragica Jošar, predsednica

DMSBZT Ptuj - Ormož

Na 3. redni seji 29. 9. 2017 DMSBZT Ptuj - Ormož je predsedstvo društva sprejelo program dela za leto 2018. Programi strokovnih izobraževanj so namenjeni zaposlenim v zdravstveni in babiški negi in so usklajeni z obveznimi vsebinami.

STROKOVNA IZOBRAŽEVANJA

- 27. 1. 2018 – TPO z vključenim AED (60 udeležencev), modul obvezne vsebine.
- 17. 2. 2018 – Zakonodaja s področja zdravstva in poklicna etika, modul obvezne vsebine.
- 10. 3. 2018 – TPO z vključenim AED (60 udeležencev), modul obvezne vsebine.
- 19. 5. 2018 – Kakovost in varnost v zdravstvu, modul obvezne vsebine.
- 13. 10. 2018 – TPO z vključenim AED (60 udeležencev), modul obvezne vsebine.
- 16. 11. 2018 – Komunikacija, obvladovanje in preprečevanje okužb v povezavi z zdravstveno oskrbo.
- Klinični večeri z izbranimi temami bodo objavljeni naknadno.

SREČANJA

- Sodelovanje z Zbornico – Zvezo ob mednarodnem dnevu medicinskih sester (12. maj) in babic (5. maj).
- 7. 5.–12. 5. 2018 – Aktivnosti za promocijo zdravstvene in babiške nege v regiji.

KULTURNE DEJAVNOSTI

- 23. 3. 2018 – Gledališka predstava ob dnevu žena in materinskem dnevu

IZLETNIŠTVO

- Junij – planinski izlet na Košuto
- Junij – Poli maraton Ptuj

ZAKLJUČEK LETA

- 7. 12. 2018 – zaključek leta v Hotelu Roškar

OSTALE AKTIVNOSTI DRUŠTVA

- 17. 2. 2018 – Redni občni zbor DMSBZT Ptuj – Ormož v Hotelu Roškar,
- načrtujemo od 3 do 4 redne seje predsedstva društva,
- sodelovanje z Zbornico – Zvezo,
- sodelovanje v odboru regijskih strokovnih društev,
- sodelovanje v lokalnem okolju,
- povezave z nevladnimi organizacijami,
- spremljanje aktualnih dogodkov na področju zdravstva, zdravstvene in babiške nege.

Tanja Ribič Vidovič,
predsednica društva

DMSBZT Velenje

AKTIVNOSTI NA PODROČJU VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

1. Tečaj standardnih plesov
2. Delavnica sodobnih kuharskih tehnik
3. Planinski pohod
4. Enodnevno potepanje po Sloveniji

1. Januar 2018 – Etika in zakonodaja v zdravstvu
2. Februar 2018 – Kakovost in varnost v zdravstvu
3. Marec 2018 – Prepoznava in ukrepanje ob zastrupitvah
4. April 2018 – Bolezni oči
5. Maj 2018 – Svečana proslava ob mednarodnem dnevu medicinskih sester
6. Junij 2018 – Kako nas obvladuje tesnoba?
7. September 2018 – Kako deluje zdravstvo ob množičnih nesrečah in AMOK dogodkih?
8. Oktober 2018 – Izlet DMSBZT Velenje
9. November 2018 – Gastrointestinalne težave, bolezn sodobnega časa
10. December 2018 – Kulturna predstava ali strokovno predavanje,
>> tradicionalno prednovoletno druženje članov DMSBZT Velenje.

Natančen datum, kraj izvedbe in izvajalec bo sporočen naknadno. Izvršni odbor lahko v primeru nepredvidenih zapletov organizira nadomestna predavanja. V primeru predlogov s strani članov društva lahko organiziramo strokovna in družabna srečanja tudi izven programa dela.

Delavnice TPO z AED iz modula obveznih vsebin bomo organizirali mesečno, termini bodo določeni naknadno.

Program je bil potrjen na 6. redni seji vseh IO DMSBZT Velenje, 20. 10.2 017.

mag. Janez Kramar,
predsednik društva

Sekcija MS in ZT v medicini dela, prometa in športa

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Ocena tveganja delovnih mest**

Datum: 22. 9. 2018

Kraj: Hotel Šport Otočec

b. Naslov: **Poškodbe z ostrimi predmeti pri zdravstvenih delavcih**

Datum: 30. 3. 2018

Kraj: Ljubljana

c. Naslov: **Organizacijski in psihosocialni dejavniki tveganja na delovnem mestu**

Datum: 24. 11. 2018

Kraj: Portorož

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Nevenki Šestan, e-pošta: nevenka.sestan@gmail.com

Predsednica Sekcije MS in ZT v medicini dela, prometa in športa,
dr. Nevenka Šestan

Sekcija MS in ZT v psihiatriji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Svetovalne in motivacijske tehnike za delo s pacienti, VI. del**

Datum: 22. in 23. marec 2018

Kraj: Rogaška Slatina

2. Sodelovanje pri organizaciji srečanj

a. Sodelovanje pri organizaciji strokovnega srečanja s PB Begunje

Naslov: **Prepoznavanje in obravnava pacienta s samomorilnim vedenjem na vseh ravneh zdravstvenega varstva v različnih življenjskih obdobjih**

Datum: 25. maj 2018

Kraj: PB Begunje

b. Sodelovanje pri organizaciji strokovnega srečanja s Pediatrično kliniko Ljubljana, UKC Ljubljana

Naslov: **Celostna obravnava otroka in mladostnika s težavami na področju duševnega zdravja in/ali motnjo v telesnem in duševnem razvoju**

Datum: 10. oktober 2018

Kraj: UKC Ljubljana

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri brane.bregar@gmail.com.

Predsednik Sekcije MS in ZT v psihiatriji,
mag. Branko Bregar

Sekcija MS v vzgoji in izobraževanju

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Varnost in kakovost v zdravstveni negi in oskrbi, strokovni seminar z učnimi delavnicami**

Datum: torek, 20. marca 2018

Kraj: Celje

b. Naslov: **Etika in komunikacija v zdravstveni negi in oskrbi**

Datum: sreda, 29. avgusta 2018

Kraj: Jesenice

2. Drugi dogodki strokovne sekcije

a. Dogodek: **Učne delavnice za učitelje in mentorje v zdravstveni negi in oskrbi**

Datum: september, oktober 2018

Kraj: Ljubljana

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Ireni Šumak, e-pošta irena.sumak@gmail.com ali tel.: 031 535 841.

Predsednica Sekcije MS v vzgoji in izobraževanju,
Irena Šumak

Sekcija MS in ZT v anesteziologiji, intenzivni terapiji in transfuziologiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **51. strokovni seminar**

Datum: 18. in 19. 5. 2018

Kraj: Rogaška Slatina

b. Naslov: **Mehanska ventilacija**

Datum: 8. 3. 2018 in 22. 11. 2018

Kraj: Ljubljana

c. Naslov: **Hemodinamski monitoring**

Datum: 4. 12. 2018

Kraj: Ljubljana

d. Naslov: **Delavnica transfuziologije**

Datum: 17. 10. 2018

Kraj: Ljubljana

e. Naslov: **Žilni pristopi**

Datum: 20. 9. 2018

Kraj: Ljubljana

f. Naslov: **Delavnica obvladovanja bolečine**

Datum: 25. 11. 2018

Kraj: Ljubljana

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Dejanu Doberšku, dejan.dobersek@gmail.com.

Predsednik Sekcije MS in ZT v anesteziologiji, intenzivni terapiji in transfuziologiji,
Dejan Doberšek

Sekcija MS in ZT v operativni dejavnosti

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Perioperativna zdravstvena nega je v naših rokah**

Datum: 18. 5. 2018

Kraj: Ljubljana

2. Drugi dogodki strokovne sekcije

a. Naslov: **Moč za spremembe**

Datum: 23.–24. 11. 2018

Kraj: Ptuj

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Tatjani Požarnik, tatjana.pozarnik@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v operativni dejavnosti,
Tatjana Požarnik

Sekcija MS in ZT v babič

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Strokovno srečanje babic**

Datum: 20. 4. 2018

Kraj: Lipica

b. Naslov: **Strokovno srečanje babic**

Datum: 19. 10. 2018

Kraj: Ptuj

c. Naslov: **CTG šola**

Datum: maj, september 2018

Kraj: Ljubljana

2. Drugi dogodki strokovne sekcije

a. Dogodek: **Mednarodni dan babic**

Datum: 5. 5. 2018

Kraj: Celje

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Mateji Pogorelc, pogorelc.mateja@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v babič,
Mateja Pogorelc

Sekcija MS in ZT v pulmologiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Izzivi zdravstvene nege v pulmologiji**

Datum: april ali maj 2018

Kraj: določen naknadno

b. Naslov: **Spirometrija in inhalacijska terapija**

Datum: februar 2018

Kraj: prostori Zbornice – Zveze

2. Sodelovanje pri organizaciji srečanj

a. Naslov: **Ko si pljuča in srce podajo roko**

Datum: oktober 2018

Kraj: naknadno določen

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Maruši Ahačič, marusy.ahacic@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v pulmologiji,
Maruša Ahačič

Sekcija MS in ZT v pediatriji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Obravnavanje otroka in mladostnika s posebnimi in kompleksnimi potrebami**

Datum: 30. in 31. marec 2018

Kraj: kraj srečanja bo javljen naknadno

b. Naslov: **Prezgodaj rojeni otrok in novorojenec – posebnosti obdobja in aktivnosti medicinske sestre**

Datum: 12. in 13. oktober 2018

Kraj: kraj srečanja bo javljen naknadno

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Andreji Doberšek, dobercvet@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v pediatriji,
Majda Oštir

Sekcija MS in ZT v družinski medicini

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Skrb za lastno zdravje**

Datum: 9. in 10. 3. 2018

Kraj: Strunjan

2. Sodelovanje pri organizaciji srečanj

a. Naslov: **44. strokovno srečanje timov v osnovnem zdravstvu 2018**

Datum: 1. in 2. 6. 2018

Kraj: Ljubljana

3. Drugi dogodki strokovne sekcije

a. Dogodek: **Posvet odgovornih medicinskih sester zdravstvenih domov Slovenije**

Datum: april 2018

Kraj: Ljubljana

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Tadeji Bizjak,
e-naslov.sekcijasplosnemedicine@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v družinski medicini,
Tadeja Bizjak

Sekcija MS in ZT v oftalmologiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Otrok v oftalmologiji**

Datum: 18. 5. 2018

Kraj: Portorož

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Luciji Grudnik, e-pošta lucijagrudnik@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v oftalmologiji,
Lucija Grudnik

Sekcija MS in ZT v kirurgiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Učinkovita in varna zdravstvena nega kirurškega pacienta**

Datum: 21. 5. 2018

Kraj: Kongresni center Thermana Laško

b. Naslov: **Strokovni posvet vodilnim medicinskim sester v kirurgiji**

Datum: november 2018

Kraj: Ljubljana

c. Naslov: **Kirurške delavnice**

Datum: 8. 10. 2018

Kraj: Kongresni center Thermana Laško

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri predsednici SS Lidiji Fošnarč,
fosnaric@t-1.si ali tel. 040 742 237.

Predsednica Sekcije MS in ZT v kirurgiji,
Lidija Fošnarč

Sekcija MS in ZT v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Zdravstvena nega pacienta z motnjami uriniranja**

Datum: 15. 3. 2018

Kraj: javljen naknadno

2. Sodelovanje pri organizaciji srečanj

a. Naslov: **Specialna znanja s področja ZN pacientov z motnjami uriniranja**

Datum: predprijave v mesecu decembru, začetek druga polovici marca, zaključek v juniju

Kraj: javljen naknadno

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Veroniki Vidmar, e-pošta veronika.vidmar@ir-rs.si.

Predsednica Sekcije MS in ZT v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti,
Veronika Vidmar

Sekcija MS in ZT v onkologiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **45. strokovni seminar sekcije MS in ZT v onkologiji**

Datum: 18.–19. 5. 2018

Kraj: določen naknadno

b. Naslov: **Učna delavnica »Spodbujanje opustitve kajenja«**

Datum: oktober 2018

Kraj: Ljubljana, Zbornica – Zveza

c. Naslov: **Učna delavnica »Standardni postopki medicinskih sester v zvezi z venskim podkožnim prekatom – vensko valvulo«**

Datum: marec 2018

Kraj: Ljubljana, Zbornica – Zveza

2. Drugi dogodki strokovne sekcije

a. Dogodek: **udeležba na EONS – General meeting/Advisory Council Meeting 2018**

Datum: jesen 2018

Kraj: še ni znan

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Gordani Marinček Garić, e-naslov GMarincek@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v onkologiji,
Gordana Marinček Garić

Sekcija MS v enterostomalni terapiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Inkontinenca in rane – od preventive do kurative**

Datum: 6. in 7. 4. 2018

Kraj: določen naknadno

b. Naslov: **Letno srečanje enterostomalnih terapevtk Slovenije s strokovno vsebino: »Enterostomalna terapija danes in jutri«**

Datum: 19. 10. 2018

Kraj: predvidoma Ljubljana

c. Naslov: **Zdravstvena nega pacienta z nefrostomo in cistostomo – učne delavnice in zdravstvena nega pacienta s kolo-, ileo- in urostomo**

Datum: 23. 2. 2018

Kraj: določen naknadno – predvidoma Ljubljana

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Renati Batas, e-pošta renata.batas@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v enterostomalni terapiji,
Renata Batas

Sekcija MS in ZT v endokrinologiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Sladki februar – nadgradnje in osvežitveno izobraževanje o sladkorni bolezni za tim družinske medicine**

Datum: 1. in 2. 2. 2018

Kraj: Zreče

b. Naslov: **30 let Sekcije MS in ZT v endokrinologiji – redno letno srečanje članic sekcije z izobraževalno vsebino**

Datum: 4.–6. 10. 2018

Kraj: Ljubljana

2. Sodelovanje pri organizaciji srečanj

a. Naslov: **Sladkorna bolezen na primarni ravni zdravstvene dejavnosti**

Datum: marec 2018

Kraj: Ljubljana

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Jani Klavs, e-naslov janaklavs@gmail.com.

Predsednica sekcije MS in ZT v endokrinologiji,
Jana Klavs

Sekcija MS in ZT v nefrologiji, dializi in transplantaciji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Slavnostna akademija ob 30. obletnici delovanja sekcije**

Datum: 06. 4. 2018 ob 17. uri

Kraj: Festivalna dvorana, Ljubljana

b. Naslov: **Zapleti pri zdravljenju s peritonealno dializo**

Datum: 22. 9. 2018

Kraj: Ljubljana

c. Naslov: **Diabetes, hipertenzija in ledvična odpoved**

Datum: 27. 10. 2018

Kraj: Maribor

2. Sodelovanje pri organizaciji srečanj

a. Naslov: **Prehrana ledvičnih in dializnih bolnikov – delavnica**

Praktično izobraževanje na Onkološki kliniki

Datum: maj, 2018

Kraj: določen naknadno

3. Drugi dogodki strokovne sekcije

a. Dogodek: **Seja strokovne skupine na področju prehrane: Prehransko stanje pacienta v nadomestnem zdravljenju**

Datum: po dogovoru

Kraj: Zbornica – Zveza, Ljubljana

b. Dogodek: **Seja strokovne skupine na področju nacionalnih protokolov**

• Izdelava NP s področja hemodialize

• Revizija protokolov s področja PD

• Seja IO sekcije

Datum: 3. 3. 2018

Kraj: M Hotel, Ljubljana

c. **Preventivno delovanje sekcije v okviru svetovnega dneva ledvic 2018**

• Aktivnosti organizirajo in usklajujejo Zveza društev ledvičnih bolnikov, Slovensko nefrološko društvo in Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji.

• Preventivno delovanje sekcije na lokalni ravni v sodelovanju z društvom medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Izobraževanje na temo: Preprečevanje in obvladovanje kronične ledvične bolezni z znanjem

Datum: 7. 3. 2018

4. Izdaja strokovne literature

a. Monografija razvoja ZN v nadomestnem zdravljenju – zgodovina sekcije

Datum: april 2018

b. Nacionalni protokoli za klinično obdelavo pacienta, zdravljenega s peritonealno dializo

Datum: november 2018

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo po e-pošti info@nefroloska-sekcija.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v nefrologiji, dializi in transplantaciji,
Ana Koroša

Sekcija MS in ZT v endoskopiji in gastroenterologiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Učna delavnica »Mikrobiološko vzorčenje v endoskopiji«**

Datum: 29. 1. 2018

Kraj: Ljubljana

b. Naslov: **Učna delavnica »Perkutana endoskopska gastrotoma«**

Datum: 26. 2. 2018

Kraj: Ljubljana

c. Naslov: **Letni strokovni seminar**

Datum: 20. in 21. 4. 2018

Kraj: določen naknadno

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Tatjani Gjergjek, e-pošta gjergjek.tatjana@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v endoskopiji in gastroenterologiji,
Tatjana Gjergjek, dipl. m. s.

Sekcija reševalcev v zdravstvu

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

Učna delavnica: **TPO z AED (obvezne vsebine)**

Datum: večkrat v letu 2018

Kraj: regije po Sloveniji

Učna delavnica: **Oskrba dihalne poti in umetna ventilacija**

Datum: 14. 2. 2018

Kraj: Pekre pri Mariboru, IC URSZR

Učna delavnica: **Interpretacija EKG-ja**

Datum: 14. 3. 2018

Kraj: Celje

Seminar: **Strokovno srečanje reševalcev v zdravstvu**

Datum: 6. 4. 2018

Kraj: Zreče

Učna delavnica: **Vloga reševalcev v množičnih nesrečah, izvajanje triaže in osnove komunikacije na terenu**

Datum: 17. 5. 2018

Kraj: Ig pri Ljubljani, IC URSZR

Učna delavnica: **Imobilizacija s sodobnimi pripomočki**

Datum: 7. 6. 2018

Kraj: Sežana, IC URSZR

XII. Strokovno izobraževalno tekmovanje ekip NMP

Datum: 20.–22. 9. 2018

Kraj: Rogla

Učna delavnica: **Imobilizacija s sodobnimi pripomočki**

Datum: 24. 10. 2018

Kraj: Sežana, IC URSZR

Učna delavnica: **Interpretacija EKG-ja**

Datum: 15. 11. 2018

Kraj: Celje

Učna delavnica: **Oskrba dihalne poti in umetna ventilacija**

Datum: 28. 11. 2018

Kraj: Pekre pri Mariboru, IC URSZR

2. Sodelovanje pri organizaciji srečanj

Regijska društva MSBZT

Učna delavnica: **TPO z AED (obvezne vsebine)**

Datum: januar–december 2018

Kraj: po dogovoru

Sekcija MRMI pri SZD

Tečaj: **Ukrepanje zdravstva ob velikih nesrečah**

Datum: 25.–27. 1. 2018

Kraj: Novo mesto

SZUM, Sekcija MS in ZT v urgenci

25. mednarodni simpozij o urgentni medicini

Datum: junij 2018

Kraj: Portorož

3. Drugi dogodki

Veleslalom reševalcev (Rogla, 17. 1. 2018)

Strokovno srečanje sodnikov in organizatorjev

XII. Strokovno izobraževalnega tekmovanja ekip NMP Slovenije (Zreče, 5. 4. 2018)

Posvet vodij reševalnih postaj Slovenije (Zreče, 7. 4. 2018)

Opomba: organizator lahko spremeni čas in/ali kraj srečanja. Vsaka sprememba bo objavljena na spletni strani Zbornice – Zveze ter drugih družbenih omrežjih.

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri predsedniku sekcije (Danijel Andoljšek), e-naslov danijel.andoljsek@gmail.com ali tel. 031 380 286.

Predsednik Sekcije reševalcev v zdravstvu,
Danijel Andoljšek

**Sekcija MS in ZT v
zobozdravstvu**

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Izzivi v zobozdravstvu**

Datum: april 2018

Kraj: določen naknadno

b. Naslov: **3. srečanje zobozdravstvene vzgoje in preventive**

Datum: marec 2018

Kraj: določen naknadno

2. Drugi dogodki strokovne sekcije

a. Dogodek: **Strokovna ekskurzija**

Datum: jesen 2018

Kraj: sporočimo naknadno

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Marini Čok, e-pošta cok.marina@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v zobozdravstvu,
Marina Čok

Sekcija MS in ZT v sterilizaciji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Strokovni seminar**

Datum: 22. in 23. 3. 2018

Kraj: sporočimo naknadno

2. Sodelovanje pri organizaciji srečanj

a. Naslov: **Specialna znanja v sterilizaciji (UKC LJ in ZZ)**

Datum: april 2018

Kraj: sporočimo naknadno

3. Drugi dogodki strokovne sekcije

a. Dogodek: **Svetovni kongres**

Datum: oktober 2018

Kraj: sporočimo naknadno

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Nataši Piletič, e-naslov natasa.piletic@sb-nm.si.

Predsednica Sekcije MS in ZT v sterilizaciji,
Nataša Piletič

Sekcija MS in ZT v hematologiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Strokovno srečanje**

Datum: 13.–14. 4. 2018

Kraj: Zdravilišče Laško

b. Naslov: **Strokovno srečanje**

Datum: 12.–13. 10. 2018

Kraj: sporočimo naknadno

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Nataši Režun, e-naslov natasa.rezun@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v hematologiji,
Nataša Režun

Sekcija MS in ZT v urgenci

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a) Naslov: **2. strokovno srečanje triažnih medicinskih sester**

Datum: 31. januar 2018

Kraj: Ljubljana

b) Naslov: **Triaža v sistemu nujne medicinske pomoči v Republiki Sloveniji - Tečaj triaže po načelih Manchestrskega triažnega sistema**

Datum: 15. – 17. marec 2018 in 27. – 29. september 2018

Kraj: naknadno

c) Naslov: **Tečaj ATCN (Tečaj dodatnih postopkov zdravstvene nege pri obravnavi ogroženega poškodovanca)**

Datum: pomlad in jesen 2018

Kraj: Mariborsko Pohorje

d) Naslov: **Prepoznavna življenjsko ogroženega pacienta in reanimacija**

Datum: 13. april 2018

Kraj: Izola

e) Naslov: **Urgentni pacient**

Datum: 18. - 19. oktober 2018

Kraj: Čatež

2. Sodelovanje pri organizaciji strokovnih srečanj
a) Naslov: **24. mednarodni simpozij o urgentni medicini**
Datum: 14. – 16. junij 2018
Kraj: Portorož

3. Ostali dogodki strokovne sekcije
a) Dogodek: **12th European Congress on Emergency Medicine/EuSEN**
Datum: 8. – 12. september 2018
Kraj: Glasgow, Velika Britanija

- b) Dogodek: **13 th WFCCN Congress & 10 UINARS Congress**
Datum: 25. – 28. oktober 2018
Kraj: Beograd, Srbija

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Vidi Bračko,
e-naslov: vida.bracko@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v urgenci,
Vida Bračko

Sekcija MS in ZT v dermatovenerologiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja
a. Naslov: **Biološka zdravila v dermatovenerologiji**
Datum: 11. 5. 2018
Kraj: sporočimo naknadno
b. Naslov: **Šola povijanja**
Datum: 13. 4. 2018
Kraj: sporočimo naknadno
c. Naslov: **Šola povijanja**
Datum: 16. 11. 2018
Kraj: sporočimo naknadno

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri
Mojci Vreček, e-naslov mojca.vreckek@kclj.si.

Predsednica Sekcije MS in ZT v
dermatovenerologiji,
Mojca Vreček

Sekcija MS in ZT na internistično infektološkem področju

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja
a. Naslov: **Sodelovanje različnih strok pri obravnavi bolnika**
Datum: 13. 3. 2018
Kraj: sporočimo naknadno

- b. Naslov: **ZN bolnika, ki prejema protimikrobna zdravila**
Datum: 4. 10. 2018
Kraj: sporočimo naknadno

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Veroniki Jagodic Bašič,
e-naslov veronika.jagodic@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT na internistično infektološkem področju, Veronika Jagodic Bašič

Sekcija MS in ZT v socialnih zavodih

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja
a. Naslov: **Demenca**
Datum: 18. in 19. 4. 2018
Kraj: Ljubljana
2. Sodelovanje pri organizaciji srečanj
a. Naslov: **Srečanje vodij zdravstvene nege in oskrbe v socialnih zavodih**
Datum: 9. 3. 2017
Kraj: Ljubljana
3. Drugi dogodki strokovne sekcije
a. Dogodek: **delavnica Duhovnost v zdravstveni negi in oskrbi starostnika**
Datum: 14. 9. 2017
Kraj: Ljubljana

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Gabrijeli Valenčič, e-naslov gabrijela.valencic@gmail.com.

Predsednica Sekcije MS in ZT v socialnih zavodih,
Gabrijela Valenčič

Sekcija MS in ZT v kardiologiji in angiologiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja
 - a. Naslov: **Kardiološki bolnik in pridružene bolezni (sladkorna bolezen, demenca, pulmološka obolenja) – delovni naslov**
Datum: 1. in 2. 6. 2018
Kraj: Šmarješke Toplice

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Ireni Trampuš, e-naslov irena.trampus@kclj.si.

Predsednica Sekcije MS in ZT
v kardiologiji in angiologiji,
Tanja Žontar

Sekcija MS v managementu

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja
 - a. Naslov: **Management v ZN**
Datum: 24. 5. 2018
Kraj: sporočimo naknadno
 - b. Naslov: **Kategorizacija zahtevnosti bolnišnične ZN (učne delavnice)**
Datum: januar, april, oktober 2018
Kraj: sporočimo naknadno

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Saši Kadivec,
e-naslov Sasa.Kadivec@klinika-golnik.si.

Predsednica Sekcije MS v managementu,
Saša Kadivec

Sekcija MS in ZT v nevrologiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja
 - a. Naslov: **Nevrologija – izziv za medicinske sestre**
Datum: 28. 9. 2018
Kraj: sporočimo naknadno

2. Sodelovanje pri organizaciji srečanj
 - a. Naslov: **2. mednarodni simpozij žilne nevrologije**
Datum: 19. 1. 2018
Kraj: Ljubljana

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Maji Medvešek Smrekar,
e-naslov maja.medvescek@kclj.si.

Predsednica Sekcije MS in ZT v nevrologiji,
mag. Maja Medvešek Smrekar

Sekcija MS in ZT v otorinolarinologiji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja
 - a. Naslov: **Strokovni seminar**
Datum: oktober 2018
Kraj: sporočimo naknadnoDodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo pri Matjažu Mrharju, e-pošta info@sekcija-mszt-orl.si.

Predsednik Sekcije MS in ZT v otorinolarinologiji,
Matjaž Mrhar

Sekcija MS v promociji zdravja in zdravstveni vzgoji

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja
 - a. Naslov: **Zdravstvena vzgoja v vseh življenjskih obdobjih**
Datum: 15.–16. 6. 2018
Kraj: Moravske Toplice
 - b. Naslov: **Učna delavnica – TPO za izvajalke/ce ZV (2. steber)**
Datum: 18. 1. 2018
Kraj: Ljubljana (Zbornica – Zveza)
 - c. Naslov: **Učna delavnica – Predšolska in šolska zdravstvena vzgoja (primeri dobrih praks)**
Datum: 27. 9. 2018

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na voljo na e-naslovu sekcijapzzv@gmail.com,
Majda Šmit, tel.: 041 913 498.

Predsednica Sekcije MS v promociji zdravja in
zdravstveni vzgoji,
Majda Šmit

Delovna skupina za paliativno zdravstveno nego

1. Samostojno organizirana strokovna srečanja

a. Naslov: **Specialna znanja iz paliativne
zdravstvene nege in paliativne oskrbe za
medicinske sestre – 120 ur**

Datum: 27. 1.–2. 6. 2018

Kraj: Ljubljana

Dodatne informacije o strokovnih dogodkih so na
voljo pri Juditi Slak, e-pošta
judita.slak@klinika-golnik.si.

Vodja delovne skupine
za paliativno zdravstveno nego,
Judita Slak

Pravice člana/ice:

voliti in imenovati ter biti voljen/a in imenovan/a v organe Zbornice – Zveze, uresničevanje poklicnih interesov preko svojih predstavnic/kov ali neposredno v organih Zbornice – Zveze, soodločanje o zadevah, ki so pomembne za zdravstveno in babiško nego za izboljševanje kakovosti, varnosti, humanosti in učinkovitosti zdravstvene oskrbe, posredovanje idej, pobud, vprašanj organom in telesom Zbornice – Zveze, prejemanje informativnega biltena.

Dolžnosti člana/ice: spoštovanje statuta in drugih pravnih aktov in sklepov Zbornice – Zveze, delovanje v skladu z etičnimi načeli stanovskih kodeksov, širitev poslanstva in delovanje v skladu z vrednotami organizacije, redno plačevanje članarine in redno obveščanje odgovornih o spremembah podatkov, ki so potrebni za vodenje registra članstva in dobro delo pisarne Zbornice – Zveze.

Združeni v enotni nacionalni stanovski organizaciji – za kakovostno in varno stroko, za solidarnost med nami, za boljšo prepoznavnost in več vpliva v družbi.

Vaša Zbornica – Zveza

Prednosti in ugodnosti članstva

- **vodenje osebne mape** (portfolia) strokovnih izpopolnjevanj in izobraževanj;
- številne možnosti za **vseživljenjsko učenje**: izobraževalni dogodki v okviru strokovnih sekcij, regijskih strokovnih društev, delovnih skupin, drugo;
- vključevanje posameznikov ali skupin v področje **raziskovanja lastne stroke**;
- različne **interesne dejavnosti**: skrb za zdrav življenjski slog, izletništvo, kulturne, športne in druge prostočasne aktivnosti, zlasti v okviru regijskih strokovnih društev;
- možnost enkratnega letnega zaprosila za **sredstva iz sklada za izobraževanje**;
- možnost **koriščenja različnih popustov**, odvisno od trenutne ponudbe;
- drugo.

Spoštovana kolegica, kolega,

veseli nas, da ste naša članica ali član. Hvala za zaupanje. Morda razmišljate, da bi to postali? Lepo povabljeni. Z vpisom se vključujete v enotno 90 let staro nacionalno stanovsko organizacijo, ki združuje 15.000 medicinskih sester, babic, zdravstvenih tehnikov in bolničarjev v državi.

Kratka zgodovina: 27. novembra 1927 je bila ustanovljena "Organizacija absolventk šole za sestre v Ljubljani". Leta 1951 se je združenje preimenovalo v Društvo medicinskih sester, leta 1963 v **Zvezo društev** medicinskih sester Slovenije ter se povezovalo v Zvezo društev medicinskih sester Jugoslavije. 15. 12. 1992 je bila v okviru Zveze društev ustanovljena še **Zbornica** zdravstvene nege Slovenije; tako organizacija lahko izvaja tudi naloge regulacije stroke.

Organiziranost: Zbornica – Zveza je pravna oseba zasebnega prava (društvo) in je **ni mogoče deliti samo na »zbornični del« ali samo na »zvezo društev« oz. »društvo«**. Sestavlja jo **enajst regijskih strokovnih društev**; posameznik/ca se sam/a odloči, kateremu regijskemu strokovnemu društvu želi pripadati (Ljubljana, Maribor, Celje, Pomurje, Ptuj-Ormož, Nova Gorica, Koper, Slovenj Gradec, Novo mesto, Velenje, Gorenjska). Obstaja tudi možnost vključitve **fizičnih članov** oz. aktiva fizičnih članov, če kdo ne bi želel biti član regijskega strokovnega društva. Člani regijskih strokovnih društev in aktiva fizičnih članov so tudi člani Zbornice – Zveze. V organizaciji deluje **31 strokovnih sekcij**, ki povezujejo izvajalke/ce na ožjih strokovnih področjih po vsej državi, ter več začasnih ali stalnih delovnih skupin in teles.

Včlanitev: preko pristopne izjave. Na osnovi slednje vsak/a član/ica prejme najprej začasno potrdilo o članstvu in nato še člansko

izkaznico, s katero lahko koristi ugodnosti članstva.

Članstvo v Zbornici – Zvezi je **prostovoljno**. **Članarina** znaša 0,6 odstotka bruto mesečnega osebnega dohodka za redno zaposlene, za upokojene in študente 20 € letno, za čas porodniškega dopusta in brezposelnosti pa 3€ mesečno.

Članstvo fizični osebi preneha: na podlagi pisne izjave, da izstopa, in vrnjene članske izkaznice, če eno leto ne plačuje članarine in je ne plača tudi po opominu, z izključitvijo, če ne deluje v skladu s statutom, če krši Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije ali Kodeks etike za babice Slovenije, če s svojim ravnanjem škoduje delu in ugledu Zbornice – Zveze in s smrtjo. Zbornica – Zveza na podlagi pisne izjave o izpisu obvesti delodajalca in regijsko društvo.

Ponovni vpis: če se je član/ica izpisal/a iz organizacije in se v tekočem letu želi ponovno vpisati, za ponovni vpis v register članov Zbornice – Zveze, za izdajo potrdila in članske izkaznice plača pavšalno članarino od izstopa dalje. Če je član/ica prekinil/a članstvo v preteklem letu ali letih nazaj, za ponovni vpis poravnava pavšalno članarino v višini 35€.

Spremembe podatkov: v pisarni Zbornice – Zveze si prizadevamo, da bi bili podatki o članstvu pravilni in ažurni. Zato vas prosimo, če nam spremembe, vezane na delodajalca, status (študent, zaposlen, upokojenec), naslov prebivališča, porodniški dopust ipd. pisno javljate na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30 a, 1000 Ljubljana ali po e-pošti – clanarina@zbornica-zveza.si. Najhitrejša možnost sporočanja vaših podatkov je preko portala članov na naši spletni strani www.zbornica-zveza.si – zavihek »pripombe«.

Spoštovani avtorji prispevkov,

prosimo, da prispevke in obvestila, za katere želite, da jih objavimo v Utripu v naslednjem mesecu, pošljete na elektronski naslov uredništva Utripa utrip@zbornica-zveza.si, najkasneje do 20. v tekočem mesecu. Bodite pozorni na mesece izida Utripa, ker Utrip **ne izide** marca, julija in septembra.

Objavljamo samo prispevke članic in članov Zbornice-Zveze (o izjemah odloča uredniški odbor Utripa).

Pri prispevkih, kjer je več avtorjev, objavljamo prispevke, kjer je prvi avtor član oziroma članica Zbornice-Zveze.

Uredniški odbor se lahko odloči, da ne objavimo prispevka, ki ni ustrezen za objavo.

Prispevki, ki bodo prispeli po 20. v mesecu, bodo objavljeni v naslednji številki Utripa, če bo njihova vsebina takrat še aktualna.

Prispevek, ki ni pripravljen in oddan v skladu z navodili za objavo prispevkov, ne bo objavljen.

Dovoljujemo si, da bomo predolge prispevke krajšali.

Ne bomo objavili prispevkov, ki so bili že objavljeni v drugih medijih.

Za vse trditve v prispevkih so odgovorni avtorji sami, zato objavljamo le prispevke s podpisanim polnim imenom in priimkom. Prosimo, napišite nam **tudi e-naslov, številko vaše članske izkaznice in telefonsko številko**, na katero vas lahko pokličemo, če bomo imeli vprašanja v zvezi z objavo prispevka oziroma oglasa.

V vsaki številki Utripa lahko objavimo le dva prispevka z ene zdravstvene šole.

V Utripu objavljamo tudi strokovne prispevke, kjer avtor navaja uporabljene vire. Za pripravo strokovnih prispevkov veljajo t. i. navodila avtorjem za objavo v Obzorniku zdravstvene nege (glej pod »struktura strokovnega članka«), dostopno na spletni strani: http://www.obzornikzdravstvenenege.si/datoteke/Slov_Nurs_Rev_2016_1_87-92_navodila.pdf

Ali je prispevek primeren za objavo, vas bomo obvestili v treh delovnih dneh po prejemu prispevka. Prosimo, da ste pozorni na morebitne pripombe, ki vam jih bomo posredovali po e- pošti in jih morate upoštevati. Če nam ne boste poslali ustreznega pripravljenega oziroma popravljenega prispevka, bomo menili, da od objave odstopate.

Prosimo za čim manj kasnejših popravkov poslanih besedil in programov izobraževanj.

Obvezno napišite **naslov prispevka, rubriko, v kateri želite, da je prispevek objavljen in ime in priimek avtorja besedila ter fotografij.**

Prispevka naj bodo napisani v programu **Word, pisava Ariel (12) in presledek med vrsticami 1,5.**

Zaželeno je, da prispevki niso daljši kot **4.000 znakov (oziroma 70 vrstic)**. Ime datoteke naj se začne z imenom rubrike (kamor prispevek sodi) in nadaljuje s skrajšanim naslovom. Urednica si pridržuje pravico, da uvrsti prispevek v drugo rubriko, kot je želja avtorja, če meni, da je druga rubrika ustrežnejša.

Prosimo, da pri poimenovanju datotek ne uporabljate šumnikov. Če ste k prispevku priložili digitalno fotografijo ali dve, naj bo prispevek temu primerno krajši.

Ne bomo objavili prispevkov, ki so bili že objavljeni v drugih medijih.

Fotografije:

Digitalne fotografije naj ne bodo del prispevkov v Wordu, ampak naj bodo oddane kot samostojne priponke – ne v Wordu temveč v jpg idr. Fotografije morajo biti kakovostne, ker jih sicer ne bomo mogli objaviti. Prosimo, da so fotografije opremljene s **podnapisom** (vsebuje naj **kraj, čas dogodka in imena oseb**, če jih ni več kot sedem) in **avtorjem**.

Podnapis pod fotografijo naj bo sestavni del prispevka v Wordu.

Odmevi

Odmevi na prispele članke oziroma prispevke za rubriko Prejeli smo so lahko dolgi največ 1.500 znakov. Če so daljši in jih ne krajša avtor, jih krajša odgovorna urednica. **Ne objavljamo odmevov z žaljivimi in neresničnimi vsebinami.** Objavljamo samo odmeve članic in članov Zbornice-Zveze.

Izobraževanja

Napovedi izobraževanj objavimo v obrazcu, ki je na voljo na spletni strani. Na spletni strani Zbornice-Zveze pa objavimo celoten program izobraževanja.

Brezplačno objavimo samo izobraževanja, ki jih organizira ali soorganizira Zbornica-Zveza (strokovne sekcije, strokovna društva, Nacionalni center za strokovni, karierni in osebnostni razvoj, delovne skupine Zbornice-Zveze)

Vsa izobraževanja objavimo samo v obliki obrazca (izjema so kongres Zbornice-Zveze ali mednarodni kongresi ter simpoziji regijskih strokovnih društev in strokovnih sekcij) in celoten program na spletni strani Zbornice-Zveze. Plačane oglase objavimo v obliki, kot jo zahteva plačnik.

Izjemoma so možne kompenzacije-objava oglasa v zameno za kotizacije.

Bodite pozorni na nov obrazec za objavo izobraževanj, ki je na voljo na spletni strani Zbornice-Zveze.

Napovedi interesnih dejavnosti strokovnih društev objavimo v obrazcih, ki so na voljo na spletni strani Zbornice-Zveze ali pa na običajen način, vendar je obseg omejen na 1/3 strani v Utripu.

Prosimo za čim manj kasnejših popravkov poslanih besedil in programov izobraževanj.

Mnenja o uredniški politiki Utripa, predloge za nove rubrike idr. sprejemamo po elektronski pošti utrip@zbornica-zveza.si

Zahvaljujemo se za vaše nove ideje, pohvale in predloge. Cenimo vaše sodelovanje.

Grand hotel Sava ☆☆☆ superior

Rogaška Slatina · Slovenija

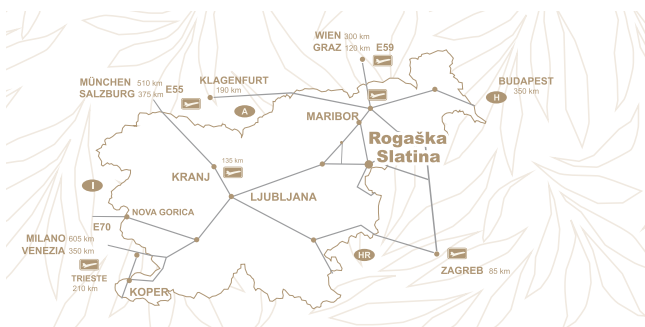

Poslovnost malo drugače

I FEEL SLOVENIA

Kongresni center Rogaška ponuja posebne ugodnosti pri organizaciji seminarjev, kongresov in drugih strokovnih ali poslovnih dogodkov za vse strokovne sekcije in regijska strokovna društva.

Srečanje v harmoniji narave

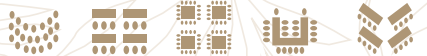
INFORMACIJE IN REZERVACIJE

Žan Sekirnik
Tel: 03 811 4393
GSM: 061 305 717
Faks: 03 811 4390
zan@rogaska.si
www.rogaska.si

Člani Zbornice - Zveze s kartico in članstvom v CLUBU SAVA pridobijo 25% popusta na namestitve in 10% popusta na Wellness storitve. Članstvo je brezplačno.

Najem konferenčnih dvoran

KINO RAZRED BANKET U-blok RIBJA KOST

Dvorana	Kapaciteta	Najem poldnevni (do 4 ure) v EUR	Najem celodnevni v EUR
Dvorana velika (Tempel + Styria + Donat)	do 300 oseb	450	800
Dvorana Tempel + Donat	do 200 oseb	350	600
Dvorana Styria + Donat	do 200 oseb	350	600
Dvorana Styria	do 100 oseb	250	400
Dvorana Donat	do 90 oseb	250	400
Dvorana Tempel	do 100 oseb	250	400
Male sejne sobe Sava	do 15 oseb	100	150
Sejna soba Zagreb	do 20 oseb	100	150

Kongresni center Rogaška ima veliko dvorano, ki sprejme tudi do 300 oseb. Dvorano je mogoče za različne delavnice razdeliti v tri manjše zvočno izolirane dvorane. Poimenuvane so po znamenitih izvirih mineralne vode: Tempel, Donat in Styria. Vsaka dvorana po pregraditvi sprejme do 100 oseb. Tako se lahko popolnoma prilagodimo velikosti dogodka in številu udeležencev. Posebno privlačnost daje dvoranam steklena stena, ki ponuja veliko naravne svetlobe, čudovite podobe narave, odmakljenost od mestnega vrveža in hitrosti delovnika. Center ima najmodernejšo tehnično in vizualno opremo (LCD-projektor, pomično projekcijsko platno, ozvočenje, govorniški pult, predsedniško omizje, flip-chart, video, DVD-predvajalnik, grafoскоп, prenosni in fiksni mikrofoni, tv, prenosni računalnik, po naročilu sistem za simultano prevajanje s premičnimi kabinami, videokonferenčno tehniko, dokumentirno kamero, telefonski in internetni priključek ...).

Cena je enotna za najem dvorane z osnovno tehniko (flip-chart, grafoскоп, video, ozvočenje – fiksni, prenosni in kravatni mikrofoni, DVD-predvajalnik, CD-predvajalnik, pomično platno). Možnost različnih postavitvev v dvoranah. V primeru da 70 % udeležencev dogodka biva pri nas, je najem dvorane GRATIS.

Bodite deležni ugodnosti, ki si jih zaslužite. Postanite član najboljšega hotela v Rogaški Slatini, član Cluba Sava – Grand hotela Sava.
Več na www.rogaska.si

edumedic

Pričakujte več.

Starostnik

Medicina, farmakologija, empatija.

Kongresni center Brdo pri Kranju

18. november 2017

www.edumedic.si

2017

NAGRADNA IGRA CITROËN ZA ČLANE ZBORNICE-ZVEZE

Avtohiša Kranj d.o.o. in Zbornica-Zveza vabita na sodelovanje v nagradni igri za
**enoletno brezplačno uporabo novega avtomobila
Citroën C3.**

Izzrebani nagrajenec bo prejel v enoletno uporabo novi Citroën C3, z zavarovanjem, servisom ter sezonsko opremo pnevmatik. V nagradni igri lahko sodelujejo člani Zbornice-Zveze s poravnanimi obveznostmi z izpolnitvijo spletnega ali tiskanega nagradnega kupona. Spletni kupon je dostopen preko spletnih medijev Zbornice-Zveze (spletno mesto, spletni Utrip, Facebook) in preko Facebook strani Avtohiša Kranj. Izpolnjen tiskani kupon pošljite po pošti na naslov Zbornice-Zveze.

Nagradna igra poteka od 5.6. do 28.11.2017. Nagrajenec bo izzreban na Kongresu Zbornice-Zveze, na Brdu pri Kranju, med 27. in 29.11.2017. Pravila nagradne igre so objavljena na spletni strani in Facebook strani Zbornice-Zveze in Avtohiša Kranj.

Ime: _____
Priimek: _____
Št. članske izkaznice: _____
e-mail: _____
Gsm: _____
Vozim avto: _____

Nagradni kupon

Z izpolnitvijo kupona potrjujem, da se strinjam s pravili in pogoji nagradne igre Avtohiša Kranj in Zbornice-Zveze. Dovoljujem, da Avtohiša Kranj zgoraj navedene podatke uporablja za namen obveščanja o nagradi ter obveščanja o novostih.

AVTOHIŠA KRANJ, D.O.O., LJUBLJANSKA CESTA 22, 4000 KRANJ, TEL. 04 201 59 50